

Марк Пасқан Ақ Тилаас, Ыйбан Пасқан
Ақ Тилаас

Shor Mark and John

© Institute for Bible
Translation, Moscow
(Институт перевода
Библии)

This Bible is copyrighted by Institute for Bible Translation, Moscow (ibtrussia.org) and is provided with permission at the cost of printing by the Digital Bible Society (dbs.org). This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Non-commercial-No Derivatives license 4.0.

This Bible, and many others, are available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Пөлүк	4
Ыйбан	24

Пөлүк

Ыйбан теп Крестеечи келди

1 Кудайдың Оғлунаң Христос Иисустаң үчүн Ақ Тилаас, кижилер аразынға чет-келип, мна пееде тарала-берди. ² Ол небе Исайя теп пророктың пичигинде пазылған ошқаш полды: «„Мна, Сеең алдында тилаасчымны Мен ысчам. Ол тилаасчым парып, Сеең чолың сала-берер“». ³ Анаң, мна, ақ чалаңда тилаасчызының қыйғы-үнү уғул-партыр: „Улуғ Қаанға чөреге чолын пелнеп-салаар. Чолы тўс ползын“ теп». ⁴ Ол ақ чалаңда Ыйбан теп Крестеечи шық-келген полтыр. Шық-келип, қалық аразында чарлап чөре-берди: «Кудайға айланып, крестенаар, – теди, – Кудай слердиң қыйалларың шығарып, таштазын». ⁵ Иудея теп чердиң қалығы, анаң Иерусалим теп тураның кижилери қалбан, – парчазы Ыйбанға келтирлер. Ыйбанға келип, постарының қыйалларын ажып, Иордан теп суғда Ыйбаннаң ол қалық крестенди. ⁶ Ыйбан позы чы шабыр кезинип, тере құрба құрчанып чөрген кижиде полтыр. Кескен шабыры төө-мал қылынаң пағлалтырған шабыр полтыр. Шарытқаш чиип, ачық мөт чиип, – ээде азраң-келип чөртир. ⁷ Ыйбан чарлап чөрди: «Меең соонымда менең кўштиғаарақ кижиде келча-но, – теди, – келзе, Ааң азақ-кебин да мен шежип көрерге чарабас поларым. ⁸ Мен слерди суғба крестепчам, Ол тезе слерди Ағарығ Тынынма крестер» – теди.

Ыйбан Иисусты крестепча

⁹ Олоқ кўннерде Галилея теп чердаа Назарет теп турадаң Иисус келтир. Ол келгенде, Ыйбан Аны Иордан-суғда крестеди. ¹⁰ Иисус суғдаң шықчығанында, өреги тегри олоқ ажыл-партыр. Ажыл-парған тегридең Ағарығ Тын Иисустың үстүнге қалабуқ чилеп учуғып тўштир. ¹¹ Ағарығ Тын учуғып тўшкенде, өреги тегридең үн уғулды: «Сен – Меең көйленген Оғлумзың, Меең чақшы сананғаным Сенде» теп.

Иисус шайтанға шыңнаттырча

¹² Анаң соғада ол Ағарығ Тын Иисусты чалаң-черге аппаратыр. ¹³ Чалаң-черде Иисус қырық кўн полтыр. Анда шайтан Аны шыңнап көртир. Иисус

анда аңнар аразында чаттыр, ангеллар Аға полужып чөртир.

Иисус Ақ Тилаазын чарлап чөре-берди

¹⁴ Пир темде Крестеечи Ыйбанны тўрмеге одур-салтырлар. Андығ небе пол-парған соонда Иисус Галилея-черге келди. Келип, Кудайдың Ақ Тилаазын анда чарлап чөре-берди. ¹⁵ «Тем четти! – теди, – Кудайдың Паштағаны чағын! Кудайға айланып, Ааң ысқан Ақ Тилаазынға пўдаар!» теп, айт чөрди.

Паштапқы үргенчиктери

¹⁶ Пир қада Галилея-талайының қажынча парып, Иисус ийги қарындашты – Симонма Андрейды көриб-алтыр. Лар, палық аңнарға ағларын алып, кебезинең аны суға суғыб-одурдылар. ¹⁷ Иисус ларға айтты: «Мееңме пирге парааңнаар. Мееңме пирге парзаар, палыққа аңнаачы эбес, – қалыққа аңнаачы поларзар» – теди. ¹⁸ Поны уғыб-алып, лар, ағларын таштап, Ааңма пирге олоқ пара-бердилер. ¹⁹ Иисус, анаң чўче парып, Зеведейдиң оолларын – Якуппа Ыйбанны көриб-алтыр. Лар, кебелериндоқ одур-келип, ағларын тағраптырлар. ²⁰ Көрүпла-алып, Ол ларды Позыңма пирге парарғоқ қырытыр. Лар, Зеведей-абазынма чалчы-кижилерин кебеде таштап, Иисуспоқ пирге пара-бердилер.

Иисус, кижилерди чазып, позының арығ кўжин көргүсча

²¹ Лар, парып, Капернаум-тураға келдилер. Полған-на суббот кўнде Иисус синагогаа келип, анда үргетти. ²² Ааң айтчығанын уғып, қалық таңзынды: «Уқсаар, по кижиде писти үргедип, қатчы-чозақчы кижиде чилеп эбес, улуғ паш-пилеечи кижиде чилеп үргетча-но» – тештилер. ²³ Ол темде олоқ синагогада айнаға туттырған пир кижиде полған полтыр. Ол кижиде қыйғырды: ²⁴ «Пистиң аразында Саға ноо керек, Назарет-тура кижизиде Иисус?! Сен писти пожат-саларға келдиң-но! Сен кем поларын уңнапчам: Сен – Кудайдың Ағарығзың-но!» – теди. ²⁵ Иисус аға қадығ айтты: «Шым пол, тепчам, по кижидең шық-пар!» теп. ²⁶ Айтқан сөзи эрткенче, айна, кижини силгида-берип, тың аақтағанче, ол кижидең олоқ шығара шық-партыр. ²⁷ Поны көриб-алып, кижилер қоруққанче қайғалдылар, өзере сураштылар: «По ноо полған, эзе? По қайдығ-

қайдығ наа үргедіғ ба?! По кижі паш-пилеечи ошқаш, са: Ааң қолында, мна, айналар да чобаш полчаттыр-но?!» – тештилер. ²⁸ Иисустың ады-шабы Галилея иштинде ылтам чайылды.

²⁹ Синагогадаң шығала, Иисус Якуппа Ыйбанма қожа Симонма Андрейдың эминге келдилер.

³⁰ Анда Симонның қазнези, эди-чаны изип-көйүп, ағрып чатчаттыр. Лар эмге киргеннери, ол эпчи-кижиниң ағрыпчығанын Иисусқа олоқ айттылар.

³¹ Иисус соғада қазнезинге парып, аны қолынаң ал-келип, азаққа турғус-салды. Анаң көргеннери – эпчи-кижиниң изийи сраңай эрт-партыр. Чазыл-парып, ол эпчи-кижи келген кижилерге стол салып, чөре-берди. ³² Порас түже, иир киргенде, қалық парчын ағрығ, айнаға туттырған кижилерди Иисусқа, көрзин теп, ақкелиб-одурды. ³³ Турада кижі қалбан, – түгезе Ааң эжик-алында толдра чыылыш-партыр. ³⁴ Иисус көп ағрығ кижі чазып, айнаға туттырған көп кижидең айналарын шығара сүрди. Сүрген айналарға тезе, Ол шынап кем полғанын кемге да айтпасқа айттырды.

³⁵ Иисус пир күн эртен эрте, таң атқалақ темде тур-келди. Эмнең шығып, эн-черге парыбысты. Анда пашқойып турды. ³⁶ Симон чы өскелерибе Аны тилеп чөртир. ³⁷ Аны таб-ал, Симон айтты: «Сени кижилер тилепчалар-но» – теди. ³⁸ Иисус аға айтты: «Пир ле по турада эбес, – парчын черлерде чарлап чөрерге Мен по чарыққа келдим-но. Анаң-аара мынаң ырақ эбес туралардың, ааллардың кижилеринге парааңнаароқ» – теди. ³⁹ Эде Иисус Галилеядаа парчын черде чөрүп, синагогаларда чарлап, айналарды шығара сүрүп чөрди.

⁴⁰ Пир қада Аға чазылбас палығлығ кижі келди. Ааң алында тизеленип, чалғанып айтты: «Мени арығларға саназааң, арығлап-пер» – теди. ⁴¹ Аға ачынып, Иисус аны қолынма тегип, айтты: «Санапчам, арығ пол-пар» – теди. ⁴² Айтқан сөзи эрткенче, ол кижиниң палығлары чазылып, кижі арығ пол-партыр. ⁴³ Анаң Иисус чазыл-парған кижини пожатчадып, аға қадығ айтты: ⁴⁴ «Меең сөзим уқ, кемге да небе айтпа. Абысқа ам парып, ол ла сени көрзин. По сеең арығ пол-парғаныңнаң үчүн алғыштап, Моисей сөспегинде айтқан чозағыба Қудайға көдүриғ көдүр. Сеең көдүриғ эткениң кижилерге көрее ползын» – теди. ⁴⁵ Ол кижі тезе парып, ааңма полғанын аара-пеере чооқтап чөре-берди. Анаң-аара тураға чуққа кир полбан, Иисус эн-черде ле турды. Пилдирбен да турза, Аға парчын чердең кижилер келиб-одурды.

Қыйбран полбас кижини часқаны

2 Қанче-қанче күн пажында Иисус пазоқ Капернаум-тураға парды. Анаара келгенде, табыш шықты: Ол эминде, теп. ² Анда сыраңай қалық толдра чыылыш-парды. Эм иштинде да,

эжик-алында да чер пош қалбады. Иисус эмде сөс айтты. ³ Олоқ темде анаара төрт кижі пир кижини эңнеп ақкелтирлер. Ақкелген кижі, ағрып, қыйбран полбас полтыр. ⁴ Қалық толдра, Иисусқа чағын ақкел полбассың. Анаң-аара лар, Иисус одурған черинең өре эм үстүн ойуқтап, ойуқтаған тежикча қыйбран полбас кижини төжегинме пирге эм иштинге кире эндирдилер. ⁵ Иисус, андығ Позыңа пүткенин көриб-алып, эндирген қыйбран полбас кижиге айтты: «Қыйалларың таштал-парды, палам» – теди. ⁶ Андоқ қанче-қанче қатчы-чозақчы кижі одурды. Иисустың по айтқан сөсти уғыб-алып, санандылар: ⁷ «Андығ сөс кижі айтчаң ма, эзе?! Қудай айтчаң сөзин айдып, по кижі Қудайды қаралап айтча-но! Қудайдаң пашқа кем қыйалды таштар полча, эзе?» ⁸ Иисус, лардың эде сананчығанын пилиб-алып, айтты: «Слер нөöre эде сананчызар? – теди. – ⁹ Мен по қыйбран полбас кижиге ноо да айтсам: „Қыйалларың таштал-парды“ теп, айтсам ма, эбесе: „Тур, төжегиң алып, пар“ теп, айтсам ма, – ноо да айдып эдерге Меең күжим чедер, – теди. – ¹⁰ Кижиниң қыйалын таштарға по чарықта Кижі Оғлуның күжи пар полып чедерин мна көраар» – теди. Эде айдып, ағрығ кижиге айтты: ¹¹ «Айтчам саға: тур, төжегиң алып, эмге пар» – теди. ¹² Айтқан сөзи эрткенче, ол кижі позы азаққа турды. Төжегин алып, кижилер көзүнче чөрүп, пара-берди. «Андығ небе по чашқа көрбедибис!» теп, кижилер, қайғалыжып, Қудайды алғап пақтадылар.

Иисус Левийды Позыңма пирге парарға қыырча

¹³ Анаң Иисус пазоқ талай қажынға парды. Анаара Ааң сооба көп қалық парып, чыылыштыр. Ол ларды үргет чөрди. ¹⁴ Пир қада, албан төлепчең пир черин эртизип, Иисус Алфейдиң оғлун Левийды көриб-алтыр. Көриб-алып, аға айтты: «Мееңме пирге пар» теп. Левий, олоқ турып, ижин таштап, Иисуспа пирге пара-берди. ¹⁵ Анаң пир қада Иисус Левийдиң эминде полды. Анда одурып, табақ чиип одурды. Андоқ Ааңма қожа Ааң үргенчиктери, көп албанчы-кижи, көп қыйаллығ да кижі полып, чиип одурдылар. Андығ қалық, эзе, Ааңма қожа көп чөртир. ¹⁶ Иисустың албанчы, қыйаллығ кижилербе қожа чиип одурғанын көриб-алып, қатчы-чозақчылар фарисейлербе, Ааң үргенчиктеринге келип, айттырлар: «Нөöre Ол, эзе, албанчыларба, қыйаллығ кижилербе пирге чиип одурча?» – тедилер. ¹⁷ Поны уғыб-алып, Иисус ларға айтты: «Қазық кижиге эбес, ағрығ кижиге эмчи керек-но. Ақ-сағыштығ кижини эбес, қыйаллығ кижини Қудайға қыырағға Мен келдим-но» – теди.

Ураза керегинең үчүн чооқ

¹⁸ Пир темде Крестеечи Ыйбанның үргенчиктеринме фарисейлер ураза туттылар. Ол темде пир кижилер, Иисусқа келип, сурадылар: «Ыйбаның үргенчиктеринме фарисейлердиң үргенчиктери ураза тутчаң темде Сеең үргенчиктери тезе нөöre ураза тутпан чөрчалар?» – тедилер. ¹⁹ Иисус ларға айтты: «Аймақчылар, тойға келип, кижиде алған оол ларба пирге полғанче, ураза тутчаң-педи? Кижиде алған оол ларба пирге полғанче, ларға ураза тударға керек чоқ-но, – теди. – ²⁰ Кижиде алған оолды аймақчылар аразынаң алыбызар тем келероқ. Ана анда ла аймақчылар ураза тударлар, – теди. – ²¹ Уреп-парған кепке наа набачы тигерге чарабас. Ээде этсең, наа тавар эски таварды чара талап, полған тежиктең улуғаарақ тежик полибызар-но, – теди. – ²² Наа сыра пожап-парған тере шапчаққа урып турғузарға чарабас. Ээде этсең, сыра, ачып-туруп, эски тере шапчақты талабызар. Наа сыра наа шапчаққа ла урып турғузарға керек-но» – теди.

Суббот күн кижиге пүдүрген-но

²³ Иисус пир суббот күнде өскен қыра аразынча парды. Ааң үргенчиктери, аштап-парып, аш паштақтарын үзүп, чиидилер. ²⁴ Фарисейлер, поны көриб-алып, Аға айттылар: «Ноо штепчалар, көр! Суббот күнде андығ небе штерге чарар-педи?!» – тедилер. ²⁵ Иисус ларға айтты: «Давид-қаан, позының кижилеринме қожа пир қада аштап чөрүп, ноо небе штегенин слер ноо, қыырбадаар ба? – теди. – ²⁶ Ол керек улуғ абыс Авиафар теминде полған, са? Давид, Қудай Оргезинге кирип, андағы ызық қалажын алып чииген-но, кижилеринге да перген. Ол ызық қалажын тезе абыстардаң пашқа кемге да чиирге чарабас полған, са?» – теди. – ²⁷ Ааң ларға айтты: «Эткенде, кижиде субботқа пүдүрбеен, суббот күн кижиге пүдүрген-но, – теди. – ²⁸ Ааң ара кижиде Оғлу субботтың да Қааны полчан-но» – теди.

Қолы қур-парған кижини часқаны

3 Олоқ күн Иисус пазоқ синагогаа келди. Анда қолы қур-парған пир кижиде полтыр. ² Иисус ам ноо эдер теп, фарисейлер анда полип, маттап көртирлер. Субботта Иисус кижини часса, соонда Аға найнарға көрдилер. ³ Иисус қолы қур-парған кижиге: «Пистиң ортазынға келип, тур» – теди. ⁴ Фарисейлердең тезе сурады: «Субботта, эзе, ноо небе штерге чарар: чақшы небе штерге ба, чоқ чабал небе ба? Кижиде қудын арғаларға ба, эбезе арығ тынын шығарарға ба?» – теди. Фарисейлер небе айтпан турдылар. ⁵ Андығ полғанда, Иисус, ларға чақшы эбес көрүп, лардың сағыштары

қадыйынға ачығланып, пайағы кижиге айтты: «Қолыңны үдре тарт» – теди. Ол кижиде қолын үдре тартты. Қолын тартқан темде қолы қазақ пол-партыр. ⁶ Фарисейлер тезе синагогадаң шығып ла, Ирод-қаан кижилеринме чөптеш-келип, Иисусты өдүрерге керек теп, чөп шығардылар.

Айналар Ааң алдынға түшчалар

⁷ Иисус чы үргенчиктеринме пирге мынаң талай қажынға пара-берди. Галилеядаң, Иудеядаң келген көп қалық Аны сүрүжип парды. ⁸ Идумея-чердең да, Иерусалим-турадаң да, Иордан-суғдың ол чанынаң да, Тир, Сидон-туралар қыйзындағы черлердең да көп қалық, Ааң қайғал эткенин уғыб-алып, Аға келгилеп, чылышты. ⁹ Қалықтың андығ көбинге қыстатпасқа, «Маға кебе пелен полип турзын» теп, Иисус үргенчиктеринге айтты. ¹⁰ Ааң көп кижиде часқанын уғып, қалық, Аға қолба тегейин теп, санап, Аны наара пас-турды. ¹¹ Айналар, Аны көреле, Ааң алдынға түжип, «Сен Қудайдың Оғлузың!» теп, қыйғырыштылар. ¹² «Менең үчүн ноо да айтпалаар» теп, айналарға Ол қадығ айт-турды.

Үргенчиктеринен он-ийги апостолды таллағаны

¹³ Ааң Иисус, пир таға шығып, керек кижилерди Позыңа қыырды. Қыырған кижилер Аға келди. ¹⁴ Келген үргенчиктеринен Ол он-ийги кижиде таллаб-алды, таллаған кижилерди апостоллар теп, адады. «Мееңме пирге чөрүп поларға, чарлап ызарға Мен слерди талладым. ¹⁵ Айналарды шығара сүрерге күштиғ поларзар» – теди. ¹⁶ Ол таллаған он-ийгидең ады-шолазы мна: прези – Симон, аны Пётр (Таш) теп, адады. ¹⁷ Прелери – Зеведейдиң ооллары – Якуппа Ыйбан, ларды Боанергес (Күзрек ооллары) теп, адады. ¹⁸ Өскелери – Андрей, Филипп, Варфоломей, Матвей, Фома, Алфейдиң оғлу Якуп, Фаддей, Симон Кананит, ¹⁹ паза Иуда Искариот, – сонында Иисусты садып перген кижиде.

Ағарығ Тынынаң үчүн чабал айтқаны ташталбас

²⁰ Ааң, тағдаң энип, эмге нан келдилер. Анда қалық эдоқ чылыш-партыр, – чиирге да маң чоқ полды. ²¹ Олоқ темде, Иисуспа андығ полчығанын уғала, Ааң чағын қарындаштары, Ааң сағыжы шық-партыр теп, сананыжып, Аны алып, аппаратарға келген полтырлар. ²² Олоқ темде Иерусалимнен қатчы-чозақчылар келди, айттылар: «Ол қайдаң күш алып, айналарды шығара сүрча, эзе? Веельзевул теп айналардың қааны Ааң иштинде пар полтыр. Анчун айналарды Ол шығара сүрча-но» – тедилер. ²³ Андығ небе уғыб-алып, Иисус қатчы-чозақчыларды Позыңа қыырып, ларға төйлеп айтты: «Шайтан, эзе, пос-позыңны шығара

сүрери полча ба? – теди. – ²⁴ Қаан тутчаң чери, позының иштинде шағланыжып, ийги чара пөлүн-парза, андыг қаан чери пек тур полбас, са? – теди. – ²⁵ Эм кижилери, өзере шағланыжып, ийги чара пөлүн-парзалар, андыг эм пек тур полбазок, са? – теди. – ²⁶ Шайтан, пос-позыңма шағланыжып, ийги чара пөлүн-парза, андыг шайтан эдоқ пек тур полбас: андыг пол-парғанда, ааң өлүми келди, эткенде, – теди. – ²⁷ Күштиг кижиниң эминге кир-келип, пурнада ээзин негип-паглап, анаң на ааң небелерин позыңа аларзың, са? – теди. – ²⁸ Шын айтчам слерге: кижиниң қайдыг да қыйалы ташталар, ноодаң да үчүн чабал айтқаны ташталар, – теди. – ²⁹ Чағыс ла Ағарыг Тынынаң үчүн чабал айтқаны қачан-да ташталбас. Ол чабал айтқан кижиниң қыйалы по чашқа ташталбан қалар» – теди. ³⁰ Ааң иштинде қара айна пар полтыр теп, андыг айтқанын уғып, анаң-аара Иисус поны айттыр.

Иисустың ичезибге қарындаштары

³¹ Иисустың ичезибге қарындаштары Аға келтирлер. Ташқарда турып, Аны қыырағға кижиге ыстылар. ³² Ысқан кижиге келгенде, Иисустаң эбире көп қалық одурды. Ысқан кижиге Аға айтты: «Ичезиңме эр-қыс қарындаштарың ташқарда турып, Сени сурапчалар» – теди. ³³ Поны уғып-алып, Иисус айтты: «Меең ичем кем, қарындаштарым кем?» – теди. ³⁴ Эбире одурған кижилерди көрүп, Позы айтты: «Мна мында одурчаң кижилер, слер ла Меең ичемзар, слер ла Меең қарындаштарымзар-но, – теди. – ³⁵ Қудай санапчаң небени эткен кижиге Маға эр-қарындажым, Маға қыс-қарындажым да, Маға ичем да полар-но!» – теди.

Ұренчи ұрен салғаныңа төйлеп айтқаны

4 Иисус пазок талай қажында кижилерди үргетти. Көп қалық чылышқаннаң аара, Ол сұғдағы кебеде айдып одурды, кижилер тезе талай қажында уғып турды. ² Ол көп небеге төйлеп айдып үргетти. Ұргедип, айт чөрди: «³ Уғаар Мени! Мна, ұрен саларға ұренчи шықтыр. ⁴ Ұреннеген ажынаң пир ұрени чол қажынға тұш-партыр. Қуштар учуқ келип, аны чиибистирлер, – теди. – ⁵ Пашқа ұрени ас тобрақтыг таштыг черге тұш-партыр. Тобрағы қалын эбес полғанда, ол ұрен, қылғалап, чердең қапчий шық-келтир, – теди. – ⁶ Күн шығып шал-турғанда, ол шыққан ұрен, тазылы терең эбестаң аара, күнге көйүп, соғада қур-партыр, – теди. – ⁷ Ұреннериниң прези тезе қазалчық тылалыг черге тұш-партыр. Қазалчық тыла өзеле, ол шықчыған ұренни пазып, пасқан ұрен күтпен қалтыр, – теди. – ⁸ Өске ұреннери тезе чақшы тобрақтыг черге тұш-партырлар. Өскилеп,

паштақ пүт-келип, көп күткен ұрен пертирлер, – черге салғанынаң прези одус қатнап көп, прези алтон қатнап көп, қайзы чүс қатнап көп күткен ұрен пертирлер», – теди. ⁹ Иисус анаң айтты: «Қулақтыг кижиге уғып-алзын!» – теди.

¹⁰ Соонда, Иисус үргенчиктеринме чағысқа қалғанда, он-ийги үргенчиге төйи сөзи керегин сурадылар. ¹¹ Иисус ларға айтты: «Қудайдың Паштағанының чажыт небелери слерге көрүнча, пашқа кижилерге тезе ол небени төйи сөстер ле уңнаттырча, – теди. – ¹² Пашқа кижилер чы, лардың қарақтары да пар полза, – көрбенчалар, қулақтары да пар полза, – уқпанчалар. Лар Қудайға айланманчалар, қыйалларын Қудай таштазын теп» – теди.

¹³ Анаң сурады: «Слер ноо, – төйи сөстиң тилаазын пил полбадаар ба?! Андыг полза, парчын төйлеп айтқанымны, эзе, қай пилерзар? – теди. – ¹⁴ Ұренчи, ол – Қудай сөзин кижиниң сағыштарыңа ұреннеп чөрча, – теди. ¹⁵ Чол қажында тұшкен ұрен – ол миндиғ кижидең үчүн айтқаны: ааң сағыжынға сөс салған темде шайтан аға келип, ұреннеген сөзин соғада оорлап парыбысча, – теди. – ¹⁶ Таштыг черге тұшкен ұрен – ол миндиғ кижидең үчүн айтқаны: сөсти уғала, аны, өргүнип, позыңа алыбысча. ¹⁷ Позының иштинде тезе сөске өзере пербен, аны ұр тем шығара тут полбанча. Соонда, ачығлар тұшкенде, эбесе ол сөстең үчүн қыстағаннарында, алған сөсти олоқ таштабысча, – теди. – ¹⁸ Қазалчық тылалыг черге тұшкен ұрен – ол миндиғ кижидең үчүн айтқаны: кижиге сөсти уғып, позыңа алды. ¹⁹ Күн-сайа сағыжынға тұшкени-қалғаны тезе, пайлап киченгени тезе, пашқа да қычағлары андыг кижиниң иштинге кирип, ааң алған сөсти пазып, чоқ этчалар. Анаң-аара ааң алған сөс үренин четтирбен қалча, – теди. – ²⁰ Чақшы черге тұшкен ұрен, ол – миндиғ кижидең үчүн айтқаны: кижиге, сөсти уғып, аны позының иштинге алын-салып, маттап тутча. Анаң-аара андыг кижилер ол сөс алып, алған сөстең прези одус қатнап көп, прези алтон қатнап көп, қайзы чүс қатнап көп постарыңа ұрен четтирчалар» – теди.

Чажынған қайдыг да небе, шығып, кижиге көрүнер

²¹ Анаң Иисус ларға айтты: «Чарытқыш алып, аны эмге нооға ақкирчалар, эзе? Пре аяқ алтынға, эбесе пре орун алтынға сұқсаларға ба аны ақкирчалар? Чоқ, аны пре небениң үстүнге турғузарға, чарытсын теп, ақкирчалар-но! – теди.

²² Чажынған қайдыг да небе, шығып, кижиге көрүнер. Таштына шықпас чажыт небе полбанча, – теди. ²³ Қулақтыг кижиге уғып-алзын!» – теди.

²⁴ Анаң айтты: «По уқығанын пилинип уғаар: кижини темнеп олоқ шенмоқ слер постарың темнеттирерзар. Слерге, поны уқығаны кижилерге,

артыгы да қожулар, – теди. – ²⁵ Кемниң пре небе пар полза, аға көп перилер, кемниң пирда небе чоқ полза, ол кижидең қалғаны да алылар» – теди.

Ўренни чер позы өстүрча

²⁶ Анаң айтты: «Қудайдың Паштағаны, ол – по небе ошқаш: кижидең, қыразынға парып, черге ўрен сал-салды, – теди. – ²⁷ Ўрен сал-салып, кижидең қараа узуп, күндүс штеп чөрүп, салған ўренни тегбенча, ўрен тобрақтаң шыққанын, өзүп турғанын кижидең пирда пилбен қалча, – теди. – ²⁸ Салған ўренин чер позы өстүрча: паштап өлең шығарча, анаң паштақ пүтча, эңне соонында паштақты ашпа толдырып, пыштырча, – теди. – ²⁹ Аш ла пыш-парғанда, кижидең орғағын тут-келип, қыраға парча: аш кезер тужы келе-бертир» – теди.

Горчицаң ўренинге төйлеп айтқаны

³⁰ Анаң айтты: «Қудайдың Паштағаны, ол – ноо небе ошқаш? Ноо небеге төйлеп айтқан сөспе аны пилдирип көргүзерге? – теди. – ³¹ Қудайдың Паштағаны, ол – горчицаң ўренинге төй. Горчицаң ўрени, аны черге салғанында, по чер ўстү ўреннердең эңне аақ ўрен полча ол, – теди. –

³² Анаң тезе ол ўрен чердең шығып өзе-бергенде, по чер ўстү өзүмнердең эңне улуғ өзүм пол-парча ол: ааң поғда салалар көлегинде полып, тегри қуштар постарының уйаларын штепчалар» – теди.

³³ Эде көп төйлеп айдып, қалық уғар шени, аға чарлап чөрди. ³⁴ Қалыққа Иисус төй сөстең пашқа сөс айтпады. Ўргенчиктеринме чағысқа қалғанда, ларға парчын төйлеп айтқанын шежип пилдирди.

Иисус талайда салғын тоқтатча

³⁵ Олоқ күннің ииринде Иисус ўргенчиктеринге айтты: «Талайдың ол чанынға кежееңнер» теп.

³⁶ Лар, қалық таралып парыбысқанда, Ол одурған кебеге кирип, Ааңма пирге ығып пара-бердилер. Анда мынаң пашқа да кебелер полды. ³⁷ Талайды кешчиғаннарында, улуғ салғын шап шықтыр. Суғ толқуғлары кебе ажыра шап, кебени суғба толдыра-берди. ³⁸ Иисус тезе кебезиниң соо чанында абыр узуп чаттыр. Пораан шабысқанда, Аны усқадып, айттылар: «Ўргедигчи! Пис суға тұшчабыс-но, Саға парчын пир-педи?» теп. ³⁹ Ол олоқ тур-келди, салғын тоқтадып, талайға айтты: «Абыр полып, тоқтап тур!» теп. Салғын олоқ тоқтап, улуғ шым-шырық тұш-парды. ⁴⁰ «Слер ноо андығ қортуқ кижилерзар? Слер ноо, Қудайға пүтпенчизар ба?» теп, Иисус ўргенчиктеринге айтты. ⁴¹ Ўргенчиктери тезе қоруқпаны қоруқ-пардылар. Аақ-теек пол-парып, өзере сураштылар: «Ол шынап кем, эзе? Салғын да, талай да Ааң сөзин уқчаттыр» – тештилер.

Шериғ шен айналарға туттырған кижини часқаны

5 Талайдың ол чанынға кежип, лар Гадара теп черге кирдилер. ² Иисус кебезиниң шықчығанда, айнаға туттырған пир кижидең Аға ўдре келди. ³ Ол кижидең кижидең сөөктерин чығчаң черде чаттыр. Айназы пасқанда, ол кижини кем да, илчербебе да пағлап, тут полбандыр. ⁴ Кижилер аны көп қада илчербебе пағлап, қолын-азағын тебирбе пектептирлер, ол тезе илчербе ўзе тартып, пектеген тебирди чара шап-салчаң. Кем да аны абыттыр полбады. ⁵ Кижидең сөөктерин чығчаң черде да, тағдың пағрыларында да ол күндүс-қараа қыйғырып-шақтап, ташқа шабынып чөрди. ⁶ Ол кижидең Иисусты ырақтаң көреле, ўдре чүгүр келип, Ааң азағынға тизелен тұшти. ⁷ Тұш-келип, тың қыйғырып айтты: «Саға менең ноо керек, эзе, өре турған Қудайдың Оғлу Иисус?! Қудай адынаң чалғанчам: моғатпа мени!» – теди. ⁸ Иисус тезе кижидең айнаға: «По кижидең шық-пар, айна!» – айт-турды. ⁹ Анаң айнаның адын сурағанда, айна айтты: «Пис көппис, анаң-аара адым шериғ» – теди. ¹⁰ «Писти по чердең сүрбезең» теп, айналар Аға чалғана-берди.

¹¹ Андағы тағ пағрында шошқалардың улуғ өөр оттап чөртир. ¹² «Писти по шошқаларға ыза-бер, лардың иштинге киргейбис» теп, айналар сурандылар. ¹³ Иисус ларба чөпке кирди. Чөпке киргенде ле, айналар, кижидең шығыбыза-берип, парып, шошқалардың иштинге кирбистилер. Айналар кирбискенде, ийги муң шени шошқа өөри чүгүр-келип, чар пажынаң талайдың суға тұжип, пурлуқ-парды. ¹⁴ Поны көриб-алып, қадаачылар қоруққан озыба тезип, чағын тура-аалларға тештилер, көргеннерин анда қалыққа айттылар. Қалық ноо пол-парғанын көрерге мынаара келди. ¹⁵ Иисусқа келип, анаң көргеннери – шериғ шен айналарға туттырған полған кижидең ам сағыжы чарық пол-партыр: кеп кезинип, абыр одурчаттыр. Андығ небе көриб-алып, кижилер қоруқпаны-қоруқтылар. ¹⁶ Айналығ кижидең, шошқаларба ноо полғанын көрген кижилер келген қалыққа парчын айттылар. ¹⁷ «Пистиң черибистең шығып, пара-бер» теп, лар Иисусты сурап-киченип келдилер. ¹⁸ Иисус парарға чепсенди. Парып, кебеге кирчиғанда, пайағы айналарға туттырған полған кижидең: «Сееңме пирге мен парайын ма?» теп, суранды. ¹⁹ Иисус тезе, ааңма чағдабан, айтты: «Мееңме эбес, – эмиңе пар. Эмге келип, саға Улуғ-Қаан по чақшы эткенин эмдегилерге айда-бер» – теди. ²⁰ Аанзы тезе Он-Туралығ черге парды. Аға Иисус чақшы эткенин кижилерге анда чоқтап чөрди. Уққан кижидең қайғалып турды.

Иаирдың қызычағын часқаны

²¹ Иисус чы кебебе пазоқ талайдың ол чанынға кешти. Кежип чеделе, Аға үдре көп қалық чыылыш-парды. Ол талай қажында қалды. ²² Анаң Аға Иаир теп пир синагогаң пажаачызы келди. Келип, Ааң азағынға түшти, ²³ киченип айтты: «Қызычағым өлча! Парааң, аны алғап, аға қолың салзааң, қазықтап, ол тириғ қалар» – теди. ²⁴ Иисус Иаирба пирге пара-берди. Ларба қожа, Аны қыстағанче, қалық көп пардоқ.

²⁵ Парчаң қалық аразында анда пир эпчи-кижи полтыр. Қаны ағып тоқтабас ағрығба ол пре он-ийги чыл ағрыптыр. ²⁶ Эмчилерге көп чөртир. Парчын пар небелерин қорадып, пирда чазылбан қалды. Аға чабалаарақ та пол-партыр. ²⁷ Иисустаң үчүн табыш уғала, мынаара четти. Қалық аразынға кирип, кести чанынаң Ааң кебин тегибисти. ²⁸ «Ааң кебин тегзеем, чазыл-парарым» теп, ол позыңа айдынған полды. ²⁹ Иисусқа тегип ле, сраңай қан аққаны тоқтап, ағрыйынаң чазылғанын эди-чаныба пилинди. ³⁰ Иисус Позыңның кўжи шықчығанын олоқ пилинип, кижилерге айланғанче сурады: «Кебимни кем тегди?» теп. ³¹ Үргенчиктери тезе Аға айттылар: «Қалық Сени қыстап турчығанын көрүп, кебимни кем тегди теп, нөөре сурапчаң» – тедилер. ³² Ээде да айтсалар, Иисус, эбире көрүп, Аны теген кижини тилеп ле көрди. ³³ Қоруқ-парып пырлашқан эпчи-кижи, ааңма ноо пола-бергенин пилип, Иисусқа пазып келди. Ааң алынға олоқ тизеленип, шынын айт-перди. ³⁴ Иисус аға айтты: «Қызым! Қудайға пўдўжиң сени арғалады. Абыр-қазық полип, пар» – теди.

³⁵ Иисус поны айтчығанда, синагогаң пажаачызының кижилери келип, пажаачыға айттылар: «Қызың өл-парды. Үргедигчини аарыштырарға ам керек пе?» – тедилер. ³⁶ Иисус, по айтқанын уғыб-алып, синагогаң пажаачызынға айтты: «Қоруқпа, Қудайға ла пўт» – теди. ³⁷ Пётрды, Якупты, Якуптың қарындажы Ыйбанны ла Позыңма алып, өскелерин артызып, Иаирға пара-берди. ³⁸ Синагогаң пажаачызының эминге келдилер. Иисус эмге киргени, – кижилер, көңнүлери пулғанып, ылғап сықташчалар. ³⁹ Иисус ларға айтты: «Нооға, пулғанып, ылғапчызар? Қысчақ өлбеди-но, ол узуб-одурча» – теди. ⁴⁰ Ааң по айтқанын уғып, қатқырдылар. Иисус тезе парчазын ташынға сўрди. Қысчақтың абазы-ичезин, Позыңма полған кижилерин алып, қысчақ чатқан черинге кирди. ⁴¹ Қысчақты қолынаң алып, айтты: «Талита, кум!» теп. По сөс: «Айтчам, тур, қысчақ!» – тегени. ⁴² Айтқан сөзи эрткенче, қысчақ тур-келип, чөр шықты. Қысчақ пре он-ийги чаштығ полтыр. Парчын кижі, ааң по қазық турғанын көрүп, найле

таңзынды. ⁴³ «Меең по эткеним пир да кижі уңнабазын» теп, Иисус кижилерге қадығланып айтты, абазы-ичезинге тезе теди: «Палларыңа чиеш пераар» теп.

Туған черинде пророкты пирда тоолабанчалар

6 Анаартын шығала, Иисус Позының туған черинге кирди. Ааңма пирге Ааң үргенчиктери парды. ² Суббот кўн чет келгенде, Ол, синагогаа парып, анда үргеде-берди. Аны уққан қалықтың көбизи, найле таңзынып, айдыштылар: «По айтқаны Ол қайдаң тапты-не?! Аға қайдығ, эзе, терең сағыш перилген, са?! Ааң қолы миндиг қайғалларды қай этча, эзе?! ³ Ол мындағы ағаш-ус кижі эбес-педи? Ол пистиң Марияң оғлу эбес пе? Ол пистиң Якуптың, Иосеттың, Иудааң, Симонның қарындажы эбес пе? Ааң қыс-қарындаштары мына, пистиң арабыста, эбес пе?» – тештилер. Ээде айдыжып, Аны чаратпан-салдылар. ⁴ Иисус тезе ларға айтты: «Пророкты қайда-да улуғ тоолапчалар. Ааң туған черинде ле, ааң қарындаштар аразында ла, ааң позының эминде ле аны тоолабанчаңар» – теди. ⁵ Андығ полғанда, Ол туған черинде пир да қайғал небе эдип полбады, қайы ағрығ кижилерди ле часты, ларға қолын салып. ⁶ Кижилердің пўтпенчиғанға таңзын-турды. Кедре турған аалларға соонда парып, андағы кижилерди үргедип чөрди.

Иисус он-ийги апостолын кижі аразынға ысча

⁷ Анаң Иисус, он-ийги үргенчигин Позыңа қыырыб-алып, айналарды шығара сўрерге кўш ларға перип, қалық аразынға ларды ийгидең ысты. ⁸ Ызып, Иисус ларға айтты: «Тайақтаң артық пир да небе: қап та, азық та, ақча да албан, ⁹ теген ле өдүк кезинип, ийги кеп кеспен параар, – теди. – ¹⁰ Қайда да турған эмге кирип, анда керек темнериң қалаар, – теди. – ¹¹ Пре кижилер, слерди кирдирбен, уқпаза, слер, лардың черинең шықчадып, азақтарың силгинаар, – тоозыннары түшсин. Аанзы лардаң тоғра көрее ползын. Шын слерге айтчам: чарғы кўнинде Содом, Гоморра теп тураларға обал түшкенинең андығ штеген кижилердің черинге улуғаарақ обал түжер» – теди. ¹² Үргенчиктери парып: «Қудайға айланып, Ааң ағынға кираар» теп, кижилерге чарлап чөрдилер. ¹³ Көп айналарды шығара сўрип, ағрығ кижилерди қайақпа шылап-келип, частылар.

Ыйбан теп Крестеечиниң өлүми

¹⁴ Иисус аттығ-шаптығ пола чөр. Иисустаң үчүн уғыб-алып, Ирод-қаан айтты: «Ол – тирилип турған Крестеечи Ыйбан, полар. Анчун қайғаллығ небе ол эдип чөрча» – тептир. ¹⁵ Пашқа кижилер тезе айттырлар: «Ол – Илия» теп. Қайзы тезе: «Ол –

пророк, эбесе пророктардаң прези» теп. ¹⁶ Ирод тезе позының сананғанынаң шықпан, айт чөрд: «Ол – мен пажын кестирген Крестеечи Ыйбан-но. Ол тирилип турған полтыр-но» – теди.

¹⁷ Қанче-қанче темнің алында миндиғ небе полған полтыр: ол Ирод, Ыйбаны туттырып, түрмеге одурт-салған полтыр. Ол темде Ирод, Филипп-қарындажының эпчини – Иродиаданы алып, ааңма чатқан полтыр. ¹⁸ Ыйбан, андығ керекти уғыб-алып, Иродқа: «Қарындажыңның эпчини аларға чақшы эбес-но!» – теген полтыр. ¹⁹ Иродиада, ааң андығ айтқанын уғып, Ыйбанға өчештир. Аны өдүрерге санап, ағлақ тилептир. Ана Иродиадааң сөзин уғып, Ирод Ыйбанны түрмеге одурт-салған полтыр. ²⁰ Ирод позы тезе Ыйбанны ақ-сағыштығ, ағарығ кижиге тоолап, аны тегбеди, қоруққанче шеберлептир. Ыйбан айтқанын тың аарынып уқса да, аны қын-кел уқтыр.

²¹ Иродтың туған күнинде Иродиадаға қара керегин штеп-саларға ағлақ келишти. Улуғ пийлерин, шерифдің пашчыларын, позының Галилея-чердің улуғларын Ирод позыңа қырып, пайрамнарға пай стол салтыр. ²² Иродиадааң қызы шығып, Иродтың, аймақчыларының алында чараш серкиш серкип, лардың көңнүнге четкен полтыр. Ирод-қаан аға: «Нооны да суразаң, – перерим саға» теп, айтқан полтыр. ²³ Аймақчылар көзүнче қарғанып, Иродиадааң қызынға айтқан полтыр: «Нооны да суразаң, парчын перерим саға, меең қаан черимнің чардығы да суразаң, саға перерим» теп. ²⁴ Қыс, ичезинге парып: «Ноо небе сурайын?» теп, чөптешкен полтыр. Ичези аға: «Крестеечи Ыйбанның пажын сура» теп, айтқан полтыр. ²⁵ Ол қыс, Иродқа олоқ наным: «Крестеечи Ыйбанның пажын аяққа салып, олоқ маға пер» теп, айтқан полтыр. ²⁶ Поны уғыб-алып, Ирод-қаан улуғ ачыға түштир. Ачыға да түшсе, аймақчылар көзүнче қарғанып перген сөзинең шықпан-салды, қыс сурағанын штеп-салтыр. ²⁷ Шериф-кижини олоқ түрмеге ызып, Ыйбанның пажын ақкелерге айтқан полтыр. Аанзы парып, Ыйбанның пажын кести. ²⁸ Кескен пажын аяққа салып, қысқа ақкелип, пер-салды. Ол қыс тезе аны ичезинге аппарып пертир. ²⁹ Ыйбанның үргенчиктери, үргедигчилери өлгенин уғыб-алып, ааң өлген сөөгин алыб-алып, чыф-салтырлар.

Пеш муң эр-кижини пеш қалашпа тоостырғаны

³⁰ Тем пажында апостоллары Иисусқа нанқылап келди. Лар ноо қалық араларында эткенин, кижилерди ноо небеге үргеткенин Аға парчазын айдып пилдирдилер. ³¹ Иисус ларға айтты: «Ам эн-черге слер өзалынаң парып, арий тынаныб-алаар» – теди. Қалық күн-сайа көп келип-полып, ларға чиеш та чиирге маң чоқ полды-но. ³² Эткенде, лар

өзалынаң пир эн-чер саара кебеге ыға-бердилер. ³³ Парчын чердең келген көп қалық, лардың по кедре парғанын көриб-алып, ларды таныб-алтырлар. Кижилер, суғ қажынча чүгүрип, лардың ықчаң черинге пурнада келтир, анда чыылыш-партыр. ³⁴ Черинге чедип, Иисус кебезинең шыққанда, көп қалық чыылыш-парғанын көрди. По чыылышқан кижилер қадаачы чоқ қойларға төй теп, сананып, ларға ачынды. Олоқ ларды көп үргетти. ³⁵ Көп тем эрткен соонда үргенчиктери, Аға келип, айттылар: «Мында кижичатпанчыған чер-но, тем да айбын, – тедилер. – ³⁶ Ам қалықты пожат, ол чағын аалларға парзын. Анда чиеш-табақ постарыңа алып, чиеш-алзын» – тедилер. ³⁷ Иисус ларға айтты: «Қалыққа чиешти слер перзар» – теди. Үргенчиктери Аға айттылар: «Писке ноо, – парып, пре ийги чүс, полар, динарий-ақчаға чиеш алып, қалық азырарға ба?» – тедилер. ³⁸ Иисус сурады: «Слердің қанче қалаш пар? Парып, көраар» – теди. Лар, көр-келип: «Пеш қалаш пар, ийги палық пароқ» – тедилер. ³⁹ Андығ полғанда, Ол ларға: «Қалықты пөлеп, көк өлең черге пөлүктербе аны одурттаар», – теди. ⁴⁰ Үргенчиктери қалықтың прелерин чүстең, қайзыларын элиғдең пөлеп одурттылар. ⁴¹ Иисус, пеш қалаш ийги палық алып, тегриге көр-келип, алғады. Қалаштарды үлүштеп сындыр-келип, үргенчиктеринге перди, парчын кижиге пераар теп, айдып. Ийги палықты ээдоқ парчын кижиге үлүштирди. ⁴² Қалық чиеш, тоосқанче чиеш-алтыр. ⁴³ Қалаштың, палықтың артық қалғаны он-ийги түүс толдра қалтыр. ⁴⁴ Чиеш кижичатпанчыған пар – пре пеш муң эр-кижи полған полтыр.

Иисус суғ үстүнче алтап парча

⁴⁵ Анаң Иисус үргенчиктеринге айтты: «Мен қалықты пожатқамче, слер, кебеге кирип, талайдың ол чанынға, – Вифсаида теп черге, кежаар» – теди. Лар кеже-бердилер. ⁴⁶ Қалықты пожат-келип, Иисус таға шықты, анда Қудайға пашқойып турды. ⁴⁷ Порас түшкен темде үргенчиктериниң кебези талайдың ортазында ығып парды, Иисус Позы тезе суғ қажында чағысқа қалған полтыр. ⁴⁸ Иисус анаң көргени – Ааң үргенчиктери кебелеринме, үдре салғынға алылып, аара ық полбан моғапчалар. Таң атчыған темде суғ үстүнче Ол алтап пар шықты, олоқ ларға четти. Ларды эртеп парып, аара парарға да санаптыр. ⁴⁹ Ааң суғ үстүбе алтап келчиғанын көриб-алып, үргенчиктери, Аны танып полбан, по сүрне келча теп, сананып, кебезинде шақтажа одурдылар. ⁵⁰ Ааң андығ этчиғанын көриб-алып, лар тың қоруқ-партырлар. Иисус, лардың андығ полғанын көрүп, олоқ ларға айтты: «По Менбин, матыр полаар, қоруқпалаар» – теди. ⁵¹ Анаң Ол лардың кебеге

кирип одурды. Кирчиған темде салғын олоқ тоқтап-парды. Лар таңзынманы таңзынды. ⁵² Иисустың пайа қалашпа қайғал эткени лардың пилинмес сағыштарыңа ам даа четпен қалған полтыр.

Ааң кебинге тегип, чазыл-парчалар

⁵³ Талайдың ол чанынға кежип, Генисарет теп чер саара чағынадылар. ⁵⁴ Анда кебезинен шыққаннарында, суғ қажында полған кижилер Иисусты олоқ таныб-алтырлар. ⁵⁵ Соғада чүгүр парып, Ааң келгенин андағы парчын кижиге уғустылар. Ааң келгенин уғып, қалық соғада ағрығ кижилерин төжектеринме пирге Ол полған черлерге эңнеп ақкелгиледи. ⁵⁶ Ол қайдығ ла аалға, тураға, чуртқа парып киргени, – парчын черде Аға ағрығ кижилерин ақкелдилер. Сеең кебиңе тегзиннер теп, кичендирлер. Иисустың кебинге тегибискен ағрығ кижиге сраңай чазыл-парчаттыр.

Қудай перген сөспегин ундударға чарар ба?

7 Пир қада фарисейлербе Иерусалим-турадаң келген қатчы-чозақчылар Иисусқа келип, чыылыштылар. ² Көргеннери – Иисустың үргенчиктеринен прелери арығ эбес, – чунман қолба табақ чиипчаттырлар. Андығ небе көриб-алып, фарисейлербе қатчы-чозақчылар ларға қанықтылар. ³ Абаларының пурунғу чозағын тудып, фарисейлер постары, эзе, парчын иудейлер чилеп, – қолларын маттап чунманче, чиирге одурбаңаң. ⁴ Мазардаң нан келип, маттап та чунунманче, чиибенчаңнар. Понаң да артық көп небе тутқаннар: аяқтарын, чырчыларын, чес қазан-аяқтарын, оруннарын маттап чунчаңнар. ⁵ Анаң фарисейлербе қатчы-чозақчылар Иисустаң сурадылар: «Сеең үргенчиктерин, эзе, абаларыбыс пурунғуда салған чозағын нөöre тутпанчалар? Нөöre арығ эбес қолларынма табақ чиипчалар?» – тедилер.

⁶ Иисус ларға айтты: «Слердең, ийги сағыштығ кижилердең үчүн пророк Исаяя шын айтқан полған. Ол пророк поэнының пичигинде пасқан: „По қалық, – пасқан, – Мени тилбе ле тоолапча, сағыштары тезе Менең ырақ, – теди. – ⁷ Лар, – пасқан, – Мени тоолап та, лардың тоолағаны тезе шын эбес. Лар кижиге салған чозақтарыңа үргетчалар-но» – теди. – ⁸ Шынап, слер, Қудай перген сөспегин таштап, кижиге чозағын ла тутчызар-но» – теди. – ⁹ Анаң Ол айтты: «Қудай перген сөспегин чоқ эдип, слер поэнының чозағын тудар керегин ла чақшы пилчизар. Миндиге небе чарар ба? – теди. – ¹⁰ „Аба-ичезини тоолап чөр“, „Абазынаң, ичезинен үчүн чабал айт-турған кижиге ол-парзын“ теп, Моисей айтқан, са? – теди. – ¹¹ Слер тезе айтчызар: поэнының абазыңа, эбезе ичезинге: мен саға полужар эдим, полужар небелеримге тезе

– „корван“ (Қудайға сый) теп, кижиге айтса, ¹² эде айдып, кижиге аба-ичезинге ам полушпан чат-турчаттыр. Слер-но аға эде чадарға чаратчызар, – теди. – ¹³ Эткенде, слер постарыңның чозағың эдип, Қудай айтқанын кедре этчизар. Поға да төөй пашқа көп чарар эбес небе штепчизар» – теди.

Ноо небе кижини арығ эбес этча?

¹⁴ Анаң Иисус, парчын қалықты Поэныңа қырып, айтты: «Парчазы Мени уғып, сағыштарыңа алынаар, – теди. – ¹⁵ Кижиге таштынаң қайдығ да кирген небе аны арығ эбес этпенча, кижиге иштинен ле шыққаны аны арығ эбес этча-но» – теди. ^{16 17} Иисус, қалықты артызып, эмге кир-парғанда, үргенчиктери по төөй сөс керегин сурадылар. ¹⁸ Ол ларға айтты: «Слер да айтқанымны пилбен қалдаар ба? Слер ноо, – кижиге таштынаң кирген небе аны арығ эбес этпенчиганын пилбенчизар ба? – теди. – ¹⁹ Кижиге таштынаң кирген небе ааң сағыжынға эбес, ааң қарнынға ла кирча-но, соонда таштынғоқ қарчы шық-парча» – теди (эде айдып, парчын чиеш-табақ арығ теп, чарлады). ²⁰ Анаң айтты: «Иштинен ле шыққан небе кижини арығ эбес этча-но, – теди. – ²¹ Кижиге иштинен, ааң сағыжынаң көп чақшы эбес небе шықча-но: чабал сағыштар шықча, шайғақ чөргени, оорлар, кижиге өдүрер керектер, – теди. – ²² Чөйге чөргени, кемчилгенни шықча, кижиге чабаланғаны, кижини меккелеткени, уйады чоқ полғаны, қара сананғаны, чабалап айтқаны, улуғ сананғаны, алынып чөргени да шықча, – теди. – ²³ Ана по чабал небелер, кижиге иштинен шығып, аны арығ эбес эт-турча-но» – теди.

Пир иудей эбес эпчи-кижиниң пүткени

²⁴ Анаартын шығып, Иисус Тир, паза Сидон теп черлерге парды. Анаара келип, эмде одур-кел, пилдирбен қаларға санады. Эде да саназа, чажынып чадарға Ааң шықпан қалды. ²⁵ Иисустың келгенин уғала, айнаға туттырған пир қыстың ичези келип, Ааң азағынға тұшти. ²⁶ Ол эпчи-кижиге иудей эбес, Сирофиникия теп чердең шыққан кижиге полтыр. «Қызымнаң айназын шығарып сүрзең» теп, Аны киченип сурады. ²⁷ Иисус аға айтты: «Пурнада паллар чиип тооссыннар. Паллардың табағын адайларға таштарға чақшы-педи?» – теди. ²⁸ Эпчи-кижиге Аға айтты: «Шын айттың, Қаным. Адайлар тезе, стол алтында полып, паллардаң тұшкен улчақтарын да алып, тоос-парчалар» – теди. ²⁹ Иисус аға айтты: «Эде айтқанда, эмиңе нан, қызыңнаң айназы шық-парғанын көрерзиң» – теди. ³⁰ Эпчи-кижиге эминге нанып, көргени – қызы төжегинде чатча, айназы шық-партыр.

Тили аар, үскер кижини часқаны

³¹ Анаң Тир-чердең шығып, Сидон-чердиң иштибе пар-кел, Иисус пазоқ Галилея-талайы қажынға Он-Туралығ теп чери чанынаң шық келди. ³² Анда пир қада үскер, тили аар кижини Аға ақкелдилер. Ақкелип: «Аға қолың салзаң» теп, Анаң сурадылар. ³³ Ақкелген кижини анда турған қалықтаң кедре аппарып, Иисус Позының падырбаштарын ийги қулағынға кире салды. Анаң түкүр-келип, падырбаштарынма тилин тегди. ³⁴ Тегриге көрүп, улуғ тынып: «Эффата» (ажыл-парзаң), – теди. ³⁵ Айтқан сөзи эрткенче, ол кижиниң қулағы ажил-парып, тили шежил-парды, сраңай ол кижичақшы эрбектене-берди. «³⁶ По эткенимни кемге да айтпалаар» теп, Иисус қадығ айтты. Ол, эзе, қалыққа қанче сайа по ошқаш айтпасқа айтса да, анче сайа кижилер, парып, көргенин түгезе чооқтачаңнар. ³⁷ Найле таңзынып, қалық өзере айдышты: «Ол штеп, парчын небе чақшы штепчано: үскерлерди қулақтығ этча, тили чоқтарды тиллиф этча!» – тештилер.

Төрт муң кижини четти қалашпа тоостырғаны

8 Пир күн қалық пазоқ көп чыылыш-партыр. Тем пажында кижилердиң чиеш-табақ чоқ пол-парғанын көрүп, Иисус, үргенчиктерин қырыб-ал, ларға айтты: «² Маға қалықты ачығ, – теди. – Ұш күн шығара Мееңме полып, азықтары лардың пайоқ түген-парды, – теди. – ³ Мен аштап-парған кижилерди эмнеринге пожатсам, лар, эзе, чолларында мөңүсреп чығыларлар: қайы кижичақшы ырақтаң келген кижичақшы» – теди. ⁴ Үргенчиктери Аға айттылар: «Мында, кижичақшы чатпанчыған черде, анче қалыққа чиеш қайдаң алыб-аларға, эзе?» – тедилер. ⁵ Иисус: «Слердиң қанче қалаш пар?» теп, сурағанда, «Четти» теп, айттылар. ⁶ Иисус қалықты черге одуртты. Четти қалаш алып, алғыш четтирди. Алған қалашты сындыр-келип, үргенчиктеринге перди: «Ұлеп пераар», – теди. Сындырған қалашты лар қалыққа ұлүштеп пердилер. ⁷ Лардың көп чоқ палық полдоқ. Аны алғап, айттоқ: «Поны эдоқ ұлеп пераар» теп. ⁸ Қалық чиеш, тоосқанче чиеш. Қалаштаң-палықтаң артық қалғаны четти түүс терилген полтыр. ⁹ Чиеш қалық чы пре төрт муң кижичақшы полған полтыр. Анаң ла Ол қалықты пожатты. ¹⁰ Анаң соғада кебезинге кирип, үргенчиктеринме пирге Далмануфа теп черге ығып парды.

Тегридағы таңмазын көргүзерге киченчалар

¹¹ Анда Иисусқа фарисейлер келип, Ааңма талажып эрбектештилер. Талажып, тегридағы таңмазын көргүзерге кичендилер. ¹² Иисус тезе, улуғ тынып, айтты: «Нөоре по төл тегридағы таңмазын тилеп чөрча? Шын слерге айтчам: пир да

таңма по төлге көргүзилбес» – теди.

¹³ Фарисейлерди олоқ таштап, кебезинге қада одурып, талайдың ол чанынға кеже-берди.

Лардың ишти ачытқазынаң шеберленип чөраар

¹⁴ Үргенчиктери, қалаш аларын ундудып, анаң көргеннери – кебеде пир ле қалаш полтыр. ¹⁵ Ол темде Иисус, ларды үргедип, айт-турды: «Фарисейлердиң, Иродтың ишти ачытқазынаң шеберленип чөраар» – теди. ¹⁶ Үргенчиктери тезе өзере эрбектештилер: «Пистиң қалаш чоғулдаң аара Ол эзде айтча-не?» – тештилер. ¹⁷ Иисус, лардың эрбектешкенин пилиниб-алып, айтты: «Слердиң қалаш чоқтаң үчүн ноо керек эрбектешчизар? Ам да төөнче чединмен қалдаар ба? Сағыштарың ам да пилинмен қалды ба? – теди. – ¹⁸ Көрүп та, көр полбанчызар ба? Уғып та, уқ полбанчызар ба? Сағыштарыңда пир-да небе қалбанча ба? – теди. – ¹⁹ Пайа пеш муң кижичақшы пеш қалаш сындырып пергемде, слер чиеш чиештең қалғанын соонда терип, қанче түүс толдырдаар?» – теди. Лар айттылар: «Он-ийги түүс» теп. ²⁰ «Пайа төрт муң кижичақшы тезе четти қалаш пергемде, слер чиеш чиештең қалғанын соонда терип, қанче түүс толдырдаар?» – тегенде, үргенчиктери: «Четти түүс» теп, тедилер. ²¹ Анаң Иисус айтты: «Ам даа слерге пилиштиғ эбес пе?» – теди.

Қарағы чоқ кижини часқаны

²² Тем пажында лар Вифсаида-аалға кирдилер. Анда Иисусқа пир қарағы чоқ кижини ақкелип: «Аға қолыңма тегзең» теп, Анаң сурадылар. ²³ Қарағы чоқ кижини қолынаң алып, аны аалдаң шығара аппарды. Анда қарақтарыңа түкүрип, аға қолын салып: «Пре ноо көрүнча ба?» – сурады. ²⁴ Аанзы, эбре көрүп, айтты: «Кижилерди көрчам, лар ағаштар ошқаштар, – аара-пеере чөрчаттырлар» – теди. ²⁵ Анаң Иисус ааң қарақтарыңа пазоқ қолын сала-бергенде, ол кижичақшы маттап көрүп, олоқ чазыл-парды: мағат чақшы көре-бертир. ²⁶ Иисус, аны эминге ысчадып, айтты: «По аалға кирбен, сраңай эмиңе пар» – теди.

Слер Мени кемге тоолапчызар?

²⁷ Анаң Иисус үргенчиктеринме пирге Филипптың Кесария теп чердиң аалларыңа парды. Парчадып, лардаң сурады: «Қалық Мени кемге тоолапча?» теп. ²⁸ Лар айттылар: «Прелери айтчалар: „Сен – Крестеечи Ыйбанзың“ теп. Прелери: „Сен – Илиязың“ теп. Қайзылар тезе: „Сен – пророктардаң пирси поларзың“ теп» – тедилер. ²⁹ Иисус сурады: «Слер чы Мени кемге тоолапчызар?» – теди. «Сен – Христоссың» теп, Пётр Аға айтты. ³⁰ Пётрдың айтқанын уғыб-алып, Иисус: «Мен кем полғанымны кемге да айтпалаар» теп, ларға қадығ айтты.

Иисус Позының қыйналып чөрерин айтча

³¹ Анаң ларды үргедип айда-берди: «Кижиде Оғлу көп қыйналып чөрер. Чон-қалықтың улуғлары, улуғ абыстар, қатчы-чозақчылар Аны чаратпан-саларлар. Ол өдүрүлер. Ұш күннің пажында тезе Ол тирилип турар» – теди. ³² Поны айдып, Иисус Позыңма ноо поларын чажырбан, – ажилдыра айтты. Пётр тезе, Аны кедре аппарып, Ааң айтқанынға чағдабан, талажа-берди. ³³ Анаң үргенчиктеринге қарчыйлан көрүп, Иисус, Пётрға шалчығанче, айтты: «Менең кедре пар, шайтан! Қудайдың эбес, кижиниң керегин сананчаттырзың!» – теди. ³⁴ Анаң анда турған қалықты үргенчиктеринме қожа Позыңа қырыбы-алып, ларға айтты: «Мееңме пирге парар этчаң кижиде поэңның керектеринме пос-поэңны ундудып таштабыссын. Мени сүрүжип, Мееңме пирге парып, поэңның крес-ағажын аппарзын, – теди. – ³⁵ Позының тынын арғаланарға санапчаң кижиде, қайде да этсе, тынын үзүттирер. Менең үчүн, Ақ Тилаастаң үчүн тынын үзүттирген кижиде, ээде штеп ле, поэңның тынын арғаланар, – теди. – ³⁶ Кижиде, по чер-чарықты қолынға алчадып, поэңның тынын қорат-салза, ол алған чер-чарықтаң аға ноо туза полар? – теди. – ³⁷ Андың кижиде поэңның қоратқан тынын арғаланарға қайдығы да шен ақча-небе төлер, са? – теди. – ³⁸ Кем да, амдығы қыйаллығ-чудаң қалықтың көзүнче Мени, Меең сөстеримни уйадынып, Менең кедре чөрзе, соонда, – Позының Абазының пағынға шығып, ағарығ ангеллар аразында полып турғанда, Кижиде Оғлу андығы кижини эдоқ уйадынып, кедре чөрер» – теди.

9 Анаң Иисус ларға айтты: «Шын слерге айтчам: мында турчыған слердең прелериң күштиғ Қудайдың Паштағаны келерин өлгенинче көрер» – теди.

Иисустың кубулып көрүнгени

² Алты күннің пажында Иисус Пётрды, Якупты паза Ыйбаны ла алып, ларба мөзүк таға шықты. Таға шыққаннардында, Иисус лардың алында кубулпарды: ³ Ааң кеби, – қар чилеп ақ чылтрақ кеп пол-партыр, кижиде пилбес ақ кеп пол-партыр. ⁴ Анаң Илияба Моисей көрүнип келтирлер. Келип, Иисуспа эрбектештилер. ⁵ Поны көрүп, Пётр Иисусқа айттыр: «Үргедигчи! Мында писке чақшы! Ұш одағ штебизеең: презин – Саға, презин – Моисейге, презин – Илияға» – теди. ⁶ Пётр, по айдып, ноо айдарға уңнабан айтқан полтыр. Поны көрүп, эзе, ұш үргенчиги тыңоқ қорук-партырлар. ⁷ Пётр ла ээде айтқанда, пулут шық-келип, ларды көлектеп келтир. Келген пулут иштинен: «По Меең көленген Оғлум! Ааң сөзин уғаар!» теп, үн уғулды.

⁸ Анаң үргенчиктери эбире көргеннери – лардың қыйзында Иисустаң пашқа кижиде чоқ полтыр.

⁹ Тағдаң энчиғаннардында, Иисус ларға қадығы айтты: «По мында көргеннериңни, Кижиде Оғлу өлген соонда тирилип турғанче, кемге да айтпалаар» – теди. ¹⁰ Лар по сөстерин сағыштарыңа салынып та, тирилип турған тегени ноо небези? теп, тештилер. ¹¹ Анаң сурадылар: «Ноодаң аара қатчы-чозақчылар айтчалар, пурнада Илия келер, теп?» – тедилер. ¹² Ол ларға айтты: «Илия пурнада келери, парчын небе пелнери шын. Пичиктоқ пазылғанынча Кижиде Оғлу найле қыйнаттырып чадар, аны ақтап та тоолабастар, – теди. – ¹³ Мынаң да артығын айдайын: Пичикте пазылған Илия пайоқ келе-берген-но. Ааңма эт-саларға санағанын кижилер пайоқ эт-салдылар-но» – теди.

Айнаға туттырған оолақты часқаны

¹⁴ Анаң Ол артысқан үргенчиктеринге энип келди. Көргени – лар қалық аразында қатчы-чозақчыларба ноо-ноо талажып эрбектешчалар. ¹⁵ Иисусты көреле, қалық таңзынды. Чүгүр келип, Аны улуғладылар. ¹⁶ «Ларба ноодаң үчүн талажып эрбектешчизар?» теп, қатчы-чозақчылардаң Ол сурады. ¹⁷ Қалық аразынаң пир кижиде Аға айтты: «Үргедигчи! Мен Саға оғлумны пайа ақкелдим. Оғлум тили чоқ айнаға туттырча, – теди. – ¹⁸ Айна аны қайда ла тутса, андоқ соғада черге түжүрча. Ақсынаң көбүк ағып, тижин қағжыратқан темде оғлумның сыны қат-парча. Айназын шығара сүрзаар теп, мен үргенчиктериңе пайа айттым, лар тезе айназын шығара сүр полбадылар» – теди. ¹⁹ Иисус айтты: «Э-э, пүтпес қалық! Слербе қайа четтире чөрейин? Слерге қайа четтире полып, шыдайын? Оолақты Маға ақкелаяр» – теди. ²⁰ Айналығ оолақты Аға ақкелдилер. Иисусты көреле, айназы оолақты тың қалтрада-берди. Оолақ, черге түжип, ақсынаң көбүк ағып, тоғлана-берди. ²¹ Иисус ааң абазынаң: «Қайы темнең ала по пееде полча?» теп, сурады. Абазы: «Кичиғдең ала, – теди. – ²² Айназы, аны өдүр-саларға санап, отқа, суға көп қада таштаған. Сен пре небе штеп уңназаң, писке ачынып, полужа-бер!» – теди. ²³ Иисус тезе аға айтты: «Сен тедиң: пре небе штеп уңназаң теп. Қудайға тезе пүтчиған кижиниң штеп уңнабас небе чоқ-но» – теди. ²⁴ Поны уғыб-алып, оолақтың абазы, ылғаған поэзи, кенетки қыйғырып айтты: «Пүтчам, Қаным! Четтире пүтпенимге полужып, – пүттир!» – теди. ²⁵ Қалық ларға чылышчығанын көрүп, Иисус айнаға қадығы айтты: «Ұскер айна, тили чоқ айна! Сеең пажын пил-кел айтчам: по кижидең шық-пар, паза қарчы кирбе!» – теди. ²⁶ Айтқан сөзи эрткенче, айна, оолақты қыйғыртып, силгит-келип, шығара шығыбысты. Айназы шық-парғанда, оолақ өл-парған чилеп

чаттыр. Ол шынап ол-парды теп, көп кижиге, ага көрүп, санаптырлар. ²⁷ Иисус тезе, оолақты қолынаң тудып, азағынға турғусқанда, оолақ турыбысты. ²⁸ Ааң соонда, эмде полғаннарында, үргенчиктери Иисустаң сурадылар: «Пис ноодаң аара айназын сүр полбадыбыс-не?» – тедилер. ²⁹ Ол ларға айтты: «Пашқой-сөс ла чақшы айтқанда, по айна шығара сүрүлча-но» – теди.

Иисус пазоқ Позының қыйналарын-өлерин айтча

³⁰ Анаартын шығала, Галилея-чердиң иштинче пардылар. Иисус, Мени мында таныб-албазыннар теп, санады. ³¹ Үргенчиктерин ле үргедер этти. Ларды үргедип, айт чөрген: «Кижиге Оғлу кижилердиң қолынға перилер, өдүрүлер. Ол-парып, үш күнниң пажында тезе тирилип турар» – теди. ³² Үргенчиктери чы по сөстерин четтире пилбен қалдылар. Сурарға тезе сурабадылар, – қоруктылар.

Улуйы-кичийи кем?

³³ Копернаум-тураға парып, келдилер. Эмге кирип одурғаннарында, Иисус үргенчиктериниң сурады: «Пайа, чолба парғанмыста, слер ноодаң үчүн эрбектештаар?» – теди. ³⁴ Үргенчиктери үн шығарбан турдылар: пайа чолда, лардаң улуйы кем, кичийи кем теп, талажып партырлар. ³⁵ Иисус одурып, Позыңа он-ийги үргенчигин қыырыб-алып, ларға айтты: «Паштапқы поларға санапчаң кижиге қалғанчы кижиге ползын, парчазынға кул ползын» – теди. ³⁶ Анаң анда полған кижиге паланы қолынға алып, лардың ортазынға турғусты. Аны қучақтанып, айтты: ³⁷ «Мени улуғ тоолап, мна миндиң кижиге пала ошқашты улуғлап поэңа алған кижиге, эткенде, поэңа Мени улуғлап алар. Мени улуғлап алған кижиге, эткенде, Мени эбес, Мени Ысқанын улуғлап алар» – теди.

Иисустаң тоғра парчаң, эбесе Ааң чандағы кижиге

³⁸ Анаң Ыйбан Аға айтты: «Үргедигчи! Пис пайа пир кижиге көрдибис. Ол кижиге, писпе пирге чөрбес поэңа, Сеең адыңма кижиге айналарын шығара сүрген полды. „Писпе пирге чөрбенчаң, анаң-аара паза андығ небесе штебе“ теп, аға қадығ айттыбыс» – теди. ³⁹ Иисус айтты: «Аны паза тоқтатпалаар. Кижиге, Меең адымма қайғал этчадып, Мени қаралабас, – теди. – ⁴⁰ Пистең тоғра парбачаң кижиге, эткенде, ол пистең чандағы кижиге полча, – теди. – ⁴¹ Меең адымны улуғ тоолап, слерге, Христостыйылар теп, изиге күнде суғ перген кижиге, – шын слерге айтчам, – соонда улуғ қайралар, – теди. – ⁴² Маға пүт-турған кижиге презин чабалға көңдүрген кижиге тың чабал полар. Ааң мойнынға тербеен таш азып, талайға түжүргени ол кижиге чақшаарақ полар эди, – теди. – ⁴³ Қолың сени

қыйалға түжүрер этсе, ол қолыңны ачынман кезибис. Геенна теп адалчаң үчүрбес отқа ийги қоллығ киргенинең, эрт полбас чадыға пир қоллығ кирери чақшы, – теди. – ⁴⁴ ⁴⁵ Азағың сени қыйалға түжүрер этсе, ол азағыңны ачынман кезибис. Гееннаға ийги азақтығ киргенинең, эрт полбас чадыға ақсақ полып, кирери чақшы, – теди. ⁴⁶ – ⁴⁷ Қарағың сени қыйалға түжүрер этсе, қарағыңны шурып, шелибис. Қудайдың Паштағанынға пир қарақтығ чедери чақшы, гееннаға ийги қарақтығ киргенинең, – теди. – ⁴⁸ Гееннада курты өлбен қалча, өртти үчүрбен көйча, – теди. – ⁴⁹ Қудайға ноо ла өртепчең көдүриғ туспа тузанча, олоқ ошқаш ноо ла кижиге отпа арығланып, тузанар – теди. – ⁵⁰ Тус, ол – чақшы небесе. Тус тамы чоқ пол-парза, тусты тустығ штеп-саларзың ма? Слер постары тустығоқ полып, өзере ынағ полаар» – теди.

Эр-кижиге эпчизинме чарылыжарға чарар ба?

10 Иисус, анаартын шығала, Иордан-суғдың ол чандағы Иудея теп черге парды. Пазоқ Аға көп қалық чыылышты. Полған сайа чилеп, Ол ларды үргедип чөрдиге. ² Пир қада фарисейлер келип, Иисусты шыңнап көрүп, сурадылар: «Эр-кижиге эпчизинме чарылыжарға чарар ба?» – тедилер. ³ Иисус айтты: «Мынаң үчүн Моисей слерге ноо сөспектеди?» – теди. ⁴ Лар айттылар: «Эр-кижиге, ол чарылышчаң қат пас-салған соонда, эпчизинме чарылыжарға Моисей чаратқан» – тедилер. ⁵ Иисус айтты: «Слердиң сағыштарың қадығ пол-парғанынға көре, ол андығ сөспек пас-салған-но, – теди. – ⁶ Шынап тезе, – эңне паштапқызында, парчын небесе чайап, Қудай „ларды эр-кижиге эт-келип, тижиге-кижиге эдип чайаған“, – теди. – ⁷ Анаң аара кижиге, аба-ичезин преде артыс-келип, эпчизинге чапшын-парча, – теди. – ⁸ Ийги паш қожылғанда, лар ам ийги кижиге эбес, лар ам пир эди-чан, пир сағыш пол-парчалар, – теди. – ⁹ Андығ полғанда, Қудайдың пирге қошқан кижилерди кижиге чарылышпазын» – теди. ¹⁰ Соонда, эмге нанғаннарында, үргенчиктери Ааң по чооқташқан эрбегиниң үчүн сурадылар. ¹¹ Иисус ларға айтты: «Эпчизинме чарылыш-келип, пашқа қаат алып, ээде штеп-салған эр-кижиге наа алған тижиге-кижиге чөйге чөрча-но, қыйалға түшча, – теди. – ¹² Эринме чарылыш-келип, пашқа кижиге парып, ээде штеп-салған эпчиге-кижиге олоқ чөйге чөрча-но, олоқ қыйалға түшча» – теди.

Иисус палларды алғапча

¹³ Анаң пир қада улуғ кижилер постарының палларын Иисусқа ақкелдилер, – қолынма тегип алғазын теп. Үргенчиктери тезе ол ақкелген палларын Аға пожатпан-салдылар. ¹⁴ Андығды көриб-алып, Иисустың қаны құрды.

Үргенчиктеринге Ол айтты: «Палларды жожадаар. Маға келгеннеринде, ларды тоқтатпалаар. По паллар ошқаш кижилер Қудайдың Паштағанының кижилери-но! – теди. – ¹⁵ Шын слерге айтчам: пала чилеп сағыжынма Қудайдың Паштағанын албаан кижиде, Қудайдың Паштағанынға четпес» – теди. ¹⁶ Иисус келген палларды қуақтаньп, ларға қолын салып, алғады.

Пай кижиниң сананғаны

¹⁷ Анаң Иисус, парар эдип, чолынға шықчығанында, Аға пир кижиде чүгүр келтир. Ааң алында тизеленип, сурады: «Чақшылығ үргедигчи! Эрт полбас чадыға кирерге ноо этсем чарар-не?» – теди. ¹⁸ Иисус аға айтты: «Нөöre „чақшылығ“ теп, Мени ададың? Кем да чақшылығ эбес, чағыс Қудай ла чақшылығ» – теди. ¹⁹ Анаң аға айтты: «Қудай сөспектерин сен пилчаң-са: кижиде өдүрбе теп, чөйге чөрбе теп, оорлаба, чойлаған көречи полба, кижиге чойлаба, аба-ичезин улуғлап тоола теп» – теди. ²⁰ Ол кижиде Иисусқа айтты: «Үргедигчи! По Қудай сөспектерин мен кичиғдең ала шебер тудуп, чөрчам» – теди. ²¹ Иисус, аға көрүп, көөлене айтты: «Эткенде, пир ле небе саға четпенча. Парып, парчын позының небелериң садып, алған ақчаны чоқ-кижилерге үлеп пер. Ээде мында штеп-салзаң, тебриде пайлығ поларзың. Анаң-на, Маға келип, Мееңме пирге пар» – теди. ²² Ол кижиде тезе, по Иисустың айтқанын уғыб-одурып, шырайын қубулды. Сағыжы чақшы эбес пол-парып, кедре пара-берди. Ноодаң үчүн тезе, – ол, эзе, тың пай кижиде полған полтыр.

²³ Иисус, эбирелеп көрүп, үргенчиктеринге айтты: «Пай кижиге Қудайдың Паштағанынға чедерге тың шедик!» – теди. ²⁴ По сөс уғыб-алып, үргенчиктери үрүк-келип қайғаштылар. Иисус тезе қада айтты: «Палларым! Пай кижиге Қудайдың Паштағанынға чедерге тың шедик-но! – теди. – ²⁵ Пай кижиде Қудайдың Паштағанынға четкенинең, төө-мал инге көзүнге өдүп кирери ныңнақ» – теди. ²⁶ Үргенчиктери, тың қайғажып, өзере сураштылар: «Андығ полғанда, эзе, кем арғаланыб-алар?» – тештилер. ²⁷ Иисус, ларға көрүп, айтты: «Арғалатчаң кереги – кижиде кереги эбес, чағыс ла Қудай ол небе этча. Қудай тезе эт полбас небе чоқ» – теди. ²⁸ Анаң Пётр айт шықты: «Ана, пис-но, позының парчын небелерибисти таштап, Сееңме пирге пара-бердибис, эзе» – теди. ²⁹ Иисус айтты: «Шын айтчам слерге: Меең үчүн, Ақ Тилаастаң үчүн позының эмин, эр-қарындаштарын, қыс-қарындаштарын, ичезин, абазын, эбезе палларын, эбезе черин-қыразын таштаған кижиде, ³⁰ по амдығы темде таштағанынаң чүс қада артық алар: эмнерди да, эр-қарындаштарды да, қыс-қарындаштарды да, ичелерди да, палларды да, чер-қыраларды да.

Полчаң темде тезе ол кижиде эрт полбас чадығын алароқ, – теди. – ³¹ Ам паштапқы полчаң көп кижилер ол темде эң соонында қалар. Ам эң соонында қалған көп кижилер ол темде паштапқы кижиде поларлар» – теди.

Иисустың Иерусалимға парғаны

³² Анаң лар чолба Иерусалим-тураға шығып пардылар. Иисус эңне пурнада парды. Үргенчиктери, Ааң соонда парып, қоруққанче таңзынып пардылар. Иисус, он-ийгиде үргенчигин кедре қыырып, Ааңма ноо поларын пазоқ ларға айда-берди: «³³ Мна, пис Иерусалимға шығып келчабыс. Анда Кижиде Оғлу улуғ абыстардың, қатчы-чозақчылардың қолынға перилер. Ааннар Кижиде Оғлун өдүрерге чарғылап, Аны пашқа чозақтығ кижилерге перибизерлер, – теди. – ³⁴ Пашқа чозақтығ кижилер тезе Аны асқайлап, Аны шап, Аға түкүрип, өдүрерлер. Ұш күнниң пажында тезе Ол тирилип турар» – теди.

Якуппа Ыйбаның сурағаны

³⁵ Анаң Зеведейдің ийгиде оғлу – Якуппа Ыйбан, Аға келип, айттылар: «Үргедигчи! Сураған небестисти писке эдерзиң теп, санапчабыс» – тедилер. ³⁶ Ол ларға айтты: «Мен слерге ноо эдейин теп, санапчызар?» – теди. ³⁷ Лар айттылар: «Сен, Позының пағыңа шыққаңда, пистең презибисти оң чаныңнаң, презибисти сол чаныңнаң одурт» – тедилер. ³⁸ Иисус чы ларға айтты: «Слер мыны сурап, сурағаннарыңны пилбен сурапчызар. Меең айағымнаң слер ижер поларзар ба? Меең чолымма слер парар поларзар ба?» – теди. ³⁹ Лар: «Эзе, ижер да, парар да поларбыс» – тедилер. Иисус анаң айтты: «Меең айағымнаң слер ижерзар, Меең чолымма слер парарзар, – теди. – ⁴⁰ Меең тезе оң чанымнаң, эбезе сол чанымнаң одураы Меең керегим эбес. Ол чериде кемге пелнеген, ол ла одура» – теди. ⁴¹ По эрбектешкенин уғып, он үргенчигиде Якуппа Ыйбанға қыртыжа тарындылар. ⁴² Иисус тезе, ларды парчазын Позыңа қыырыб-алып, айтты: «Қааннар теп адалчаң кижилер позының қалығының пажын пилчиғанын слер уңнапчызар. Пийлер позының қалығын қолында тутчығанын слер уңнапчызар, – теди. – ⁴³ Слердиң тезе араларыңда андығ полбазын. Слердиң араларыңда улуғ поларға санапчаң кижиде, слердиң парчаларыңа чалчы ползын, – теди. – ⁴⁴ Слердиң араларыңда эңне паштапқы поларға санапчаң кижиде, парчаларыңа қул ползын, – теди. – ⁴⁵ Кижиде Оғлу да қалықты қул эдерге эбес, Позы лардың қул поларға по чарыққа келди-но. По чарыққа келип, көп кижидең үчүн Позының тынын үзүттирип өлерге келди-но» – теди.

Қарағы чоқ Вартимейды часқаны

⁴⁶ Анаң Иерихон-тураға кирдилер. Иисус үргенчиктеринме, көп қалықпа анаартын шықчығанда, чолында Тимейдің оғлу қарағы чоқ Вартимей небе суранып одурчаттыр. ⁴⁷ Назареттің кижизи Иисус парчығанын уғала, ол қыйғырып айтты: «Давид Төлү! Маға ачынзаң» – теди. ⁴⁸ Қалықтың көбизи аны шым полдырды. Ол тезе тыңаарақ та қыйғыра-берди: «Давидтың Төлү Иисус, маға ачынзаң!» – теди. ⁴⁹ Иисус тоқтап тұрып: «Аны Маға қыыраар», – теди. Кижилер, Вартимейге келип, айттылар: «Ол сени Позыңа қыырча. Қоруқпан пар» – тедилер. ⁵⁰ Вартимей, азағынға турып, үстүңги кебин шурун-келип, Иисусқа келди. ⁵¹ Иисус сурады: «Мен ноо эдейин теп, санапчаң?» – теди. Қарағы чоқ кижизі айтты: «Үргедигчи! Қарақтығ поларға санапчам!» теп. ⁵² Иисус аға айтты: «Пар, Қудайға пүткениң сени арғалады» теп. Айтқан сөзи эрткенче, ол кижиниң қарақтары көре-бертир. Анаң ол, Иисусты сүрүжип, Ааңма пирге чолба пара-берди.

Иисустың шаптығ-алғыштығ Иерусалимға киргени

11 Иерусалимға парчадып, Элеон-тағдың төзүнде турған Вифагия, Вифания теп ааллардаң ырақ эбесте полчығанда, Иисус ийги үргенчигин Позыңа қыырды. ² Қыырып, айтты: «Ана үдре турчаң аалға параар. Ол аалға кир-келип, анда пир паратаға пағлап-салған мүнмен полған иштек-малды көрерзар. Аны шежип, Маға ақкеляр, – теди. – ³ Кем сураза: „Ноо этчизар?“ теп, слер айдаар: „По иштек-мал Улуғ-Қаанға керек. Улуғ-Қаан аны олоқ нандра ыза-берер“ теп» – теди. ⁴ Лар парып, паратағы таштында пағлап-салған иштек-малды тап, аны шежиб-алдылар. ⁵ Анда турған кижилердің прелери ларға айттылар: «Нёөре иштекти шежип аппаратчизар?» – тедилер. ⁶ Лар Иисустың айт-салған сөзинме айттылар. Анаң аара кижилер ларды тутпан пожаттылар. ⁷ Ол иштекти Иисусқа ақкелдилер. Иштек-малдың үстүңге кептер сал-салдылар. Анаң Иисус, иштекке мүн-келип, пара-берди. ⁸ Ол мүннип парчығанда, көп кижизі поэзының кептерин Ааң чолынға чайды. Қайы кижизі, ағаштаң пүрлиғ салаларын кезип, Ааң чолынғоқ чайды. ⁹ Алдыңда – соонында парчыған қалық, Иисусты улуғлап, қыйғырышты: «Осанна! Улуғ-Қаанның ады-шабын алып келчиғаны алғыштығ ползын!» – тедилер. – ¹⁰ Абабыс Давидтың келчиған Паштағаны алғыштығ ползын! Тегриде осанна!» – тештилер. ¹¹ Иисус, Иерусалимға чедип, Қудай Өргезинге кирди. Анда парчазын көр чөрүп, айбын полғаннаң аара, он ийги үргенчигин алып, Вифания теп аалға қонарға парды.

Честеги чоқ смоква-ағаш

¹² Пазағы күнде, Вифаниядаң шығып парғаннарында, Иисус аштап-партыр. ¹³ Ырақтаң пүрлиғ смоква теп ағашты көреле, ааң честегин тапқайын-не теп, соғада аға парды. Че аға келеле, пүрдең пашқа небе таппады. Ноодаң үчүн тезе, – смоква-честеги пүдер теми четкелек полған полтыр. ¹⁴ Иисус ағашқа айтты: «Кижизі мынаң ала по чашқа сеең честегин чиибезин» – теди. По Ааң айтқанын үргенчиктери уғып турдылар.

Иисустың Қудай Өргезинге келгени

¹⁵ Анаң Иерусалимға келдилер. Иисус Қудай Өргезинге кирип, анда садышчаң қалықты шығара сүре-берди. Ақча орнашчаң кижизі столларын, қалабуқ сатчаң кижизі орунаштарын аңдарып чөрди. ¹⁶ Қудай Өргезиниң эжик-алынче небе тажыпчаң-аппарчаң кижилерди тоқтатты. ¹⁷ Қалықты үргедип, айт чөрди: «Пичикте пееде пазылған: „Меең эмим, ол – парчын қалықтардың пашқойчаң эми теп, адалар“. Слер тезе пашқойчаң эмин уйады чоқ кижилер чыылышчаң уйазы штеп-салдаар» – теди. ¹⁸ Улуғ абыстарба қатчы-чозақчылар по Ааң айтқанын уғып, Аны қоруғып чөрдилер. Қоруғып, Аны өдүрерге ағлақ тиледилер. Лар артық та көрбен қайтсыннар: қалық парчазы Иисустың үргедийинге қайғап-турды. ¹⁹ Айбын полыбысқанда, Ол турадаң шық-парды.

Кижизі ийгиленмен пүтсе, ааң парчын небе шығар

²⁰ Анаң эртен чолба тураға парчадып, пайағы смоква-ағаштың ақтап кур-парғанын көриб-алдылар. ²¹ Смоква-ағашты көриб-алып, Пётр Аға айтты: «Үргедигчи! Көрзең, Сен пайа қарғаған смоква-ағаш кур-партыр» – теди. ²² Иисус ларға айтты: «Қудайға пүдаар!» – теди. – ²³ Шын айтчам слерге: кижизі, сөс айдып, айтқан сөзинге ийгиленмен пүтсе, парчын айтқаны пүт-парар. По таға: „Қодырынып, талайға түш“ теп, андығ кижизі айтса, ааң айтқанынча пол-парар, – теди. – ²⁴ Анаң аара Мен слерге айтчам: пашқойып, сурағаным шынап пүт-парды теп, пүт-келип пашқойаар. Эде пашқойзаар, парчын сураған небе слерге полар, – теди. – ²⁵ Пашқойып, сағыштарыңа кижизіге чабал сананғаны пар полза, ол сананғанын таштазар. Эде этсаар, Тегридағы Аба слердің қыйалларың эдоқ таштар, – теди. – ²⁶ Слер кижизі эткен қыйалларын сағыштарыңнаң таштабазар, Тегридағы Аба слердің қыйалларың эдоқ таштабас» – теди.

«Сеең эткенин кем чаратқан?»

²⁷ Лар Иерусалимға пазоқ кирдилер. Қудай Өргезинде Иисус пазып чөргенде, улуғ абыстар,

қатчы-чозақчылар, чон-қалықтың улуғлары Иисусқа келип, ²⁸ айттылар: «Сеең эткенин кем чаратқан? Кемнің чаратқанын алып, Сен ээде штепчаң?» – тедилер. ²⁹ Иисус ларға айтты: «Мен слердең пир ле небе сурайын. Сурағанымны айтсаар, пееде эдерге кем Мени чаратқанын слерге айдарымоқ, – теди. – ³⁰ Ыйбан крестеп чөрүп, Қудайдаң ма, эбезе кижидең ма чаратқанын алып, крестеди? Маға шынны айдаар» – теди. ³¹ Лар өзере айдыштылар: «„Қудайдаң“ теп, айтсабыс, Ол ноо теер? „Нөöre слер аға пүтпен қалдаар“ теп, айдарно, – тештилер. – ³² „Кижидең“ теп, айдарға қоруқчабыс-но, – қалық Ыйбанны пророкқа тоолапча» – тештилер. ³³ Ноо айдарға? – «Уңнабанчабыс» теп, Иисусқа айттылар. Иисус ларға айтты: «Андығ полғанда, Меең эткенимни кем чаратқанын слерге эдоқ айтпассым» – теди.

Чалчыларға төйлеп айтқаны

12 Иисус ларға төйлеп айда-берди: «Пир кижидең виноград-ағаш өстүрди. Виноград-ағаш аразын айландыра шеденнеп, честек нанчып-кел ағысчаң чер штеп-салып, қадаачылар одуар черин көдүрди. Анаң по пелнеп-салған виноград-ағаш аразын чалчыларының қолынға перип, позы чоруқтап парыбыстыр, – теди. – ² Честек сағар тушта виноград честегинең позының үлүжин аларға пир қулын чалчыларынға ыстыр, – теди. – ³ Чалчылары тезе, ысқан қулын тудыб-алып, шап-салып, аны қуруғ нандырдылар, – теди. – ⁴ Ээзи үр эбес тем соонда пашқа қулын ыстыр. Аанзының пажын чара шап-салып, асқайлат-кел пожаттылар, – теди. – ⁵ Пазоқ пашқа қулын ысқанда, аны өдүр-салтырлар. Көп пашқа ысқан қулларын қайзын шаптылар, қайзын өдүрдилер, – теди. – ⁶ Ээзилериниң көөленген чағыс оғлу полған полтыр. Эңне полбаста, ол аны ыстыр. Ызып, пееде айдынды: оғлумны тоолап, тегбестер аны теп, – теди. – ⁷ Чалчылары тезе, ээзилериниң оғлуны көриб-алып, өзере айдыштылар: „По оол – абазының чағыс ла оғлу. Ол ла по черин энчиленер. Аны өдүр-салзабыс, ээзибистиң виноград өсчең чери пистийи полар-но“ теп, тештирлер, – теди. – ⁸ Ээзилериниң оғлуны тудыб-алып, өдүр-салдылар. Өлген сөөгин тезе виноград-ағаш черинең ажыра таштабыстырлар, – теди. – ⁹ Андығ полғанда, виноград өсчең чериниң ээзи чалчыларынға ноо штеп-салар? Ноо штезин, – позы келип, чалчыларын өдүр-салар-но. Виноград өсчең черин тезе пашқа чалчыларынға перибизер, – теди. – ¹⁰ Пичигинде слер қыырдаар, са? „Пүдүрчилер пүдүрерге албан-салған таш, соонда ол таш эм төзүн тутчыған таш пол-парча, – теди. – ¹¹ Андығ небени Улуғ-Қаан этча, андығ қайғал эткенинге таңзынып көрчабыс“» – теди.

¹² По сөс айдып, Иисус пистең үчүн айтты теп, улуғ абыстарба қатчы-чозақчылар пилиб-алдылар. Қалық полбаза, Аны тудар эдилер. Турған қалықты тезе қоруғып, Иисусты артызып, пара-бердилер.

Императорға албан төлерге чарар ба, чарабас па?

¹³ Тем пажында лар, Иисусты сөзинең тудыб-аларға, фарисейлерди Ирод кижилеринме ыстылар. ¹⁴ Ысқан кижилер, Аға келип, айттылар: «Ұргедигчи! Сен шынық полчығаныңны, парчын кижиге тең көрчиғаныңны пис чақшы уңнапчабыс. Кижиниң улуйынға-кичийинге көрбен, Қудай чолынма парар керегинге Сен шын үргетчаң. Анаң аара писке айт-пер: Римның императорынға албан төлерге чарар ба, чарабас па? Аға албан төлерге писке керек па, эбезе керегибис чоқ па?» – тедилер. ¹⁵ Иисус, лардың ийги сағыштығ полчығанын пилип, айтты: «Нөöre Мени шыңнап көрчизар? Маға динарий-ақчаны ақкелип пераар» – теди. ¹⁶ Лар ақкелдилер. «По кемнің сомы, кемнің пасқаны?» теп, сурады. Лар: «Императордың», – тедилер. ¹⁷ Иисус айтты: «Императордыңын императорға пераар, Қудайдыңын тезе Қудайға пераар» теп. Ааң по айтқанын уғыб-алып, таңзынып турдылар.

Кижидең тирилип турғаны керегинең үчүн эрбек

¹⁸ Өл-парып, кижидең ақтап тирилип турбас теп, айтчаң саддукейлер келди. Келип, Иисустаң сурадылар: «¹⁹ Ұргедигчи! Моисей писке сөспек пасқан: „Ача, кижидең алып, пала таппан өл-парза, өксүс қалған эпчизин туңмазы алыб-алзын. Ачазының төлин қада пүдүрзин“ теп, – тедилер. – ²⁰ Четти қарындаш полған полтыр. Паштапқы ачалары қыс алып, пала таппан, пир темде өл-парған полтыр, – тедилер. – ²¹ Өксүс қалған эпчизин туңмазы алды. Пала эдоқ таппан, пирде өл-партыроқ. Ийгинчи туңмазы эдоқ пала таппан, өл-партыр, – тедилер. – ²² Ээде четти қарындаш парчазы ол эпчи-кижидең алғылап, пала таппандырлар. Эңне қалғанында эпчи-кижидең да өл-партыр, – тедилер. – ²³ Ээде полғанда, парчын кижидең тирилер күнде ол эпчи-кижидең қайы қарындаштың эпчизидең полар? Ол, эзе, четтилезиниң эпчизидең полған-но» – тедилер. ²⁴ Иисус ларға айтты: «Пичигин, Қудай күжин четтире уңнабан, слер ээде айтчызар-не. Ээде айт-келип, слер алақчызар, – теди. – ²⁵ Кижидең, тирилип турып, эзе, кижидең да албас, кижиге да парбас, тегридағы ангел чилеп полар-но, – теди. – ²⁶ Өлген кижидең тирилип турарынаң үчүн Моисей Пичигинде қыырбадаар ба? Көйген ағажақтаң Қудай Моисейге айтқан: „Мен Авраамның Қудайыбын, Мен Исаактың Қудайыбын, Мен Якуптың Қудайыбын“ теп, са? – теди. – ²⁷ Эткенде, Қудай, Ол – өл-парған

кижилердин Қудайы полчаң-педи, Ол тириф кижилердин ла Қудайы-но. Анаң аара слер тың алақчызар» – теди.

Эңне паштапқы Қудайдың сөспеги

²⁸ Қатчы-чозақчылардаң пирси ларға келип, по талажып эрбектешкенин уғып турды. Иисустың мна-по чақшы айтқанын уғыб-алып, ол Аанаң сурады: «Айт-перзең, Қудай сөспектеринең эңне паштапқы сөспеги қайдығ?» теп. ²⁹ Иисус айтты: «Эңне паштапқы сөспеги по: „Израиль, уқ! Улуғ-Қаан Қудайыбыс, Ол – чағыс ла Улуғ-Қаан. ³⁰ Улуғ-Қаан Қудайыбысты парчын чүрегиңме, парчын паарыңма, парчын сағыжыңма, парчын кўжиңме көөлен” – теди. – ³¹ Ийгинчи сөспеги андығок: „Қоштағы кижини, позыңны чилеп, көөлен”. По сөспектеринең артық улуғ сөспек чоқ» – теди. ³² Қатчы-чозақчы кижиди айтты: «Чақшы тедиң, Ыргедигчи! Шынны айттың: „Чағыс ла Қудай пар, Аанаң пашқа Қудай чоқ” теп. ³³ Парчын чүрегиңме, парчын сағыжыңма, парчын кўжиңме Қудайды көөлен. Ол көөленгени Қудайға өртеп-кел ноо да көдүриғ көдүргенинең улуғаарақ. Қоштағы кижини, позыңны чилеп, көөлен. Ол қоштағы кижини көөленгени Қудайға өртеп-кел ноо да көдүриғ көдүргенинең эдоқ улуғаарақ» – теди. ³⁴ Иисус, по керсе сөс уғып, айтты: «Сен Қудайдың Паштағанынаң ырақ эбессиң» – теди. Ааң по айтқан соонда кем да, ноо да сурар этпеди.

Христос Давидтың Улуғ-Қааны ба, чоқ ааң Оғлу ба?

³⁵ Аанаң Қудай Ыргезинде пазоқ ўргедип, Иисус айтты: «Қатчы-чозақчылар нөөре айтчалар: „Христос – Давид төлү” теп? – теди. – ³⁶ Давид позы, эзе, Ағарығ Тынынма айтқан эбес-педи: „Улуғ-Қаан Қудай меең Улуғ-Қаанымға айтқан: Сеең өштүғлерин негиб-алып, ларды азағың алынға салғанымче, сен оң чанымнаң одур” теп, – теди. – ³⁷ Давид позы Аны Улуғ-Қааным теп, адапчығанда, Христос Давид төлү полар-педи?» – теди. Көп қалық Аны қын-келип уғып турды.

«Қатчы-чозақчылардаң шеберленип чөраар»

³⁸ Ыргет чөрүп, Иисус айдып чөрди: «Қатчы-чозақчылардаң шеберленип чөраар. Лар узун кеп кезерге тың қынчалар. Мазарда чөрчиғаннарында, кижидең эзен-менчи аларға тың көөленчалар. ³⁹ Лар синагогада эңне алында одурарға, кижиди той салғанда, төр черинде одурарға тың көөленчалар, – теди. – ⁴⁰ Қатчы-чозақчы кижилер – өксүс қалған эпчи-кижиниң қалғанын чиип-кел, олоқ темде қалық көзүнче көргүзее ўр пашқойып турчаң кижилери. Аанаң-аара лар соонда қадығ чарғыға тўжерлер» – теди.

Өксүс қалған эпчи-кижи ақчаағын салғаны

⁴¹ Аанаң Иисус ақча саларға турған қарчақ чанында одурып, қалық ақчалары салчығанын көрди. Көп пай кижиди келип, көптең салды. ⁴² Пир өксүс қалған чоқ эпчи-кижиди келип, ийги аақ чес ақчаағын сал-салды. ⁴³ Иисус ўргенчиктерин қырыб-алып, ларға айтты: «Шын айтчам слерге: по өксүс қалған чоқ эпчи-кижиди кемнең да көп ақча сал-салды, – теди. – ⁴⁴ Парчазы артығынаң салдылар, по өксүс қалған эпчи-кижиди тезе, чоқ-кижиди позы, позының пары-чоғын, чиеш-чадығи ақчазын сал-салды» – теди.

Улуғ шедиктер полар, сүрүп-қачыарлар слерди

13 Иисус Қудай Ыргезинең шықчығанда, ўргенчиктеринең пирси Аға айтты: «Ыргедигчи! Көр, қайдығ чақшы таштар, қайдығ чақшы пүдүрген эмнер, са!» – теди. ² Иисус аға айтты: «По поғда эмнерге көрүп айтчаң ма? Мында, эзе, таш ўстүнде таш та қалбас, – парчын небе аңдарылып-сайалар-но» – теди.

³ Аанаң Иисус Қудай Ыргезинең ўдре турчыған Елеон теп тағдың пағрында одурчығанда, Пётр, Якуп, Ыйбан, паза Андрей Иисусқа өзалынаң келип, Аанаң сурадылар: ⁴ «Сеең пайа айтқан небе қачан поларын писке айт-перзең? Ол тем келди теп, ноо көрүп пилербис?» – тедилер. ⁵ Иисус айтты: «Шеберленаар, слерди кем да меккеге кирдирбезин! – теди. – ⁶ Көп кижиди Меең адымма аданып, „По Менбин” теп, көп кижини алақтырарлар, – теди. – ⁷ Чағын-ырақта шағлар шығып полчығанын уғып, қорукпалаар: полчаң темде андығ полары керек. Андығ да полза, ол – темнердиң ужы эбес, – теди. – ⁸ Ол тушта пир қалық пашқа қалықпа, пир қаан пашқа қаанма шағлажыбыза-берер. Қайы черлерде чер силгилина-берер. Қалықтарға аштағ-өлүм тўжер. По парчын полары – туғар алында келген ағрылар-но, – теди. – ⁹ Слер тезе постарың қай поларын көраар: слерди синагогаларда чарғылап, андоқ шабарлар. Қааннардың, улуғ пийлердиң алдында слерди турғузып, Менең аара көрее эдип айдарға турғузарлар, – теди. – ¹⁰ Эңне паштап тезе қалық қалбан – парчын қалық аразында Ақ Тилаас чарлалзын, – теди. – ¹¹ Слерди тудып аппарғаннарында, анда ноо айдарым теп, сананмалаар. Ол тушта слерге ноо айдылза, аны ла айдаар. Слер постарың эбес, Ағарығ Тын айдар-но, – теди. – ¹² Қарындаш позының қарындажын, абазы позының палазын өлүмге перибизер. Паллар тезе аба-ичелеринең тоғра шығып, ларды өдүрерлер, – теди. – ¹³ Слер Меең адымны алғаннарың ўчүн слерге чабал көрерлер. Ол тўшкен обал эртизип, четтире шыдаған кижиди ле арғаланар» – теди.

¹⁴ Анаң Иисус айтты: «Чудаң небе полбачаң черде чудаң небе шыққанын көрзаар, – мна поны қырып кижипилгей, – андығ небе полғанда, Иудей теп чердің кижилери тағларға тессиннер, – теди. – ¹⁵ Эмнің үстүнде полған кижип, эмге, небе аларға теп, кирбен тессин, – теди. – ¹⁶ Қыразында полған кижип, эминге, кебин аларға теп, нанман тессин, – теди. – ¹⁷ Қурсақтығ тижип-кижипге, пала эмисчиған эпчи-кижипге улуғ шедик түжер! – теди. – ¹⁸ Ол шедик керектери қышқыда ла полбазын теп, пашқойзаар, – теди. – ¹⁹ Ол темде түшкен ачығ Қудайдың ноо ла чайаған туштаң ала полбаан, соонда да полбас, – теди. – ²⁰ Ол ачығ темни Улуғ-Қаан қысқартпаза, по чер үстүнде кем да тириғ қалбас эди. Улуғ-Қаан Позы таллаған кижилердең ла үчүн ол темни қысқадар, – теди. – ²¹ Ол темде слерге кем айтса: „Көр, Христос – мында“, эбезе „Ол – анда“ теп, ларға пүтпелаяр! – теди. – ²² Ол темде шын эбес христостар, шын эбес пророктар көп табылып шығар. Лар, таңма көргүзип, қайғал небе эдип, Улуғ-Қаан таллаған кижилерди да, – алақтырғаны шықса, – алақтырарлар, – теди. – ²³ Слер чы сақ полаар! Мен, мна, ол темде қай-ноо поларын слерге түгезин айда-бердим» – теди.

Кижип Оғлу пулутта келчиғаны көрүнер

«²⁴ Ол темде, улуғ ачығ түжип эрт-парғанында, күн қарар-парар, ай позының чарығын шығарбас, – теди. – ²⁵ Ол темде тегридең чылтыстары түжерлер, тегриниң пүдүргени сайалар, – теди. – ²⁶ Олоқ темде кижилер Кижип Оғлуны көрерлер. Ол Кижип Оғлу, улуғ күштиғ, улуғ пақтығ Позы, пулуттарда парып, келер, – теди. – ²⁷ Келип, ол Кижип Оғлу ангелларын ызар. Ысқан ангеллары по чарықтың парчын черлерге чөрүп, Ааң таллаб-алған кижилерин чыылыштырарлар, – теди. – ²⁸ Смоква-ағашқа көраар: ол ағаш, өзүм шығарып, пүрленип, чайғы туш келчиғанын көргүсча, са, – теди. – ²⁹ Мында андығок: Меең мна слерге айтқаным пар полза, эткенде, ол тем чағын, ол тем келди, – теди. – ³⁰ Шын айтчам слерге: по парчын айтқаным амдығы кижип чатқанынча шығар, – теди. – ³¹ Тегри, чер эрт-парар, Меең сөзим тезе қалар» – теди.

«Ол күн, ол час келерин кем да уңнабанча»

«³² Ол күн, ол час келерин кем да уңнабанча. Тегридағы ангеллар да, Кижип Оғлу да уңнабанча, чағыс ла Аба уңнапача, – теди. – ³³ Сақ полып, пашқойаар! Ол тем қачан келерин слер уңнабанчызар-но, – теди. – ³⁴ Ол тем по небе ошқаш: кижип, чорукқа парып, қулларынға эмин тударға артысты. Штечең ижин қулларынға перип-айдып, эжикта турчаң қадарчызынға: „Сақ пол“ теп, айттырды» – теди. – ³⁵ Анаң Иисус айтты: «Эткенде, сақ полаар! Эм ээзи қачан келерин: иирде ба, чоқ

түн ортазында ба, чоқ таң атчыған темде ба, чоқ эртен ма, – слер уңнабанчызар-но, – теди. – ³⁶ Ээзи, аны сақтабан темде нанып, слердің узуп чатқаннарыңны пас-парбазын! – теди. – ³⁷ Слерге айдып, Мен парчын кижипге айтчам: сақ полаар!» – теди.

Иисусты өдүрерге ағлақ тилепчалар

14 Пасха-пайрамма ачыбан-аш пайрамынға ийги күн қалған полды. Улуғ абыстарба қатчы-чозақчылар Иисусты меккебе тут-келип, өдүрерге ағлақ тиледилер. ² «Пайрамда ла тударға чарабас, тутсабыс, – қалық пулғанып үрүктер» – тештилер.

Қыймат арығ қайақ Иисустаң үчүн ақкелгени

³ Иисус Вифания теп аалда, чазылбас палығлығ Симон теп кижип эминде полып, қыйын одурғанында, ақ палғаштаң эткен купшын тудып, пир эпчи-кижип кир-келди. Купшын иштинге қыймат нард теп өзүмнең эткен чараш чыстығ арығ қайақ урған полтыр. Эпчи-кижип кир-келип ле, купшынның ақсын сындырып ажып, қайағын Иисустың пажынға урды. ⁴ Андоқ полған қайы кижип, өкпеленип, постарының ортада айдыштылар: «Қайақты эзде қоратчаң ма?! – тештилер. – ⁵ Ол қайағын үш чүс динарий-ақча артықтаң садыбызарға керек полған-но. Алған ақказын тезе чоқ-кижилерге үлеп перер эди!» – тештилер. Лар эпчи-кижипге көрүп, тың қанығып одурдылар. ⁶ Иисус айтты: «Эпчи-кижини тегбелаар. Нөöre аны уйаттырчызар? Ол Маға чақшы небе этти-но, – теди. – ⁷ Чоқ-кижилер слердің қыйзында по чашқа поларлар, ларға чақшы эдерге ле санап, олоқ чақшы эдерзар. Мен тезе слердің аразында по чашқа полбассым-но, – теди. – ⁸ По эпчи-кижип этчең керегин этти: келер темимни пурнап, эди-чанымны арығ қайақпа шылап-кел, Мени чығарға пелнеп-салды-но, – теди. – ⁹ Шын айтчам слерге: по ақ чарықта парчын қалық, ларға чарлаған Ақ Тилаасты уңнаб-ал, по эпчи-кижип эткенин уңнароқ. Ааң по эткенин ундутпастар» – теди.

Иуда Иисусты садып перерге ағлақ тилепча

¹⁰ Иуда Искариот теп он-ийги үргенчигинең пирси, Иисусты садып перейин теп, улуғ абыстарға парды. ¹¹ Ааннар Иудааң айтқанын уғала, өргүндилер. Аға күмүш ақча төле-берерге сөс пердилер. Ам Иуда Иисусты садып перерге ағлақ тилеп чөре-берди.

Иисус үргенчиктеринме пирге пасха ажын чиипча

¹² Ачыбан-аш пайрамының паштапқы күнинде Қудайға көдүрген пасха қурағанын чиипчаңнар. Ол

күнде үргенчиктери Иисустаң сурадылар: «Пасха құрағанын Сен қайда чиир этчаң? Сеең айтқан черге парып, пис аны анда пелнеп-саларбыс» – тедилер. ¹³ Иисус үргенчиктериниң ийгизин ызып, ларға айтты: «Тураға параар. Слерге анда құпшынма суғ аппаратчыған кижиде тоғажар, ааң сооба параар, – теди. – ¹⁴ Ол құпшынның кижиде кирген эмге слер эдоқ кирип, ол эм ээзинге айдаар: „Үргедигчи сурапча, теп, Ааң үргенчиктеринме пирге пасха табағын чиир қатпажы қайда?“ теп, – теди. – ¹⁵ Эм ээзи чақшы пелнеткен арығ улуғ қатпаш слерге көргүзер. Ана анда писке пелнеп-салаар» – теди. ¹⁶ Үргенчиктери парып, тураға киреле, анда парчын Ааң айтқанынча полды. Пасха табағын пелнеп-салдылар.

¹⁷ Иир киргенде, Иисус он-ийги үргенчиктеринме пирге келе-берди. ¹⁸ Лардың анда табақ чиип қыйын одурған тужында Иисус айтты: «Шынын айтчам слерге: Мееңме пирге по табақ чиип одурған слердиң аразынаң пирси Мени садып перер» – теди. ¹⁹ Поны уғыб-алып, үргенчиктери ачыға кирдилер. «Ол мен эбессим, са?» теп, пирси пирсиниң соонда Иисустаң сура-бердилер. ²⁰ Иисус чы айтты: «Ол кижиде – он-ийгизиниң пирси, Мееңме пирге пир айақтың ачығ суғунға қалажын суқ-турчығаны!» – теди. – ²¹ Қайде да полза, Кижиде Оғлу Аанаң үчүн Пичигинде пазылған чолыба парча. Кижиде Оғлуны сатқан кижиге тезе улуғ шедик тўжер! Ол кижиде туғбан полза, аға чақшы полар эди» – теди.

²² Чиип одурғаннарында, Иисус қалаш алып, алғап-кел, сындырды. Сындырған қалашты үргенчиктеринге пергилеп, айтты: «Алаар, по Меең эди-чаным» теп. ²³ Ааң қызыл араға урған айақ алып, алғыш четтирип, ларғақ перди. Парчалары айағынаң иштилер. ²⁴ Айағын перчадып айтты: «По Меең қаным, ол – кижилербе наа чөп алышқанымны пектепчаң қан. Ол көп қалықтаң үчүн төгүлчең қан» – теди. ²⁵ Шын айтчам слерге: «Қудайдың Паштағанынға чедип, андағы наа виноград честегиниң суғын ла ижерим. Ол тем келгенче паза ишпессим» – теди. ²⁶ Ааң лар сарнаштылар. Сарнажала, Елеон-таға пардылар.

«Пётр үш қада Менең нана-тўжер»

²⁷ Анда Иисус ларға айтты: «Слер парчаларың Мени таштап тезерзар. Пазылған сөс пар: „Қадаачыны өдүрзем, қойлары таралып тезер“ – теди. – ²⁸ Мен тирилип турғамда тезе, Галилея-черге слердең пурнада келип, слерди анда тоғажарым» – теди. ²⁹ Пётр Аға айтты: «Сени парчазы да таштаза, че мен таштабассым» – теди. ³⁰ Иисус айтты: «Шын айтчам саға: пўүн, по қараағызын питик ийги қада қыйғырғанче, сен Менең үш қада нана-тўжерзиң» – теди. ³¹ Пётр тезе,

чағданман, тыңнап айт-турды: «Сееңме пирге өлерге да келиш-парза, Сенең нана-тўшпессим!» – теди. Өскелери олоқ небе айттылар.

«Меең көңнүмче полбан, Сеең көңнүңче ползын»

³² Ааң Гефсимания теп черге келдилер. Иисус үргенчиктеринге айтты: «Мен ам кедре парып, анда пашқойып турғамче, слер мында одураар» – теди. ³³ Позыңма Пётрды, Якуппа Ыйбаны алып, Ол пара-берди. Парчадып, Иисус шыдабас аарсына-берип, ачығлана-берди. ³⁴ Ларға айтты: «Сағыжымға өлүм ачыыи тўшти. Мен нанғамче, Мында полип, уйғуға пастырбан одураар» – теди. ³⁵ Позы арий ле кедре парып, черге тўңдере тўжип пашқойды. Келер час Менең чаза эртчең полза, чаза эртсин теп, пашқойды. Ааң айтты: ³⁶ «Абам! Сен эдип полбас небе чоқ-но. По ачығ урған айағыңны Мени тегбеен чаза аппарат! Қайде да, эзе, саназаң, Меең көңнүмче полбан, Сеең көңнүңче ползын» – теди. ³⁷ Қарчы келип көргени – үргенчиктери узупчалар. Пётрға айтты: «Симон, сен узупчаң ма? Пир ле час узубан шыдап полбадың ма? – теди. – ³⁸ Сақ полаар, чабалға урунмайын теп, пашқойзар. Сағыш – айдас, эди-чаны тезе мөңүс» – теди. ³⁹ Қада кедре парып, пайағоқ сөзин айдып пашқойды. ⁴⁰ Нан келип, үргенчиктериниң олоқ узупчығанын пасты: қарақтары аар, Аға ноо айдарға пилбен турдылар. ⁴¹ Үжүнчи қада нан келип, ларға айтты: «Ам даа узуп тынанчызар ба? Че, чедер, тем четти! Кижиде Оғлуны, мна, қыйаллығ кижилердиң қолынға перерлер, – теди. – ⁴² Турып, парааңнаар. Мна, Мени садып перчең кижиде писке чағынап келча» – теди.

Иисусты туттылар

⁴³ Иисус по айтчығанда, он-ийги үргенчигиниң пирси – Иуда кедертин ларға мна келди. Иудаба қожа улуғ абыстардың, қатчы-чозақчылардың, чон-қалықтың улуғларының кижилери келтир. Келген кижилердең көбизи кылыштар, өргеннер тудынып келдилер. ⁴⁴ Иисусты садып перчаң кижиде қалықпа айдышқан полтыр: «Мен ошқанған кижиде Ол полар. Аны тудып, маттап қадарып, аппаратаар» теп. ⁴⁵ Келеле, соғада Иисусқа келди. «Равви!» – теди, олоқ Аны ошқанды. ⁴⁶ Қалық чы, Иудааң по эткенин көриб-алып, Иисусты олоқ туттылар. ⁴⁷ Мындоқ турған Иисус чанынаң пир кижиде поэнының қылыжын шура тартып, улуғ абыстың кулын шап, ааң қулағын кезе шапты. ⁴⁸ Андығ полчығанда, Иисус қалыққа айтты: «Тудуғчыны тударға чилеп, қылыштар, өргеннер алып келдаар, – теди. – ⁴⁹ Қудай Өргезинде Мен күн-сайа слербе полип, үргедип чөрдим. Мени анда нөöre тутпадаар? Қайде да полза, Пичигинде пасқанынча ползын» –

теди. ⁵⁰ Иисусты тудыб-алғанын көрүп, үргенчиктери, Аны таштап, тегибистирлер.

⁵¹ Чылааш эди-чанын кеденме ле орап-салған пир чаш оол, тудып аппаратан Иисустың соонында парыб-одурды. Аны асла тудыб-албадылар, ⁵² Ол тезе, чабынған кеденин таштап, чылааш позы тезе-берди.

Иисус Синедрионның алдында

⁵³ Иисусты паштапқы улуғ абысқа аппарып ақкелдилер. Анда парчын улуғ абыстар, қатчы-чозақчылар, чон-қалықтың улуғлары чыылыш-партырлар. ⁵⁴ Пётр пайа теспеди. Иисусты аппаратаннарында, ол соонаң ырақта парып, паштапқы улуғ абыстың эжик-алынға да парып кирди. Анда паштапқы улуғ абыстың чалчыларынма қожа от қыйзында одурып, чылынды. ⁵⁵ Улуғ абыстар синедрион теп адалған чон-қалық чыылыға кирген кижилербе қожа, Иисусты чарғылап, өлүмге перибизерге Аанаң тоғра көрее тилеп, таппандырлар. ⁵⁶ Көп кижиде Иисустаң тоғра чойлаған көрее эдип айтты. Ээде да айтсалар, лардың көреедери өзере келишпедилер. ⁵⁷ Қайлары турып, Аанаң тоғра чойлаған көреедери эдип, айттылар: ⁵⁸ «„Кижиде қолы пүдүрген по Қудай Өргезин сайап, Мен үш күнге кижиде қолы пүдүрбес пашқа Қудай Өргезин көдүрерим“ теп, Ааң айтқанын уққанмыс» – тедилер. ⁵⁹ Миндиге да көреедери өзере келишпедилер. ⁶⁰ Андығ полғанда, паштапқы улуғ абыс, синедрион ортазынға шығып, Иисустаң сурады: «Сен нөöre ноо да айтпан турчаң? Сенең тоғра айтчалар-но, сен тезе нөöre небе айтпанчаң?» – теди. ⁶¹ Иисус ам да үн пербен турды. Ээде полғанда, паштапқы улуғ абыс пазоқ сурап шықты: «Алғалығ Қудайдың Оғлу Христос Сензиң ма?» – теди. ⁶² Иисус: «Менбин, – теди. – Кижиде Оғлу Күштиғ Қудайдың оң чанында одураын, тегридағы пулуттарда парып, келерин слер көрерзар» – теди. ⁶³ Поны уғыб-алып, паштапқы улуғ абыс позының кебин үзе тартып, айтты: «Писке паза көреечи керек па? – теди. – ⁶⁴ Мна Ол Қудайды чабаллап айтқанын слер уқтаар. Эткенде, ноодербис, ноо сананчызар?» – теди. Парчалары: «Ол пуралығ, өлзин» теп, тештилер. ⁶⁵ Аанаң прелери Аға түкүре-берди. Қайзы Аны шаба-берди. Ааң чүзүн чап-кел шапқаннарында: «Пророк ползаң, шапқан кижини көрбен таб-ал» – тештилер. Чалчы-кижилери да Аны шаптылар.

Пётрдың нана-түшкени

⁶⁶ Пётр эжик-алында полғанда, паштапқы улуғ абыстың тижиде чалчылардаң пирси анаара келтир. ⁶⁷ От қыйзында чылынып турчаң Пётрға маттап көрүп, ол тижиде-кижиде айтты: «Назарет теп тура кижизиде Иисуспа пирге сен полғанзың-но!» – теди.

⁶⁸ Поны уғыб-алып, Пётр нана-түшти: «Сен, эзе, ноодаң үчүн айтчаң, пирда пилбенчам, уңнабанчам» – теди. Айтчадып, таштындағы эжик-алынға шығарға парды. Анаара парған темде кенетки питик қыйғыра-берди. ⁶⁹ Олоқ тижиде чалчы Пётрды анда пазоқ көриб-алып, анда турған кижилерге айтты: «По кижиде – лардаң пирси-но» – теди. ⁷⁰ Пётр пазоқ нана-түшти. Чүче соонда андоқ турған кижилер Пётрға эдоқ айттылар: «Сен лардаң пирси полчығаны шын. Сен Галилея-чердиң кижизиде-но. Лар чилеп эрбектешчаң» – тедилер. ⁷¹ Пётр тезе қудайланып, қарғанып айтты: «Слер айтчаң кижини мен ақтап таа таныбанчам» – теди. ⁷² Ээде айтчыған темде питик ийгинчизин қыйғыра-берди. Олоқ Пётрдың сағыжынға Иисустың пайа айтқаны кирди: «Ийгиде қада питик қыйғырғанче, сен үш қада Менең нана-түжерзиң» теп. Иисустың айтқаны сағыжынға киреле, Пётр ылға-берди.

Иисус Пилаттың алдында

15 Эртен эрте улуғ абыстарба қатчы-чозақчылар, чон-қалықтың улуғлары, – парчын синедрион, – постарының чөбин олоқ шығардылар. Иисусты пағлап, Пилатқа аппарата-бердилер. ² Пилат Аанаң сырады: «Иудей теп чон-қалықтың Қааны Сензиң ма?» теп. «Поны сен позың айттың», – Иисус теди. ³ Улуғ абыстар Аға көп найнадылар. ⁴ Пилат пазоқ сурады: «Сен ноо да айтпассың ма? Мна көр, Саға найнағаны көп-но!» – теди. ⁵ Иисус чы үн шығарбан турды. Пилат, андығ полғанын көрүп, таңзынды.

Аны креске кере тарт теп, қалық қыйғырча

⁶ Пилаттың чозақ полды: пасха-пайрам сайа қалық сурағанда, түрмеде одурған кижилердең пирсин жожадыб-одуртыр. ⁷ Ол темде Варавва теп пир кижиде арғыштарынма пирге түрмеде одурды. Ол Варавва арғыштарынма қалық пулғанып қазырлаған теминде пир кижини өдүр-салтырлар. ⁸ Қалық чыылыжып, Пилатқа келип, ааң чылын сайа эткенин сура-берди. ⁹ Пилат қалыққа айтты: «Слерге ноо, Иудейлер Қаанын жожадайын ма?» – теди. ¹⁰ Улуғ абыстар, Иисусқа артық көрүп, Аны өлүмге чарғылағанын Пилат пилди. ¹¹ Улуғ абыстар: «Иисусты эбес, Варавваны жожат» теп, қалықты қыйғырарға кичендилер. ¹² Пилат, қалық қыйғырғанын уғыб-алып, пазоқ айтты: «Андығ полғанда, слердиң Иудейлер Қааны теп адалчаң кижиге мен ноо эдей?» – теди. ¹³ «Аны креске кере тарт» теп, қалық пазоқ қыйғырышты. ¹⁴ Пилат ларға айтты: «Ол слерге ноо чабал эткен, эзе?» теп. Қалық тезе, аны уқпан, тыңарақ қыйғырышты: «Аны креске кере тарт» теп. ¹⁵ Андығ полғанда, Пилат, қалыққа чарадайын теп, санап, Варавваны

пожатты. Иисусты тезе қамчыларға, креске кере тартарға перибисти.

Шағчылар Иисусты асқайлап шапчалар

¹⁶ Анаң шағчылар Иисусты претория теп адалған эжик-алының иштинге аппаратдылар. Анда шериф кижилери чыылыштыр. ¹⁷ Анаң Аға қызыл кеп кестилер. Қазалчық тегелекти өрүп, ол тегелекти Ааң пажынға кестилер. ¹⁸ «Иудейлер қаанынға эзен ползын!» теп, пөлүнип Аны улуғладылар. ¹⁹ Анаң тайақтарынма пажын шап, Аға түкүрдилер. Анаң пөлүноқ-кел тизеленип, Аға пажырдылар. ²⁰ Аны асқайлап тоқтағаннарында, қызыл кебин шурып, Позының кебин Аға кестилер. Анаң таштынға шығарып, Аны кере тартчаң черге аппарата-бердилер.

Иисусты креске кере тартчалар

²¹ Кирена теп чердең шыққан Симон теп пир кижизи, Александрба Руфтың абазы, чер-қыразынаң айланып, Иисусты аппаратан чолбоқ парған полтыр. Ол Симонны көриб-алып, Иисустың крес-ағажын эңнеп аппарат теп, аға айттырдылар. ²² Иисусты Голгофа – «Паш сөбги» теп черге ақкелдилер. ²³ Анда Аға өлең арлашқан қызыл араға ижерге пергеннерінде, Ол ишпен-салды. ²⁴ Иисусты кере тартқан кижилер, кемге ноо четкей-не теп, шереби таштадылар. Ааң кебин үлежип, постарыңа алдылар. ²⁵ Кере тарттылар Аны тоғус часта эртен. ²⁶ «Иудейлер Қааны» теп, крес-ағашта аңдығ Ааң пуразы пазылған полды. ²⁷ Иисуспа қожа ийги тудуғчы-кижини крескоқ кере тарттылар: презин сол чанынаң, презин тезе – оң чанынаң. ²⁸ Қайы пурунғу пичиктерде қожулып пазылғаны пар:

Ана-андығ полғанда, «Аны қара сағыштығ кижилерге қоштылар» теп, Пичигинде айдылған сөзи пүт-парды. ²⁹ Аны кере тартқанын көриб-алып, чаза пар-чөрчаң қалық паштарын чайқап, асқайлап айттылар: «Э-э, Қудай Оргенин сайаачы, үш күнге аны көдүреечи! – тедилер. – ³⁰ Пос-Позыңны арғалан, пожанып, крес-ағаштаң түш» – тедилер. ³¹ Улуғ абыстар қатчы-чозақчыларба қожа андоқ полды. Лар эдоқ асқайлап айттылар: «Пашқаларды арғалап, Пос-Позыңны тезе арғаланып полбанчаттырзың, – тедилер. – ³² Христос полып, Израильдің Қааны полып, амоқ пожанып, крес-ағаштаң черге түссең, пис, Сең ээде эткенин көриб-алып, Саға олоқ пүдербис» – тедилер. Ааңма қожа кере тартылған кижилер да Аны эдоқ асқайладылар.

Иисустың өлүми

³³ Түш темде чер үстүнге қарашқы түшти. Ұш часқа четтире қарашқы туртыр. ³⁴ Ұш часта Иисус,

үн салып қыйғыртыр: «Элои, Элои! Лема савахтани?!» теп. Анзы: «Қудайым, Қудайым! Мени ноо таштадың?!» – тегени. ³⁵ Анда турған қалықтың қайзы по айтқанын уғала: «Мна, Илияны қыыр-турча» – тештилер. ³⁶ Пир кижизи тезе Иисусқа чүгүр парып, мешке ошқаш небе уксусқа суғып, аны тайақ пажынға қазады. Анаң парып, Аға ижерге перди. Перчадып, кижилерге айтты: «Илия түжип, Аны алғай-не. Тоқтазар, көрееңнер!» – теди. ³⁷ Иисус чы анаң тың үн салып қыйғырды. Олоқ Ааң тыны үзүл-парды. ³⁸ Олоқ темде Қудай Оргезиниң иштинде ас-салған көжегези, үстүңги чанынаң ала төберги чанынға четтире ийги чара кезил-партыр. ³⁹ Крес-ағаштаң үдре турған шерифдің чүс-пажы, Иисустың тыны аңдығ қыйғырғанче үзүлбискенин көреле, айтты: «По кижизи шынап Қудай Оғлу полтыр!» теп. ⁴⁰ Андоқ, ырақтаң ла көрүп, тижикижилер турған полтыр. Лардың аразында полды: Мария Магдалина, кижизі Якуппа Иосеттың ичези Мария, паза Саломия. ⁴¹ Галилея-черде Иисус полғанында, ол тижикижилер Ааңма пирге чөрүп, Аға полуштырлар. Тижикижилероқ аразында Ааңма пирге Иерусалимға келген көп тижикижизи полтыр.

Иисустың сөбгин чығаны

⁴² Ол күн Пасха-пайрамынға пелненчең суббот алындағы күн полған полтыр. Иир кирди. ⁴³ Аримафея теп турадаң шыққан, синедрион теп чыылыға кирген аттығ-шаптығ кижизи Иосиф Пилатқа келтир. Иосиф, Қудайдың Паштағаны келерин сақтап чөрген позы, Пилатқа айабан кир-келип, Иисустың өлген сөбгин сураптыр. ⁴⁴ Иисустың өл-парғанын уғыб-алып, Пилат таңзынды. Шерифдің чүс-пажын қыырып, «Ааң өлгенинең ала үр тем эртти ба?» теп, сурады. ⁴⁵ Чүс-пажынаң парчын небе уңнаб-алып, сөбкити Иосифке пере-берди. ⁴⁶ Иосиф кеден табар садыб-алтыр. Өлген сөбкити крес-ағаштаң түжүрип, табарға орап-салды. Қайа пағрында ойуқтап-салған сөбк чығар черинге аппаратды. Аны анда чығ-салып, қуй эжигин ташпа пектеп-салды. ⁴⁷ Мария Магдалинаба Иосеттың ичези Мария Иисустың сөбгин Иосиф чыған черин көрттирлер.

Иисустың тирилип турғаны

16 Суббот-күн эрткен соонда Мария Магдалина Якуптың ичези Марияба, анаң Саломия Иисустың сөбгин шыларға чараш чыстығ қайақ садыб-алдылар. ² Недлениң паштапқы күн келгенде, эртен эрте, – таң атчыған темдоқ, Иисустың сөбк чыған черге пардылар. ³ Анаара келиб-одурып, өзере айдыштылар: «Сөбк чыған черди пектепчең ташты писке кем аңдар-кел, эжигин ажып перер-не?» – тештилер. ⁴ Келип

көргөннери – таш пайоқ аңдарыл-парған, кедре чанда чатчаттыр. Ол аңдарылған таш тезе мағат поғда таш полды. ⁵ Сөөк чыған черинге киргеннери – оң чанында ақ кеп кескен чаш оол одурчаттыр. Аны көрб-алып, тижи-кижилер тың қорук-пардылар. ⁶ Ол чаш оол тезе тижи-кижилерге айтты: «Қорукпалаар! Слер Назарет кижизин, кресте кере тартылған Иисусты тилепчизар ба? Ол тирилип турды-но, Ол ам мында чоқ. Мна по чер – Ааң чатқан чери, – теди. – ⁷ Слер ам парып, үргенчиктеринге, Пётрға айдаар: „Ааң слерге алында айтқанынча, Галилея-черге Ол слердең пурнада чедер. Аны анда көрерзар“ теп» – теди. ⁸ Тижи-кижилер сөөк чыған черинең шығып, соғада чүгүре-бердилер. Пырлажып, постарыңны пилинмен қорук-парған озыба, кижиге пир да небе айтпадырлар.

Иисустың Мария Магдалинаға келип көрүнгени

⁹ Недлениң паштапқы күнинде эртен эрте тирилип турала, Иисус пурнада Мария Магдалинаға парып көрүнди. Алында Иисус ол тижи-кижидең четти айна шығарып сүрген полтыр. ¹⁰ Иисуспа тоғашқан соонда Мария Магдалина Иисустың алында Ааңма полған кижилеринге парды. Ларға, ылғажып-сықтажып одурчыған кижилерге келип, чақшы тилаас ақкелди. ¹¹ Үргенчиктери тезе Иисустың тирилип турғанынға, Мария Аны көргенинге пүтпен-салдылар. ¹² Ааң соонда үргенчиктеринең ийги кижизи пир аалға пардылар. Парыб-

одурғаннарында, Иисус, пашқа пол-парып, чолда ларға көрүнтир. ¹³ Ийги үргенчиги, нан-келип, өскелеринге чақшы тилаазоқ айттылар. Пларға да, эзе, пүтпен-салдылар.

Иисустың үргенчиктеринге көрүнгени

¹⁴ Эңне қалғанында, он-пир үргенчиги табақ чиип одурчығаннарында, Иисус ларға постарынға келип көрүнди. Көрүн-келип, лардың сағыштары қадығдаң үчүн Ол ларға қанықты. Қанығып, Ааң тирилип турған соонда Аны көрген кижилерге пүтпееннең үчүн сөкти. ¹⁵ Ааң Ол ларға айтты: «По чарықтың парчын черлерге парып, парчын кижилерге Ақ Тилаас чарлап чөраар, – теди. – ¹⁶ Қудайға пүт-келип, крестенген кижиге арғаланар. Қудайға пүтпенчиған кижиге тезе қадығ чарғыға түжер, – теди. – ¹⁷ Пүт-турған кижиге миндиғ таңмалар перилер: лар Меең адымма айналарды шығара сүрерлер. Лар наа тиллербе айдарлар, – теди. – ¹⁸ Лар чыланны қолба тударлар. Өдүрчең да небе ишселер, ларға небе полбас. Лар ағрығ кижилерге қолларын сал-келип, чазарлар» – теди.

Иисустың тегриге шыққаны

¹⁹ Поны ларға айда-берген соонда Улуғ-Қаан Иисус тегриге өре шық-парды. Анда Қудайдың оң чанынға одур-салды. ²⁰ Үргенчиктери тезе парып, парчын черлерде чарлап чөрдилер. Улуғ-Қаан ларға полушты. Таңмаларын көргүзип, лардың сөстерин күштендирди.

Ыйбан

Сөс полған позы, кижиди пол-парды

1 Эңне паштап тужында Сөс полған, ол Сөс Қудайдыы полған, ол Сөс Қудай Позы полған полтыр. ² Эңне паштап тужында Сөс Қудайдыы полған. ³ Қудай парчын небелерди Сөспе чайады. Сөс полбан полза, ноо-да небе чайалбас эди. ⁴ Ол Сөс тириғ чадығлығ полған, ол тириғ чадыйы тезе кижилерге чарық теп полған полтыр. ⁵ Чарық, ол қарашқыда чарча, қарашқы ол чарықты ал полбан қалды.

⁶ Пир кижиди полған полтыр, Қудайдаң келген кижизи, ааң ады Ыйбан полды. ⁷ Чарықты көрген Ыйбан ол позының көргенин чон-қалыққа айда-берерге келтир. Ааң көрелеп айтқанын уғыб-алып, чон-қалық ол Чарықтың пар полғанынға пүтсин теп. ⁸ Ыйбан позы эзе чарық полбады, көрген не Чарықтаң үчүн көрелеп айдынды. ⁹ Ол Чарық шыноқ Чарық полтыр, парчын по чарыққа келген кижиди чарытчаң Чарығы.

¹⁰ Ол Чарық кижилердиң аразында чөре-берди. Кижилер, Ааң Позы чайаған кижилери, Аны таныбан да қалтырлар. ¹¹ Қачан Ол Позының чон-қалығынға келгенде, ылар, эзе, Аны постарынға киритпеен салды. ¹² Қай-прелери ле киритти. Аға пүт-келип, постарынға кириткен кижилерге, Қудайдың паллары ползар теп, кұш пертир. ¹³ Ылар кижидең эбес, кижиди санағанынаң эбес, ам ылар Қудайдаң туған келген кижилер пол-партырлар.

¹⁴ Ол Сөс, кижиди пол-парып, кижиди аразында чөрди. Эңне чақшылығ, шынның пол-кел чөрди. Пис Ааң пақтығ полғанын көрдибис, Ааң пақтығ полғаны – Ааң Абазының чағыс Оғлуның пақтығ полғаны полтыр. ¹⁵ «Мен пайа силерге айтқам, соонымда парчығаны меең алдымда полар теп. Соонымда Ол парған, ам тезе Ол менең пурнада парча. Ол, эзе, менең пурнада парар кижизи-но» теп, Ыйбан Аанаң үчүн көрелеп чарлады. ¹⁶ – Ааң улуғ көленгенинең пис чақшызынаң чақшызын алдыбыс – теди. ¹⁷ – Чозақ Моисейдең перген, шынма чақшызын тезе Иисус Христос ақкелди – теди. ¹⁸ – Қудайды кем да, қачан да көрбеен. Қудай-Абазынаң шыққан чағыс Оғлу ла писке Аанаң үчүн чарлап уңнаттырды – теди.

Ыйбан Крестеечи Христостаң үчүн көрелеп айтча

¹⁹ Ыйбанның көрелеп айтқаны мына-бо. Иудейлер, Иерусалим-турадаң позының абыстарба левиттерин Ыйбанға ызып, сурадылар: «Сен кемзиң?» теп. ²⁰ Ыйбан шығып, кижилер көзүнче айтты: – Мен Христос эбессим – теди. ²¹ Ыйбаннаң: – Андығ полғанда, сен Илиясың ма? – теп, сурадылар. Ол: – Чоқ, мен Илия да эбессим – теп, – теди. – Эткенде, сен пашқа Пророксың ма? – теп, сурадылар. Ол: – Мен Пророк та эбессим – теп, айтты. ²² Андығ айтқанын уғыб-алып, ол кижилер сурадылар: – Шынап кемзиң? Позынаң үчүн айт-перзең? Писти ысқан кижилерге Сенең үчүн ноо теп айдарбыс? – тедилер. ²³ Ол айтты: – Исайа пророк пасқан: «Ээн черде: „Улуғ Қаанға чолын сала-бераар“ теп, үн ақтапча. Ол ақтапчыған үн менмин» – теди. ²⁴ Сураған кижилер фарисей кижилери полтырлар; ²⁵ Аанаң араа ылар Ыйбаннаң сурадылар: – Христос полбан, Илия полбан, пророк та полбан, сен нөөре кижилерди крестеп чөрчаң? – тедилер. ²⁶ Ыйбан ыларға айтты: – Мен суғба крестепчам; силердиң тезе аразында Пир Кижиди турча, силер Аны таныбанчызар – теди. ²⁷ – Ол Пир Кижиди, меең сонымда парчыған, ам меең алдымда пол-парды; мен Ааң азақ-кебин да шежип көрерге чарабассым – теди. ²⁸ По эрбек Вифавар-черде Иордан-суғдың ол қажында полды, Ыйбан кижилерди крестеп чөрчаң черинде.

Қудайдың қурағаны

²⁹ Пазағы күн Ыйбан көргени – аға тебе Иисус келча. Иисусты көриб-алып айтты: – Мына Қудайдың Қурағаны келча, по Қураған по чарықтағы кижилердиң қыйалаған қыйалын Позынға алынар – теди. ³⁰ – Сонымда парчығаны меең алдымда парар теп, мен пайа айтқамда, По Кижидең үчүн айтқам-но; Ол, эзе, менең пурнада парчаң Кижиди полча – теди. ³¹ – Мен Аны уңнабадым; ээде да полза, Аны ла Израиль қалығынға таныштырып көргүзерге теп, мен по суғба крестеп чөре-берчам – теди. ³² Көрелеп, Ыйбан айтты: – Мен Ақ-Арығ Тынын көрдим; ол Ақ-Арығ Тыны, қалабуқ полуп, тегри төзүнең түшти; ол Ақ-Арығ Тыны Аға тўже-берди – теди. ³³ – Мен Аны уңнабадым, суғба крестеп чөрерге ысқан Қудай

тезе маға айтты: «Ақ-Арығ Тыны түже-берерген Кижі Ақ-Арығ Тынынма крестепчаң Кижизи полар – теп» – теди. ³⁴ – Мен Аны таныб-алдым, мен көрелеп айтчам: по Кижі Құдайдың Оғлу полча – теди.

Иисустың паштапқы үргенчиктери

³⁵ Пазағы күн Ыйбан пазоқ ийги үргенчигинме пирге турды. ³⁶ Анаң көргени – Иисус парча. Иисусты көриб-алып, Ыйбан айтты: – Мына, Құдайдың Қурағаны парча – теп. ³⁷ Ааң айтқан сөстерин уғыб-алып, ийги үргенчиги Иисус саара пара-берди. ³⁸ Иисус тезе, Аға келчиған кижилерин көриб-алып, ыларға айтты: – Силерге ноо керек? – теп. Ылар Аға: – Равви (пистиң тилбе: «үргедигчи»). Сен қайда чатчаң? – айттылар. ³⁹ Ол ыларға айтты: – Мееңме пирге парзар, көрерзар – теп. Ылар Ааңма пирге парып, Ааң чатқан черин көриб-алып, ол күн тооза Ааңма пирге полдылар. Иирге, пирее он часка төөнче полдылар. ⁴⁰ Ыйбаннаң уғыб-алып, Иисуспа пирге пара-берген ийги кижидең пирси Андрей полтыр; ол Андрей Симон Пётрдың қарындажы полды. ⁴¹ Ол Андрей, анаң поэнының Симон қарындыжын таб-алып, аға айтты: – Пис Христосты таптыбыс-но – теди. ⁴² Андрей поэнының қарындажын Иисусқа ақкеле-берди. Иисус аға көрүп айтты: – Сен – Симонзың, Ионааң оғлузың; ам сеең адың Кифа теп полар, грек тилбе – Пётр, «қайа» теп – теди.

Иисус Нафанаилба Пётрды қыырыб-алды

⁴³ Пазағы күн Иисус, Галилей-черге парарға этчат, Филипп теп кижини көриб-алып, аға айтты: – Мееңме пирге пар – теди. ⁴⁴ Ол Филипп Вифсаида теп турадаң шыққан кижизи полтыр; олоқ турадаң Андрейбе Пётр шықтырлар. ⁴⁵ Ол Филипп Нафанаил теп кижини көриб-алып, аға айтты: – Моисей чозағында пасқан, пророктар да пасқан Христосты уқтың, са. Пис Аны таптыбыс-но. Ааң ады Иисус полтыр, Ол Иосифтың оғлу, Назарет теп турадаң шыққан кижизи – теди. ⁴⁶ Нафанаил тезе аға айтты: – Назареттең ноо-ноо чақшы шықча ба? – теп. Филипп аға айтты: – Парып көрзең – теди. ⁴⁷ Иисус, Аға келчиған Нафанаилды көр-келип, аанаң үчүн айтты: – Мына, меккези чоқ аб-ақ Израиль кижизи – теди. ⁴⁸ Нафанаил Аға айтты: – Сен қайдаң мени таныпчазың? – теди. Иисус айтты: – Филипп сени Маға қыырғалақта, Мен сени смоква-ағаштың тözүнде одурчығаның көрдим – теди. ⁴⁹ Нафанаил Аға айтты: – Равви! Сен – Құдайдың Оғлузың, Сен – Израильдің Қаанзың! – теди. ⁵⁰ Иисус аға айтты: – Сени смоква-ағаштың тözүнде көргенимни уғыб-алып, сен Маға пүде-бердің. Ээде пүт-келип, көп небе көрерзиң – теди. ⁵¹ Анаң ағоқ айтты: – Шын, шын силерге айтчам: по

темнең ала ажил-парған тегрини көрерзар, Құдайдың Ангеллары Кижі Оғлунға энчиғанын, шықчығанын көрерзар – теди.

Кана теп аалда той полғаны

2 Ийги күн пажында Галилей-чердағы Кана теп аалда пир той полған полтыр. Ол тойда Иисустың ичези да полған. ² Иисус үргенчиктеринме пирге олоқ тойға қыырғаннар полтыр. ³ Анда қызыл араға түген-парғанда, Иисустың ичези Аға айтты: – Ылардың қызыл араға чоғул-но, – теди. ⁴ – Сен нөөре Мени киченчазың? Меең қайғал небе этчаң темим четкелек теп, – Иисус ичезинге айтты. ⁵ Ааң ичези тезе чалчыларға айтты: – Ол силерге ноо ла тезе, аны эдерзар. ⁶ Анда алты таш шапчақ турған. Ол шапчақтарға иудейлер өттерле суғ тажыпчалар, поэнының чозағын тудып, ол суғба арығ чунунарға. Ол турған шапчақтарға суғ пирее ийги-үш шен кир-парчаң. ⁷ Иисус чалчыларға: – Шапчақтарды суғба толдыраар теп, – айтқанда, ылар шапчақтарды суғба толдырдылар.

⁸ – Ам, – теди, – по суғды құпшыннарға сус-келип, тойчы кижиге аппаратаар. Суғды аппарата-бердилер. ⁹ Ол араға қайдаң келгенин чалчы кижилер ле уңнаған, тойчы кижі уңнабаан. Тойчы кижі, эзе, ол араға пол-парған суғды ижип көреле, қыс алчаң оолды қыырыб-алып, ¹⁰ аға айтты: – Той эдип, парчын кижі чақшы арағаны пурнада перча, анаң аймақчылар эзрип-парғаннарда, қомай да араға чарар. Сен тезе чақшы арағаны тойдың соонында шығардың – теди. ¹¹ Ээде Иисус Галилейдағы Канада паштапқы қайғал этти, Поэнының пақтығ полғанын пажалды; үргенчиктери Аға пүде-берди. ¹² Мынаң соонда Ол Капернаум теп тураға келди. Ааңма қожа Ичези, Қарындаштары, үргенчиктери келдилер. Анда ылар қанче-қанче күн турдылар.

Құдайдың Өргезинең Иисус садығчы кижилерди

шығара сүрча

¹³ Иудейлердің Пасха күни чағынапчығанда, Иисус Иерусалим тураға келди. ¹⁴ Анаара келип, Құдайдың Өргезинге кирди. Ол Құдайдың Өргези иштинде пуғалар, қойлар, қалабуқтар садылчығанын көриб-алды. Андоқ ақча орнаштырчаң кижилер одурдылар. ¹⁵ Иисус, пағдаң қамчы эдип, садығчы кижилерди Құдайдың Өргезинең шығара сүрди. Кижилербе пирге пуғаларба қойларды шығара қачырды. Ақча орнаштырчаң кижилердің ақчаларын черге түжүп, ылардың столларын аңдарыбысты. ¹⁶ Қалабуқ сатчаң кижилерге айтты: – Небелериңни алып, мынаң кедре параар! Абамның эминең садығчының эмин иштебелаар – теди. ¹⁷ Ааң ээде

эт-кел айтқанын көрүп, «Сеең эмиңнең үчүн сағышрағаны Маға абыр-уйғу пербенча» теп, Қудай Пичигинде пазылғаны Ааң үргенчиктериниң сағыштарынға келди. ¹⁸ Иудейлер Аға айттылар: – Сеең пееде эдер кўжўң пар теп, қайдығ пөлгү писке көргүзерзиң? – тедилер. ¹⁹ Иисус ыларға айтты: – По Өргезин силер аңдарыбыссар, Мен аны – үш күн эртпес, – турғус-саларым – теди. ²⁰ Поны уғыб-алып, иудейлер: – По Өргезин қырық алты чыл пўдүргеннер, Сен тезе аны үш ле күнге турғус-саларзың ма? теп, сурадылар. ²¹ Өргезинең үчүн айдып, Иисус Позының эди-чанынаң үчүн айтты. ²² Соонда, Ол тирилип турғанда, үргенчиктери мына Ол айтқанын сағыштарынға кирип, Қудай Пичигинге, паза Иисустың айтқанынға пўде-бердилер. ²³ Анаң Иерусалимде Пасха пайрамда Ол полғанында, Ааң иштеген қайғал небелерин көрүп, Аға көп кижжи пўде-бердилер. ²⁴ Че Иисус, кижилерди уңнапчадып, ылардың қолынға кирбен чөрди. ²⁵ Кижиниң иштин Позы чақшы уңнап, кижидең үчүн паза кем да айтқаны Аға керек чоқ полған.

Иисус Никодим теп кижибе чоқташча

3 Фарисейлер аразында Никодим теп иудейлердин улуғ пийи пар полған. ² Пир қада қараағызын ол кижжи Иисусқа келип, Аға айтты: – Үргедигчи! – теди – Қудайдаң келген үргедигчиң теп, пилчабыс. Сен қайғал эдип чөрчаң. Сеңме пирге Қудай полбаза, Сен андығ қайғал небе иштеп полбас эдиң – теди. ³ Поны уғып, Иисус айтты: – Шын, шын силерге айтчам, өрертин туғбаан кижжи Қудайдың Пашпилгенин көр полбас – теди. ⁴ Никодим Аға айтты: – Қар-парған кижжиге наа туғарға ба? Аға ноо, ичезиниң қарнынға қада кирип, қада туғ келерге бе? – теди. ⁵ Иисус аға айтты: – Шын, шын силерге айтчам, суғдаң, Тынынаң туғбаан кижжи полза, Қудайдың Пашпилгенинге кир полбас – теди. ⁶ Кижидең туғаны кижжиок полар, Тынынаң туғаны тезе тынның полар – теди. ⁷ «Слерге өрертин туғарға керек» теп, айтқанымға сен таңзынма – теди. ⁸ Тыны қайда саназа, анда тынып танап чөрча. Сен Ааң үнүн уғарын уғыб-одурчаң, че қайдаң келип, қайаға парчығанын пилбенчаң. Тынынаң туған парчын кижибе андығ полча – теди. ⁹ – Ол қайде ээде полча? – теп, Никодим сурады. ¹⁰ Иисус аға айтты: – Сен, Израиль қалығының үргедигчизи да полчадып, аны уңнабанчаң ма? – теди. ¹¹ Шын, шын силерге айтчам: пис поэзыбыс уңнағанын айтчабыс, поэзыбыс көргенин көрелепчабыс, силер тезе истиң көрелеп айтқаныбысты чаратпанчызар – теди. ¹² Силерге по черде полчығанын айтқаным, слер Маға пўтпенчизар, ол тегриде тезе полчығанын айтсам, қайдаң

пўдерзар? – теди. ¹³ Тегриде кем даа полбаан. Чағыс ла Кижжи Оғлу анда полған, анартын энген – теди. ¹⁴ Куба чөлде Моисей чыланни өре көдүрген, Кижжи Оғлу андығоқ өре көдүрилзин – теди. ¹⁵ Кижжи Оғлунға пўтчаң кижжи қачан-да өлбезин, өлбен қалып, тоозылбас-мөгү чадыйынға кир-парзын теп – теди. ¹⁶ Қудай, кижилерди көөленип, Позының чағыс Оғлун да чер үстүнге ызыбысқан. Оғлунға пўтчаң кижжи өлбезин теп, өлбен қалып, тоозылбас-мөгү чадыйынға кир-парзын теп, сананып, ызыбысқан – теди. ¹⁷ Қудай Позының Оғлун по чер үстүнге кижилерди чарғыларға эбес, арғаларға ысқан – теди. ¹⁸ Аға пўтчаң кижжи чарғылатпас. Аға пўтпен кижжи пайоқ чарғыға тўш-парған. Ол, эзе, Қудайдың чағыс Оғлунға пўтпен-салды-но – теди. ¹⁹ Чарғының ужы-пажы по: по чердағы кижилерге Чарық келген; кижилердиң тезе эткен небелери чабал, анаң аара кижилер қараашқыда чадарға қынчалар, – теди. ²⁰ Чабал қылынып чөрген кижжи, ааң чабалы ажылып көрүнмезин теп, Чарыққа чабал көрүп, Чарыққа парбанча – теди. ²¹ Шын небе этчиған кижжи тезе, ааң Қудайба пирге эткен керектери көрүнзин теп, Чарыққа парча.

Иисуса Ыйбан Крестеечи

²² Ааң соонда Иисус үргенчиктеринме пирге Иудейлер черинге келди. Анда ыларба пирге полып, кижилерди крестеп чөрди. ²³ Ыйбан тезе Салим теп чердиң кыйзындағы Енон теп черде эдоқ чөр крестеди. Анда суғ көп аққан, кижилер, анаара келип, креске тўштилер. ²⁴ По керек Ыйбан тўрмеге одуртқалақта полған. ²⁵ Ол тушта Ыйбанның үргенчиктериниң иудейлербе пир талаш шықты – арығланчаң керектериниң үчүн. ²⁶ Ылар, Ыйбанға келип, айттылар: – Равви, – тедилер – сеңме пирге Иордан теп суғдың қажында пир Кижжи полған, са; Ааң үчүн сен көрелеп айттың, са; Ол крестеп чөрча-но, парчын кижжи Аға келча – тедилер. ²⁷ Ыйбан ыларға айтты: – Қудай пербезе, кижжи пир даа небе эт полбас – теди. ²⁸ «Мен Христос эбессим теп, че мен Аны пурнап-кел келген кижжибим» теп, айтқанымны силер постарың уққанзар. – теди. ²⁹ Қыс алчаң кижжи қыбраний теп адалча, қыбранийдың арғыжы тезе, қошта турып, аны уқ чөрүп, үнүн да уққанынға өргүнча. Мен даа, ол қыбранийдың арғыжы чилеп, Аға өргүн-турчам – теди. ³⁰ Ол улуғланып өзер, мен тезе кичиғленерим – теди.

Тегридең энген кижжи

³¹ Өрертин энген Кижжи кемнең да улуғ. Чер үстүнде туған кижжи, ол по чердағы кижжизи, по чердағы кижжизи чилеп чоқтанча. Тегридең энген кижжи парчын кижидең улуғ – теди. ³² Ол Позының көргенин-уққанын айт чөрча, че Ааң айтқанын кем

даа чаратпанча – теди. ³³ Ааң айтқанын чарадып, кижі көргүзер: Қудай, Ол шынығ теп – теди.

³⁴ Қудайдаң ысқаны Қудайдың сөзин айтча-но. Қудай тезе Тынны темнебен перча – теди. ³⁵ Абазы, Оғлун көөленип, Ааң қолынға парчын небени перибискен – теди. ³⁶ Оғлунға пүт-турған кижі тоозылбас-мөгү чадығлығ полар; Оғлунға пүтпенчиған кижі тезе чажабас, Қудайдың қадығ қолынға кир-парар – теди.

Самарян теп қалықтың эпчи кижизи

Иисупа чооқташча

4 Фарисейлерге пир табыш шыққан полған: Иисус Ыйбаннаң көбараақ үргенчиктерди тапты, Иисус кижилерди да көбараақ крестеди теп. ² Шынап тезе, кижилерди Иисус Позы эбес, Ааң үргенчиктери крестеген. ³ Иисус по табыш шыққанын уғала, Иудея теп черин артызып, пазоқ Галилея теп черинге пара-берди. ⁴ Аға Самария теп черинче парарға керек полған. ⁵ Самария черинде Сихарь теп тура полған полтыр. Ол тураның қыйзында Якуптың чери полған полтыр. Якуп ол черин позының оғлунға Иосифқа артысқан. ⁶ Ол черде Якуптың қудуғы полған. Чол чөрүп, ной-парған Иисус қудуқтың қыйзында одура тұшти. По керек тұш тужында полған полтыр. ⁷ Ол тушта пир самарян эпчи кижі суға келтир. – Маға суғ ижерге перзең теп, Иисус аанаң сурады. ⁸ Ол темде Ааң үргенчиктери чиеш-табақ аларға тураға парыбысқан полғаннар. ⁹ Самарян эпчи кижі Аға: – Сен, иудей кижі полчадып, менең, самарян кижидең, суғ сурапчазың ма? Иудейлер самарян кижилербе киришпенчалар-но – теди. ¹⁰ Иисус аға айтты: – Қудайдың перер сыйын пилген ползааң, «Маға суғ ижерге перзең» теп, саға кем айтқанын уңаған ползааң, Менең Позымнаң суғ сурар эдиң, Мен, эзе, саға тириғ суғ перер эдим – теди. ¹¹ Поны уғыб-алып, эпчи кижі Аға айтты: – Қааным! Сеең сузарға да сусқуң чоқ, қудуқ да терең, тириғ суғды сен қайдаң аларзың, эзе? – теди. ¹² Писке по қудуқ перген Якуп абабыстаң Сен улуғаарақ пеедиң? Ол позы, ааң ооллары, малы да мынаң ижип чөргеннер – теди. ¹³ Иисус, поны уғыб-алып, аға айтты: – По суғды ишчаң кижі қада суқсар – теди. ¹⁴ Меең тезе перген суғды ижиб-алып, кижі паза по чашқа суқсабас. Ааң иштинде суғум, пулуқ теп пол-парып, тоозылбас-мөгү чадыға тебе ағар – теди.

¹⁵ Поны уғала, эпчи кижі Аға айтты: – Қааным! – теди – паза суқсабасқа, паза поға суға чөрбеске теп, маға андығ суғды перзең – теди.

¹⁶ – Парып, эриңме пирге поға кел – теп, Иисус аға айтты.

¹⁷ – Мен эр чоқ кижибим – эпчи кижі теди. Иисус, андығ айтқанын уғыб-алып, айтты: – Сен шын айттың, шынап эр чоқ кижизиң, – теди.

¹⁸ Сен алында пеш эр кижиге парғанзың, ам тезе сееңме чатчыған эр кижі сеең эриң эбес, сен шын айттың – теди.

¹⁹ Эпчи кижі по айтқанын уғала: – Қааным! – теди – Сен пророк полчығанын көрчам – теди.

²⁰ Абаларыбыс по тағда пашқойдылар, силер тезе ам писке айтчызар: Иерусалимде пашқойарға керек теп – теди. ²¹ – Маға пүтсең, эпчи кижі – Иисус теди – Чүче полза, по тағда эбес, Иерусалимде да эбес Абамға пашқойарзар – теди.

²² Силер кемге пашқойчызар, аны пилбенчизар, пис тезе кемге пашқойчабыс, аны пилчабыс. Эткенде, кижилердиң арғалағаны иудейлердең келер – теди. ²³ Шын пашқойчаң кижі Абамға пашқойып, Ааң тынынға, Ааң шынынға пүт-келип, пашқойар. Ана ээде пашқойар теми келча, пайоқ келе-берди. Ана андығ пашқойачыларды Абам тилепча – теди. ²⁴ Қудай – ол Тын, Аға пашқойчаң кижі, пашқойып, Ааң тынынға, Ааң шынынға пүт-келип, пашқойча – теди. ²⁵ Эпчи кижі Аға айтты: – Христос теп Мессия ылтам келерин уңнапчам. Келип, Ол писке парчын небе уғуза айдар – теди.

²⁶ Иисус аға айтты: – Ол – Менмин, сееңме чооқташчаң Кижизи – теди. ²⁷ Ол тушта Ааң үргенчиктери айлан келдилер, Ааң по эпчи кижибө чооқташчығанынға таңзындылар, че «Аанаң Саға ноо керек?» теп, эбезе «Ааңма ноо чооқтажып турчаң» теп, қайзы да сурабады. ²⁸ Эпчи кижі тезе, купшынын да артыс-келип, тураға олоқ парыбысты, анда кижилерге айт чөрді: ²⁹ – Мен ноо да эткенимни маға айт-перген кижини, Ол шынап Христос па теп, көрерге парааңнар ба? – теди. ³⁰ Қалық, турадаң шығып, Аға тебе парғаннар.

³¹ Олоқ тушта үргенчиктери Аға айттылар: – Равви – тедилер – чиизең теп. ³² Ол тезе ыларға айтты: – Меең пир чиеш пар, ол чиижимни силер уңнабанчызар – теди. ³³ Үргенчиктери өзере эрбектештилер: — Аға кем-кем чиеш ақкелди ба? – тештилер. ³⁴ Иисус ыларға айтты: – Мени ысқан Қудайдың санағанын этчам, Ааң керегин пүдүрчам. Андығ иштегеним, ол – Меең чиижим. ³⁵ – Аш кезерге төрт ай қалды теп, айтчызар, эбес пе? – теди. – Мен тезе силерге айтчам: қарақ көдүрип, көраар – анығ пажақтары ағар-парып, пайоқ пыш-парған, аш кезерге тем пайоқ четти – теди. ³⁶ Кижі, аш кес-келип, қайрал алча; ааң қайралы – тоозылбас-мөгү чадығ перчиған үрен; андығ полғанда, аш салған кижибө аш кескен кижі пирге өргүнерлер теп – теди. ³⁷ Ээде полғанда, «Пирси салча, пирси кесча» теп айтқан сөс шын – теди.

³⁸ Мен силерди аш кезерге ысчам. Ол ашты пашқа кижилер сал-салды, силер тезе ылардың ишке қожуларзар – теди. ³⁹ Олоқ темде самарян эпчи

кижи айтқанда: «Иисус, меең ноо иштегенимни, парчын айда-берген» теп, самарян кижилердиң көбүзи, уғыб-алып, Аға пүде-бердилер. ⁴⁰ Анаң аара самарян кижилери, Аға келип, «Писте аалап қал» теп, Аны киченип, айттылар. Иисус ыларда ийги күнге қалды. ⁴¹ Ааң айтқан сөзин уғыб-алып, тың көп самарян кижі Аға пүде-берди. ⁴² Пайағы эпчи кижиге ылар айттылар: – Ам сеең сөстерин уғып ла эбес, ам пис поэзыбыс Аны уғыб-алып, Ол шынап по чарықтың Арғалаачызы Христос теп полғанынға пүтчабыс – тедилер.

Иисус пир қаанның чалчызының оғлун часча

⁴³ Ийги күн пажында Ол, Самария черинең шығып, Галилей черинге пара-берди. ⁴⁴ «Пророкты туған элинде улуғ тоолабанчалар» теп, сананып анаара пара-берди. ⁴⁵ Галилей черинге келгенде, андағы кижилер Аны чақшы тоғаштылар. Ылар пайа Иерусалим тураға пайрамға парып, Ааң анда парчын иштегенин көрүп, анаң аара Аны чақшы тоғаштылар. ⁴⁶ Иисус пазоқ Галилейдағы Кана теп тураға, пайа суғды арағаа айландырған черге келди. Олоқ тушта Капернаум теп турада қаанның пир чалчызының оғлу ағрыбысқан. ⁴⁷ Ол кижі, Иисустың Иудей черинең Галилей черинге келгенин уғала, Аға келди. Аны поэзының эминге қыырып, өлчиган оғлун парып чассаң теп, чалғанып суранған. ⁴⁸ – Силер, пөлгүлер көрбен, қайғал иштегенин көрбен, пүтпессар – Иисус аға теди. ⁴⁹ – Улуғ Қааным! Оғлум өлгелекте парзаң, – теп, қаанның чалчызы айт чөрча. ⁵⁰ Иисус аға айтты: – Эмиңе нан, оғлуң қазық – теди. Ол кижі Иисустың айтқан сөске пүдүп, пара-берди. ⁵¹ Чолында ааң кижилери аға үдүре келип, айттылар: – Оғлуң қазық теп. ⁵² Ол кижі поэзының кижилеридең: – Қанче часта аға чақшы пол-парған? теп, сурағанда, ылар айттылар: – Четти часта кечее ааң изийи эрт-парды теп. ⁵³ Абазы тоолап-келип, қайы темде оғлу қазық пол-парғанын, пилиб-алды: ол керек «Оғлуң қазық» теп, Иисустың айтчыған теминде полған полтыр. Аға ол кижі поэзы да пүтти, ааң эмдегилер да пүттилер. ⁵⁴ По Иисустың ийгинчи қайғалы полған полтыр, аны Иудей черинең Галилей черинге келип ле эткен.

Иисус Вифезда теп чунунчаң черде пир кижини часча

5 Ааң соонда Иудейлердиң пайрамы полған. Иисус Иерусалимге келди. ² Иерусалимге киірчең Қой паратазы пар, ааң чанында, еврейлеп Вифезда теп адалчаң, кижі чунунчаң чер пар полған. Анда чабылығ пеш қатпаш полған. ³ Ол қатпаштарда ағрығ кижилер: қарақ чоқ, ақсақ, пас чөр полбанчыған, қурулғақ ағрығлығ тың көп

чаттылар. Ылар суғды толқуп шыққанын сақтап, чаттылар. ⁴ Қудайдаң келген Ангел тем-тем пажында ол суға түш-келип, суғды толқупчаттыр. Ол Ангел суғды толқуғанда, майланман суға кирерге керек. Кем пурнада суға кирзе, ол кижі, қайдығ да ағрығба ағрыза, чазыл-парар. ⁵ Анда пир кижі одус сегис чыл ағрып чатқан полған. ⁶ Иисус, ол кижини көриб-алып, ааң үр ағрып чатқанын уңнаб-алып, аға айтты: – Чазыл-парарға санапчаң ма? – теди. ⁷ – Эзе, Улуғ Қааным! – ағрығ кижі теди – Суғ толқуп шыққанда, мени суға киірчең кижі ле чоғул. Мен поэзым қаар-теер суға киргемде, пашқа кижилер мени пурнап, кирчалар – теди. ⁸ Иисус аға айтты: – Тур, төжегиңни алып, пас чөр – теди. ⁹ Пайа ағрығ кижі полған, олоқ чазыл-партыр, төжегин ал-келип, чөре-берди. Ол керек суббот күнде полған полтыр. ¹⁰ Анаң аара иудейлер чазылған кижиге айттылар: – Пүүн суббот күн-но; саға төжегиңни алып, чөрерге чарабас – тедилер. ¹¹ Чазылған кижі ыларға айтты: – «Төжегиңни алып, пас чөр» теп, мени часқан Кижі маға айтты – теди. ¹² – «Төжегиңни алып, пас чөр» теп, саға айтқан Кижі кем-не? – ол кижидең сурадылар. ¹³ Чазылған кижі тезе, аны кем часқаны теп, уңнабады. Иисус тезе анда турған кижилер аразына кирип, чит-парды. ¹⁴ Ааң соонда Иисус аны Қудайдың Öргезинде тоғашқан. Тоғаш-келип, аға айтты: – Мына, сен чазыл-пардың. Чабалаарақ полбазын теп, паза қыйал этпе – теди. ¹⁵ По кижі парып: «Мени часқан кижизи Иисус» теп, иудейлерге айтты. ¹⁶ Иудейлер Иисусты, Ол андығ небе суббот күнде эткенинең үчүн, өдүрибизерге тилеп шықтылар.

Қудайдың Оғлуның күжи

¹⁷ Иисус тезе ыларға айтты: – Меең Адам өттерле ээде этча, Мен да ээдеоқ этчам – теди. ¹⁸ Ылар, Ааң андығ айтқанын уғыб-алып, чағыс ла суббот күнни тоолабанчығаннаң үчүн эбес, Қудайды Меең Адам теп адапчығанынаң, Поэзыңны Қудайба тең турғусчығанынаң үчүн, ам өдүрерге тың даа тилеп чөре-бердилер. ¹⁹ Мыны уңнап-келип, Иисус айтты: – Шын, шын айтчам силерге: Оғлу, Абазының иштеген керектерин көрбен полза, Поэзы Поэзынаң пир даа небе иштеп полбас эди. Абазы ноо этсе, олоқ небени Оғлу иштепча – теди. ²⁰ Абазы, Оғлун көбленип, Аға парчын Поэзының эткен небелерин көргүсча. Силерди қайғадып, мынаң да артықты эдип, Аға көргүзер – теди. ²¹ Абазы, өлген кижилерди тирит-келип, чадығ перча, Оғлу даа, кемни саназа, аны эдоқ тиритча – теди. ²² Абазы Поэзы кемни даа чарғылабанча, че чарғылачаң керегин Оғлуның қолынға пер-салған – теди. ²³ Парчын кижі Оғлун, Абазын ошқаш, улуғ тоолазын теп, Абазы Оғлуна чарғылачаң керегин

пер-салтыр. Оғлун тоолабанчиған кижиде, эткенде, Аны ысқан Абазын да тоолабанча – теди. ²⁴ Шын, шын айтчам силерге: Меең сөзим уқчыған, Мени ысқан Адамға пүтчиған кижиде – тоозылбас-мөгү чадығылығ кижизиде полар. Андығ кижиде чарғылатпас, андығ кижиде – өлүмнең чадыға кежибисти – теди. ²⁵ Шын, шын айтчам силерге: өлген кижилер, Қудайдың Оғлуның үнүн уғыб-алып, тирилип турар теми келча, ол тем пайоқ келе-берди – теди. ²⁶ Абазы Позының иштинде тириғ, андығоқ иштинде тириғ поларға кужүн Оғлунға перген – теди. ²⁷ Қудайдың Оғлу, Кижиде Оғлуоқ полча, анаң аара Абазы Аға чарғы эдерге күш перген – теди. ²⁸ По небеге таңзынмалаар: қачан-да өл-парып, чығ-салған парчын кижиде Қудайдың Оғлуның үнүн уғыб-алар теми ам келча-но – теди. ²⁹ Тиригде чақшы эткен кижилер чадығын чадарға тирилеп турарлар, тиригде чабал эткен кижилер чарғыға түжерге тирилерлер – теди. ³⁰ Пос-Позымнаң Мен пирда небеге иштеп полбанчам-но. Уққанымға ла көре, чарғы этчам. Меең чарғым – оң чарғы. Мен, эзе, Позымның көңнүмче эбес, Мени мынара ысқан Адамның көңнүнче чарғы этчам-но – теди.

Қудай Пичиги Менең үчүн көрелеп айтча

³¹ Мен Пос-Позымнаң үчүн көрелеп айтсам, ол Меең айтқаным шын эбес полар эди – теди. ³² Менең үчүн көрелеп айтчаң пашқа кижиде пар. Ол кижиде көрелеп, шын айтчығанын, Мен уңнапчам – теди. ³³ Силер Ыйбанға кижиде ысқанзар. Ол шынын көрелеп айтты – теди. ³⁴ Андығ да полза, кижиде көрелеп айтқаны Маға керек чоқ. Мен силерди арғаларға теп сананып, по небени айтчам – теди. ³⁵ Ыйбан – чарытқыш ошқаш кижиде полды: көй-келип, кижилерди чарытчаң ол. Силер, эзе, ааң чарығында полып, көп чоқ өргүниб-алааңнар теп, санағанзар, са – теди. ³⁶ Ыйбаннаң көбаарақ Меең көрелеп айтқаным пар: Маға Адам ноо эдерге пергенин, Мен аны этчам; анаң аара Меең эткен керектерим, эзе, Мени Адам ысқанынаң үчүн көрелеп айтчалар – теди. ³⁷ Мени ысқан Адам Позы даа Менең үчүн көреледи. Силер тезе Ааң үнүн қачан да уқпадаар, Ааң чүзүн да көрбедаар – теди. ³⁸ Мени ысқан Адамға пүтпенчиғаннарыңда, Адамның сөзиде да силердиң чүрекеринде қалбанча – теди. ³⁹ Қудай Пичигин уңнап, силер ол Пичигинең тоозылбас-мөгү чадығылығ пол-парарға иженчизар. Ол Пичиги тезе Менең үчүн көрелеп айтча-но – теди. ⁴⁰ Маға келип, тириғ чадығылығ полайын теп, силер санабанчизар да – теди. ⁴¹ Кижилердең пақтығ поларын Маға керек чоқ – теди. ⁴² Че Мен силерди пилдим: силердиң чүрекеринде Қудайға көленгени чоқ – теди. ⁴³ Мен Адамның адын улуғ тоолап келдим, силер тезе Мени постарынға киритпенчизар. Кем тезе

пос-позының адын улуғ тоолап келзе, силер аны постарынға киридерзар – теди. ⁴⁴ Чағыс Қудайдаң пақтығ поларын тилебеен, кижилердең не пақтығ поларын тилеп чөр, силер пүдерзар ба? – теди. ⁴⁵ Мен, Адамға көре, силерге найнап айдарым теп, сананмалаар. Силердиң иженген Моисей силерге найнап айдар – теди. ⁴⁶ Силер Моисейге пүткен ползаар, Маға да пүдер эдаар, ол, эзе, Менең үчүн пасқан-но – теди. ⁴⁷ Че, Моисейдиң пасқанынға пүтпеен, Меең айтқан сөстеримге пүдерзар ба? – теди.

Иисус пеш муң кижини тоосканче азрады

6 Ааң соонда Иисус, Галилей-талайын кежип, Тивериада теп тураның чанынға парды. ² Ағрығ кижилерди час-келип, қайғал небеге эткенин көреле, Ааңма қожа көп қалық парды. ³ Иисус, таға шығып, үргенчиктеринме пирге анда одурды. ⁴ Иудейлердиң Пасха пайрамы чағын полған полтыр. ⁵ Иисус, көп қалық келчиғанын көриб-алып, Филипп теп үргенчигинең сурады: – Пыларды азырарға қалаш қайдаң аларбыс? теп, теди. ⁶ Позы ноо эдерин уңнап, чеере сураған. ⁷ Филипп Аға айтты: – Пыларды көп чоқтаң да азырап-перерге ийги чүс динарий ас полар – теди. ⁸ Андрей теп үргенчиктеринең пирси, Симон-Пётрдиң қарындажы, Ааға айтча: ⁹ – Мында пир оолақтың пеш қара қалашпа ийги палығаш пар. Че мындығ көп қалыққа ол қайдаң чедер? – теди. ¹⁰ Иисус айтты: – Айдаар ыларға: қыйын одурзыннар – теди. Ол чер пүк полған полтыр. Эткенде, пирее пеш муң кижиде қыйын одурды. ¹¹ Иисус, қалаштарды алып, Қудайға алғыжын четтирип, үргенчиктеринге үлеп-перген. Ылар тезе қыйын одурған қалыққа пергиледилер. Палығаштарды эдоқ – кем қанче санаған – пергиледилер. ¹² Кижилер чиип тоос-парғаннарында, Иисус үргенчиктеринге айтты: – Қалған чишти, эн-черге қалбазын теп, терип чығ-салаар – теди. ¹³ Үргенчиктер терип чығып, анаң көргеннери: пеш қара қалажынаң он ийги толдыра түүс четтире чиибен қалаш қалды. ¹⁴ Қалық, Ол чайаған қайғалды көрүб-алып, айдышты: – По кижиде – шынап по чарыққа келер полған Пророғы! – тештилер. ¹⁵ Қалық келип, кенетки Аны қаанға тударға санаған полтыр. Иисус, поны уңнаб-алып, пазоқ чағысқа тағлар аразынға парыбысқан.

Иисус суғ үстүнче пазып парча

¹⁶ Иир пол-парғанда, Ааң үргенчиктери талай қажынға эндилер. ¹⁷ Анда кебеге кирип, талайдың ол чанындағы Капернаум теп тураға ыға-бердилер. Қараашқы түже-берди, Иисус тезе ыларға келгелек полған. ¹⁸ Талай, қазыр салғын шапқанда, толку-берди. ¹⁹ Чегирбе пеш-одус стадий ыға-берип, анаң

кӱргеннери: суғ үстүнче пазып, ылардың кебеге Иисус чағынапча. Суғ үстүнче пасқан Аны көриб-алып, қорук-парғаннар. ²⁰ Ол тезе ыларға: – Қорукпалаар, по Менмин! – теди. ²¹ Аны кебелеринге киридерге санапчадып, анаң көргеннери: ылардың кебелери талайдың ыққан ол чанға чет келтир.

Иисус Христос, Ол – тириғ чадығ перер ажы

²² Пазағы күн талайдың по чанында қалған қалық чағыс ла кебени қажында көрди. Анаң көргеннери – ол чағыс кебеге үргенчиктери кирчалар, Иисус тезе ол кебеге кирбен қалды, үргенчиктери чағысқа ығып пардылар. ²³ Улуғ-Қаан пайа, алғап, қалаш чииген чердең ырақ эбесте, пашқа кебелер Тивериада теп турадаң келип, туртырлар. ²⁴ Қалық, Иисусқа да, үргенчиктеринге да чоқсынып, Иисусты тилеп чӱре-чӱре, ол кебелерге кирип, Капернаум теп тураға кеже-бердилер. ²⁵ Талайдың ол чанында Иисусты таб-алып, Аға айттылар: – Үргедигчи! – тедилер – Сен қачан мынара келдиң? – тедилер. ²⁶ Иисус ыларға айтты: – Шын, шын айтчам силерге: силер Мени қайғал небе эткенинең үчүн эбес, че қалаш чиип тоосқанынаң үчүн Мени тилепчызар – теди. ²⁷ Ардар-ташталар чииштең үчүн эбес, че тоозылбас-мӱгү чадығ перер чииштең үчүн сананып киченчизар. Ол чишти силерге Кижиде Оғлу перер. Аба Қудайы Аны ол керекке таллаған – теди. ²⁸ – Қудай керегин пӱдӱрерге саназабыс, писке ноо эдерге керек? – теп, ылар сурадылар. ²⁹ Иисус ыларға айтты: – Қудайдың керегі мына-бо: Маға, Қудайы ысқан кижиге пӱдаар – теди. ³⁰ – Писке қайдығ пӱлгӱ көргӱзерзин, аны көре-берген кижиде, олоқ пӱде-берзин теп? – ылар сурадылар. – Сен ноо эдерзин? – тедилер. ³¹ – Пистиң абаларыбыс эн черде манна теп чишти чиигеннер. Қудай Пичигинде пазылған: тегридең Ол ыларға чиирге аш перген теп – тедилер. ³² Иисус тезе ыларға айтты: – Шын, шын айтчам силерге: Тегридең ашты силерге Моисей эбес, шын ашты силерге Меең Аба перча – теди. ³³ Қудайдың ажы, ол – тегридең тӱжип, по чарықтағы кижилерге тириғ чадығын перчиған аш; ана андығ аш – Қудайдың ажы полча-но – теди. ³⁴ Ылар Аға айттылар: – Улуғ-Қаан! Писке андығ ашты ӱттерле пер-тур – тедилер. ³⁵ Иисус тезе ыларға айтты: – Чадығ перчиған аш – Менмин. Маға келген кижиде қачан даа аштабас, Маға пӱткен кижиде қачан даа суқсабас – теди. ³⁶ Мен силерге айтқам, эзе: че силер, Мени көрчадып таа, Маға пӱтпенчизар – теди. ³⁷ Абамаң парчын кижилери Маға келер. Маға келген кижиде сӱрбессим – теди. ³⁸ Мен, эзе, Позымның көңнӱмче эдерге эбес, Мени ысқан Абамаң көңнӱмче эдерге тегридең энгем – теди. ³⁹ Мени ысқан Абамаң көңнӱ тезе мындығ:

Абамаң Маға перген кижилерди, чидирбеен, қалғанчы күнде тӱгезин тирилип турғузарға теп – теди. ⁴⁰ Мени ысқан Абамаң көңнӱ мындығ: Оғлуға көрӱп пӱткен кижиде полза, тоозылбас-мӱгӱ чадығлығ ползын теп. Қалғанчы күнде Мен аны тирилип турғузарым – теди. ⁴¹ «Мен – тегридең тӱшкен қалашпым» теп, Ааң айтқанын уғыб-алып, иудейлер Аға қанықтылар. ⁴² Қанық-келип, айттылар: – По Иосифтың оғлу Иисус эбес пе? Пис Ааң абазынма ичезин уңнапчығабыста, нооға Ол писке «Мен тегридең энгем» теп, айт чӱрча – тедилер. ⁴³ Иисус ыларға айтты: – ӱзере қанық-кел, чӱрбелаар – теди. ⁴⁴ Мени ысқан Абамаң кижилерди Маға қыырча. Абамаң қыырған кижиде ле Маға келер, пашқа кижиде келбес. Маға келген кижиде қалғанчы күнде Мен тирилип турғузарым – теди. ⁴⁵ – Қудай парчын кижиде үргедер теп, пророктар пасқаннар. Абамаң уқчадып, Аанаң үргенген кижиде Маға келер – теди. ⁴⁶ Абамаң қыырған кижиде Абамаң көрген теп, айтпанчам. Қудайдаң на келген Оғлу Абамаң Қудайын көрди – теди. ⁴⁷ Шын, шын айтчам силерге: Маға пӱткен кижиде ле тоозылбас-мӱгӱ чадығлығ – теди. ⁴⁸ Мен – чадығ перчиған ашпым – теди. ⁴⁹ Силердиң абаларың эн черде манна теп чишти чиигеннер, андығ да полза, ӱлӱп қалғаннар – теди. ⁵⁰ Тегридең тӱшчиған ажы тезе андығ эбес: аны чииген кижиде қачан да ӱлбес – теди. ⁵¹ Мен – тегридең тӱшкен тириғ ашпым. По ашты чииген кижиде по чашқа чадар. Ол Меең перер ажым – Меең эди-чаным. Эди-чанымны кижилердиң чадығынаң үчүн сал-саларым – теди. ⁵² Иисустың андығ айтқанын уғыб-алып, иудейлер ӱзере чооқташтылар: – Ол писке Позының эди-чанын чиирге қайде пере-берер, эзе? ⁵³ Иисус по ылардың чооқташқанарынға айтты: – Шын, шын айтчам силерге: Кижиде Оғлуның эди-чанын чиибезаар, Ааң қанын ишпезаар, тоозылбас-мӱгӱ чадығ чоқ поларзар – теди. ⁵⁴ Меең эди-чанымны чиипчиғаны, Меең қанымны ишчиғаны тоозылбас-мӱгӱ чадығлығ кижиде полча, Мен аны қалғанчы күнде тирилип турғузарым – теди. ⁵⁵ Меең эди-чаным, эзе, – шын чиеш, Меең қаным – шын ишчең суғ – теди. ⁵⁶ Меең эди-чанымны чиипчиған, Меең қанымны ишчиған кижиде Меең иштимде полча, Мен тезе ол кижиде иштинде полчам – теди. ⁵⁷ Мени ысқан тириғ Абамаң Мени тириғ этча, Мени чиипчиған кижиде Мен эдоқ тириғ эдерим – теди. ⁵⁸ Мен по айтқан аш тегридең тӱшча. По айтқан аш силердиң абаларың манна теп ажы эбес. Абаларың манна теп ажын чиип та полза, ӱл-пардылар, Меең ажым тезе чиипчиған кижиде, ӱлбеен, по чашқа чадар – теди. ⁵⁹ По сӱстерди айдып, Иисус Капернаумдағы синагогада үргет чӱрген.

Тоозылбас-мөгү чадығдың сөзи

⁶⁰ Ааң үргенчиктериниң аразында көп кижиде, мыны уғып, айдыштылар: – Қайдығ уқпас сөстер! Кем, уғып, по сөстерди чарадар? – тештилер.

⁶¹ Иисус, үргенчиктериниң қанығанын Позының иштинде пилиб-алып, ыларға айтты: – По сөстер уғып, силер аақ-теек пол-пардаар ба? – теди.

⁶² Кижиде Оғлу Ааң алында полған черинге шықчығанын көр-салзаар, ноо полар эди? – теди.

⁶³ Қудайдың Тыны кижини тириғ этча, кижиниң эди-чаны тезе кижиге нооны да эдип полбас. Мен силерге айтчаң сөстерим – Тынынма тирийын ақкелчаң небелери – теди. ⁶⁴ Силердиң аразында тезе пүтпес кижилер пар – теди. Иисус, кем пүтпес кижиде полғанын, кем Аны садыбызарын паштапқы күннең ала уңнап-келип, ээде айтқан. ⁶⁵ Ааң Ол айтты: – Пүтпес кижиде пар полғаннаң үчүн, Мен силерге «Абам чағдабаза, кем да Маға келбес» теп, айт чөрдим – теди.

Пётр: «Иисус – Қудайдың Оғлу» теп, ажынып айтча

⁶⁶ По темнең ала үргенчиктериниң көбүзи, Иисустаң кедре парып, Ааңма пирге чөрбедилер.

⁶⁷ Андығ полғанда, Иисус он ийги ургенчигинге айтты: – Силер да Менең кедре парарға санабанчызар ба? – теди. ⁶⁸ – Улуғ-Қаан! – теп, Симон-Пётр Аға теди – Сееңме полбаан, кемме поларбыс? Сенде тоозылбас-мөгү чадығ перер сөстериң пар – теди. ⁶⁹ Сен – Христоссың теп, тириғ Қудайдың Оғлузың теп полғанынға пис, пилин-малып, пүтчабыс – теди. ⁷⁰ – Силерди, он ийгини, Мен таллаб-алған эбес пеедим? теп, Иисус ыларға айтты – Че силердең пирси – айна! – теди. ⁷¹ Поны айдып, Симон Искариоттың Иуда теп оғлунаң үчүн Ол айтты. Ол Иуда, он ийги үргенчигиниң пирси, Иисусты садыбызар полған.

Иисус одағлар турғусчаң пайрамда

7 Мынаң соонда Иисус Галилей теп черде чөрдиде. Иудейлер Аны тилеп өдүрер этчиғаннарынаң үчүн, Иудей черинде тезе чөрерге санабады.

² Иудейлердиң одағлар турғусчаң пайрамы чағынады. ³ Ааң аара Ааң қарындаштары Аға айттылар: – Мынаң шығып, Сеең эткен керектериң үргенчиктериң да көрзин теп, Иудей черинге пар – тедилер; ⁴ Аттығ-шаптығ поларға санағаңда, керектериң чажындырарға чарабас. Сеең андығ эткен керектериң парчын кижилерге аш – тедилер. ⁵ Эзе, Ааң қарындаштары да Аға пүтпедилер.

⁶ Иисус ыларға айтты: – Меең темим четкелек. Силерге тезе қайдығ да тем келижер – теди. ⁷ По чарықтағы кижилер силерге чабал көрбес, Маға тезе чабал көрча. Мен, эзе, ылардың керектери

чабал теп, көрелеп айт чөрчам-но – теди. ⁸ Силер пайрамға параар, Мен тезе, Меең темим четкелектең үчүн, по пайрамға парбасым – теди.

⁹ По небе ыларға айдып, Иисус Галилей теп черде қалды. ¹⁰ Қарандаштары пайрамға парыбысқаннарында, Ол анаара чажынып партыроқ. ¹¹ Пайрамда иудейлер, Аны тилеп чөрүп, «Ол қайда?» теп, сурап чөрдилер. ¹² Қалық аразында Аанаң үчүн көп табыш шықты. Пиреелери айттылар: «Ол чақшы кижиде» теп, пашқалары: «Чоқ, қалықты ол алақтырып чөрча» теп – айдыштылар. ¹³ Андығ даа полза, иудейлерди қоруғып, Аанаң үчүн шынап сананғанын кем да айтпады.

По кижиде Христос па?

¹⁴ Пайрамның ортазында Иисус, Қудай Өргезинге кир-келип, үргетти. ¹⁵ Иудейлер, таңзынып, айдыштылар: – Ол, үргенмен Позы, Қудай Пичигин қайдаң пилча? – тештилер. ¹⁶ Иисус ыларға айтты: – Меең үргедийим – Менийи эбес, Мени ысқан Қудайдыи – теди. ¹⁷ Ааң көңнүнче эдерге қынар кижиде, по үргедийим Қудайдаң ма, эбезе Мен Пос-Позымнаң айтчам теп, пилиб-алар – теди. ¹⁸ Пос-позынаң айтчаң кижиде, аттығ-шаптығ полайын теп, сананча. Аны ысқан Қудайды аттығ-шаптығ эдейин теп, сананчаң Кижиде тезе – шын Кижизиде, Ааң тайбазы чоғул – теди. ¹⁹ Моисей силерге Чозақ перген, са? Силердиң тезе аразында пир даа кижиде Чозақтарың айтқанынче этпенча-но. Мени, өдүрерге эдип, нөöre тилепчизар? – теди. ²⁰ – Иштиңе айна кир-парды ба? Кем Сени өдүрер этча? теп, қалық Аға айтты. ²¹ Иисус аара айтты: – Мен силерге пир керек эттим, силер тезе таңзынчызар – теди. ²² Моисей силерге кескени эдерге чозақ перген. Анзы Моисейдең эбес та полза, че пурунғу абаларынаң келген чозақ. Силер суббот күнде да кескени этчизар – теди. ²³ Кижиге кескени эдерге керек полза, суббот күн да полғанда, Моисей салған Чозағынға көрбеен, кескени этчизар. Андығ полғанда, Мен кижини суббот күнде часқанымнаң үчүн нөöre Маға қанықчызар? – теди. ²⁴ Кижини таштынаң ла көрүп, чарғылатпазар, че шын чарғыба чарғылазар – теди. ²⁵ Мында кем-кем, Иерусалим теп турадаң келгеннери, айдыштыр: – По кижини өдүрерге тилепчалар, эбес пе? – тештилер; ²⁶ Мына, Ол айт чөрча – пирда чажынман, Аға кем да тоғра айтпанча. Эткенде, ажа, пийлер, Ол шынап Христос теп, уңнаб-алдылар ба? – тештилер; ²⁷ Ол – Христос па? Христос, эзе, қайдаң келгенин кем да уңнабас. По Кижиде тезе қайдаң келгенин пис уңнапчабыс – тештилер. ²⁸ Андығ айтқаннарында, Иисус Қудай Өргезинде үн салып, үргедип айтты: – Силер Мени уңнапчызар, қайдаң келгенимни уңнапчызароқ.

Мен тезе Пос-Позымнаң келбедим, Мени ысқан Қудай шынның, силер Аны, эзе, уңнабанчызар – теди. ²⁹ Мен тезе Аны уңнапчам, Мен Аанаң келгем, Ол Мени ысқан – теди. ³⁰ Аны тудыб-аларға да санап, Аны кем даа теғбеди, Ааң теми, эзе, четкелек полды. ³¹ Қалықтың көбүзи Аға пүтті. Пүт-келип таа, кижилер өзере айдыштылар: «Қачан Христос келзе, қайғал небе по Кижидең көбаарақ эдер пееди?» – тештилер.

Фарисейлербе улуғ абыстар Иисусты тудар этчалар

³² Қалықтың андығ эрбектешкенин уғыб-алып, фарисейлербе улуғ абыстар Аны тудыб-аларға кижилерин ысқаннар. ³³ Иисус тезе ыларға айтты: – Силербе қожа поларға үр қалбады, анаң Мен Ысқанымғоққа пара-берерим – теди. ³⁴ Мени тилеп чөр, таппассар. Мен полар черимге чет полбассар – теди. ³⁵ Анда полған иудейлер өзере айдыштылар: – Қайдығ андығ пис тап полбас черге парар этча, эзе? Ол ноо, гректер аразынға парып, анда гректерди үргедерге санапча ба? – тештилер. ³⁶ «Мени тилеп чөр, таппассар», паза «Мен полар черимге чет полбассар» теп сөстери ноо небези? – тештилер.

Тириғ агын суғлар

³⁷ Пайрамның қалғанчы улуғ күнүнде Иисус, өре туруп, үн салып айтты: – Суқсапчаң кижиде, Маға келип, ишсин – теди. ³⁸ Маға пүтчаң кижиниң, – Қудай Пичигинде пазылғанынче, – иштинең тириғ суғлар ағып шығар – теди. ³⁹ Иисус мыны айдып, Ақ-Арығ Тынынаң үчүн айтқан. Иисусқа пүтчаң кижилер ол Ақ-Арығ Тынын аларлар. Иисус паққа ам шыққалақ полған, анаң аара ол кижилер Ақ-Арығ Тынын полғалақтар.

Қалықта Иисустаң үчүн талаш шықты

⁴⁰ Турған қалықтың көбүзи, по сөстерин уғала, айдышты: – Ол шын пророк полтыр! – тедилер. ⁴¹ Пашқалары айттылар: – Ол Христос! – тедилер. Öскелер тезе: – Христос Галилей теп чердең келер полған пееди? – тедилер. ⁴² Христос Давид қаанның төлүнең полар, Ол Вифлеемде, Давидтың туразында, туғар теп, Қудай Пичигинде пазылған эбес пе, эзе? – тедилер. ⁴³ Ээде қалықта Иисустаң үчүн талаш шықты. ⁴⁴ Ылардың қайзы Аны тудыб-аларға сананды, че Аны кем даа теғбеди.

Фарисейлербе улуғ абыстар Иисусқа пүтпенчалар

⁴⁵ Улуғ абыстардың, фарисейлердің кижилери поэнының ээлеринге қуруғ нан келдилер. Пийлери ыларға айттылар: – Аны чөок ақкелбедаар? – тедилер. ⁴⁶ Ылар айттылар: – Қачан да, пир даа кижиде, по Кижиде чилеп, айтқанын пис ұқпадыбыс – тедилер. ⁴⁷ Фарисейлер ыларға айттылар: –

Силерди даа Ол көндүрди ба? – тедилер; ⁴⁸ Пийлербе фарисейлер Аға пүдерлер ба? – тедилер; ⁴⁹ Че по қалық Чозақты пилбенча, анаң аара ол – қарғап-салған қалық – тедилер. ⁵⁰ Фарисейлердің пирси, Никодим теп аттығ кижиде полған. Ол кижиде пир қада түнде Иисусқа чажынып келген полтыр. Ол Никодим ыларға айтты: ⁵¹ – Пистиң Чозаққа көре, чарғылағанда, пурнада кижини уғыб-аларға, ааң иштеген керектерин пилиб-аларға керек эбес пе? – теди. ⁵² По айтқанынға аға айттылар: – Сен даа Галилей чериннең ма? Қудай Пичигин қырыб-алып, пилерзиң: Галилей чериннең пророк келбес – тедилер. ⁵³ Ааң соонда парчын кижиде эмнеринге парыбысты.

Чөүшке чөрүп тутқан эпчи кижиде Иисус Христос

8 Иисус Елеон теп таға парды. ² Эртен тезе пазоқ Қудайдың Öргезинге келди. Қалық тоқтабаан Аға келип турды. Ол, одурып, ыларды үргетти. ³ Ол тушта қатчы-чозақчыларба фарисейлер, пир чөйүшке чөрүп туттырған эпчи кижини ақкелип, орталарында турғус-келип, ⁴ Аға айттылар: – Öргедигчи! – тедилер – По эпчи кижиде, чөйүшке чөрүп, туттырған полған – тедилер; ⁵ Моисей поэнының Чозағында тезе андығ эпчи кижилерди ташпа шап өдүрерге сөспектеди. Сен ноо айдарзың? – тедилер. ⁶ Ылар Аны көндүрерге теп айттылар, Ол, пирее небе айдып, эдип, Аға найнарға небе табылзын теп. Иисус тезе, черге төөнче мөккей-келип, падырбажынма черде ноо-ноо пасты, айтқан кижилерге көрбеен. ⁷ Ылар кичен-келип сурағаннарында, Ол, пажын көдүрип, ыларға айтты: – Силердің аразында қыйалы чоқ кижиде пар полза, по эпчи кижиге ташпа шелзин – теди. ⁸ Поны айдып, пазоқ мөккей-келип, черде ноо-ноо паза-берди. ⁹ Поны уғала, ылар, уядаынып, улуғларынаң қалғанчы кижиге четтире соон-сүре таралып парыбыстылар. Чағыс Иисус ол орталарында турған эпчи кижиде ле қалдылар. ¹⁰ Иисус, пажын өре көдүрип, эпчи кижиге айтты: – Эпчи кижиде! – теди – Саға найнаған кижилер қайда? Саға кем да найнабанча ба? – теди. ¹¹ Эпчи кижиде Аға айтты: – Кем да найнабанча, Улуғ-Қаан! – теди. Иисус аға айтты: – Мен даа найнабанчам саға. Парып, паза қыйал этпе – теди.

Иисус Христос, Ол – по чер үстүнге чарчаң чарығы

¹² Иисус пазоқ кижилерге айтты: – Мен по чер үстүнге чарчаң Чарықтым. Мееңме пирге чөрген кижиде қараашқыда чөрбес, ол поэды да тириғ чарықтың полар – теди. ¹³ – Сен Позың Позыңнаң үчүн көрелеп айтчаң. Сеең көрелеп айтқаны тезе шын эбес – фарисейлер тедилер. ¹⁴ Иисус ыларға айтты: – Мен Позым Позымнаң үчүн да көрелеп

айтсам, Меең айтқаным шын. Мен, эзе, қайдаң келгенимни, қайаға парғанымны уңнапчам. Силер тезе Мен қайдаң келгенимни, қайаға парғанымны уңнабанчызар – теди. ¹⁵ Силер кижичилеп чарғылатчызар, Мен тезе кемни даа чарғылатпачам – теди. ¹⁶ Мен чарғылатсам да, Меең чарғым шын полар. Мен, эзе, чағысқа эбессим, Мееңме пирге Мени ысқан Адам – теди. ¹⁷ Ийги кижиниң көрелеп айтқаны чедер теп, силердиң Чозағында пазылғаны пар, са – теди. ¹⁸ Мен Позымнаң үчүн көрелеп айтчам, Менеңоқ үчүн Мени ысқан Адам көрелеп айтча – теди. ¹⁹ – Сеең Абаң қайда? – теп, Иисустаң сурадылар. Иисус ыларға айтты: – Силер Мени да, Адамны да уңнабанчызар. Силер Мени уңназаар, Адамны да уңнар эдаар – теди. ²⁰ Иисус, Қудайдың Өргезинде үргет чөрүп, по сөстерин ақча-сый салчаң чердиң қыйзында айттыр. Ааң теми четкелектең үчүн, Аны кем даа тегбеди. ²¹ Иисус ыларға пазоқ айтты: – Мен парыб-одурчам. Силер Мени тилерзар, че қыйалларыңа тўш-парып, өлерзар. Мен парчыған черимге силер чет полбассар – теди. ²² Поны уғып, иудейлер тештилер: – «Мен парчыған черимге силер чет полбассар» теп айдып, Ол ноо теп айтча? Позыңны өдүрерин Ол айтча ба? – тештилер. ²³ Иисус ыларға айтты: – Силер төберги кижизар, Мен – өреги кижибим. Силер по чарықтағы кижизар, Мен по чарықтаң эбессим – теди. ²⁴ Ааң аара Мен силерге, «қыйалларыңа тўш-парып, өлерзар» теп, айттым. По Менмин теп, айтқанымға пүтпеаар, қыйалларыңа тўш-парып, өлерзар – теди. ²⁵ – Сен кемзиң, эзе? – теп, ылар Аааң сурадылар. Иисус ыларға айтты: – Эңне паштаптаң ала айтчам силерге: по Менмин теп – теди. ²⁶ Силерди чарғылап айдарға Меең көп небе пар. Мени ысқан Қудай тезе шыннығ, Аааң уққанымны кижилерге айтчам. – теди. ²⁷ Ааң ыларға Позының Абазынаң үчүн айтқанын кижилер пилбен қалдылар. ²⁸ Ааң аара Иисус ыларға айтты: – Кижичилер Оғлун өре көдүргеннеринде, По Менмин теп, – ол ноо небези, анда уңнарзар. Пос-Позымнаң Мен ноо даа этпенчығанымны, Адамның үргеткенин не Мен айт чөрчығанымны ол тушта уңнарзароқ – теди. ²⁹ Мени ысқан Адам Мееңме пирге полча. Мен Ааң көңнүнче эткенимде, Адам Мени таштабанча – теди. ³⁰ Иисус эзде айтқанда, көп кижичилер Ааа пүде-берди.

Авраамның палларызар ба, чоқ шайтанның палларызар ба?

³¹ Ааа пүде-берген иудейлерге Ол айтты: – Меең сөзимның уғаачы пола-берзаар, Меең шын үргенчиктерим поларзар – теди. ³² Шынын пилерзар. Шынын пилиб-алып, кул полбассар – теди. ³³ Ылар Ааа айттылар: – Пис Авраамның

төлүбис, пис качан да, кемге да кул полбадыбыс. Қайде эзде «кул полбассар» теп, айтчазың? – тедилер. ³⁴ Иисус ыларға айтты: – Шын, шын айтчам силерге: қыйал этчаң кижичилер ол қыйалдың кулы полча – теди. ³⁵ Кул кижичилер по чашқа эмде чатпанча, эззиниң оғлу тезе эмде по чашқа чатча – теди. ³⁶ Эткенде, Оғлу силерди пожадыбысса, анда ла силер шын пош чадығба чада-берерзар – теди. ³⁷ Силердиң Авраамның төлү полчығаннарыңны уңнапчам. Меең сөзим, эзе, силердиң сағыштарыңа сыңманча, аааң аара Мени өдүрерге тилепчизар – теди. ³⁸ Адамда көргенимни Мен айтчам. Силер тезе абаларыңда көрген керектерин этчизар – теди. ³⁹ – Пистиң абабыс – Авраам теп, ылар айттылар. Иисус ыларға: – Авраамның паллары полған ползаар, Авраамның керектерин эдер эдаар – теди. ⁴⁰ Мени, Қудайдаң уқ-келип, шын сөзин айтқан Кижичилер, ам өдүрерге тилепчизар. Авраам андығ небени иштебеди – теди. ⁴¹ Силер позының абазының керектерин иштепчизар – теди. Андығ айтқаныңа ылар Ааа айттылар: – Пис сурап паллар эбеспис, пистиң Абабыс пар – Қудай – тедилер. ⁴² Иисус ыларға айтты: – Силердиң Абаларың Қудай полған полза, силерге Мени көбленерге керек полар эди. Мен, эзе, Қудайдаң пеере келдим-но. Мен, эзе, Пос-Позымнаң келбедим, Қудай Мени ысқан-но – теди. ⁴³ Ноодаң аара силер Меең айтқанымны пилбенчизар? Силер Меең сөзимни уғып шыдабанчызар-но – теди. ⁴⁴ Силердиң абаларың – шайтан, силер ааң сананған қычағларын эдерге санапчызар. Паштапқынаң ала ол – кижичилер өдүрерге полған, ааң позында да шын чоқ полғаннаң аара, шын чанында ол тудун полбаан. Ол позының чойлапчыған сананғанын айдынча, чойланчық позы, чойлағанының паштапқызы ол – теди. ⁴⁵ Мен тезе шын айтқамда, силер Маа пүтпенчизар – теди. ⁴⁶ Силердең қай-пирелери, Меең чойлағаным пар полза, аны көргүзе, найнар ба? Мен шын айтчығамда, Маа нөöre пүтпенчизар? – теди. ⁴⁷ Қудайдың кижилери, эзе, Қудайдың сөзин уқчалар. Силер тезе Қудайдың кижилери эбессар, аааң аара силер Қудайдың сөзин уқпанчызар, са – теди.

Авраам пар полғалақта, Мен пар полғам

⁴⁸ Иудейлер по Ааң айтқаныңа айттылар: – Сен самарян кижичилер, айналығ кижичилер, эбес пе? По чоқташқаннарыбыс шын ма? – тедилер. ⁴⁹ Иисус ыларға айтты: – Меең иштимде айна чоқ. Адамны Мен улуғ тоолапчам, эзе, силер тезе Мени тоолабанчызар – теди. ⁵⁰ Қайдығ да полза, Мен пақтығ-шаптығ поларға санабанчам. Адам пар, Ол пақтығ-шаптығ полар этча, Олоқ чарғылаачы полча – теди. ⁵¹ Шын, шын айтчам силерге:

сөзимни шеберлеп тудар кижиде қачан-да өлбес – теңди. ⁵² Иудейлер Аға айттылар: – Сени уғып, Сен айналығ кижизиде теп, пилиб-алдыбыс. Авраам өл-парды, пророктар да өл-пардылар, эзе. Сен тезе: «Сөзимни шеберлеп тудар кижиде қачан да өлбес» теп, айт чөрчаң, са – теңдилер; ⁵³ Сен ноо, пистиде Авраам абабыстаң улуғзың ма? Ол өл-парды, пророктар да өл-пардылар, эзе. Сен кемзиде теп, Пос-Позыңны тоолапчаң ма? – теңдилер. ⁵⁴ Иисус айтты: – Мен Пос-Позымны ла пақтығ этсем, Меең пақтығ эткеним қуруғ полар эди. Мени Меең Адам пақтапча, Аны силер, Қудайыбыс теп, адапчызар – теңди. ⁵⁵ Силер Аны уңнабанчызар, Мен тезе Аны уңнапчам. Мен Аны уңнабанчам теп, айтсам, Мен, силер чилеп, чойланчық кижиде полар эдим. Мен Аны уңнапчам, Ааң сөзин шеберлеп тутчам – теңди. ⁵⁶ Силердиде Авраам теп абаларың, Меең келгенимни көрүп, өргүнген, – өргүнгени өргүнди – теңди. ⁵⁷ Поны уғыб-алып, иудейлер сурадылар: – Саға элиғ чаш та чоқ, қайде сен Авраамны көргензиде, эзе? – теңдилер. ⁵⁸ Иисус ыларға айтты: – Шын, шын айтчам силерге: Авраам полғалақта, по Менмин теп айтқам – теңди. ⁵⁹ Ээде айтқанында, иудейлер, Иисусты өдүре шабарға, таш алдылар. Иисус тезе, кижилер аразында өдүп, Қудайдың Öргезинең шыға-берип, парыбысты.

Қарақ чоқ туған кижиде Иисус часча

9 Иисус, парчадып, қарақ чоқ туған кижиде көриб-алды. ² Ургенчиктери Аанаң сурадылар: – Равви! Ол кемниң қыйалдаң үчүн қарақ чоқ туған не? Ааң абазы-ичези ба, чоқ ол позы қыйал эткенинең ма? – теңдилер. ³ Иисус ыларға айтты: – Ол позы да, ааң абазы-ичези да қыйал этпедилер. Че Қудайдың керектери ааң позында көрүнзин теп, ол қарақ чоқ туған полған – теңди. ⁴ Чарық пар полғанче, Мени ысқан Қудайдың керегин Маға иштеп-перерге керек. Қараашқы түшсе, ноо да иштеп полбассың – теңди. ⁵ Мен по чарықта пар полғамче, по чарыққа Мен чарық поларым – теңди. ⁶ Поны айдып, Иисус черге түкүрибисти. Түкүргенин палғашпа пулғап, ол өл палғашпа қарақ чоқ кижиде қарақтарын сүртүп, ⁷ айтты: – Силоам теп чунунчаң черге парып, анда чүзүн чунунм-ал – теңди. Силоам теп, «ызылған» тегени. Ол кижиде парып, чүзүн чунунм-алып, қарақтығ пол-парып, нан келди. ⁸ Ол кижиде қошта чатқан, аны алында көрген, ааң қарақ чоғын көрген кижилери, ам аны көриб-алып, айдыштылар: – По суранып одурчыған кижиде эбес пе? – теңдилер; ⁹ Қайзылары: – Эзе, ол кижиде; қайзылары: – Аға чүжүнүг кижиде – теңдилер. Ол кижиде позы тезе: – По менмин теп, – айт чөрди. ¹⁰ Андығ полғанда, ол кижидең сурадылар: – Қарақтарың сең қайде ажил-парды? – теңдилер. ¹¹ Ол кижиде ыларға айтты: – Иисус теп адалчаң

Кижиде, черге түкүргенин палғашпа пулғап, ол өл палғашпа қарақтарымны сүртүп, маға айтқан: «Силоам теп чунунчаң черге парып, анда чүзүн чунунм-ал» теп. Мен парып, чунунм-алып, қарақтығ пол-пардым – теңди. ¹² – Ол қайда? теп, ылар сурадылар. – Уңнабанчам – теңди.

Қарақтығ пол-парған кижиде сураштырчалар,

ол көрелеп айтча

¹³ Қарақ чоқ полған кижиде фарисейлерге апардылар. ¹⁴ Иисус – суббот күнде – түкүргенин палғашпа пулғаптыр, қарақ чоқ кижиде қарақтығ эттир. ¹⁵ Фарисейлер олоқ, ол қайде қарақтығ пол-парды теп, сурадылар. Ол кижиде ыларға айтты: – Ол палғашты Ол меең қарақтарымға салды, анаң мен чунунм-алып, көре-бердим – теңди. ¹⁶ Фарисейлердиде қайзылары айдыштылар: – По Кижиде Қудайдаң эбес. По Кижиде Қудайдаң полған полза, суббот күн улуғ тоолар эди – теңдилер. Пашқалары айдыштылар: – Андығ қайғал небени қыаллығ кижиде эдер пееди? – теңдилер. Фарисейлердиде аразында талаш шықты. ¹⁷ Пазоқ ол кижиде айттылар: – Сени қарақтығ эткен Кижиде кем теп, сен ноо айдарзың? – теңдилер. Ол кижиде айтты: – Ол – пророк – теңди. ¹⁸ Иудейлер, ол қарақ чоқ кижиде қарақтығ пол-парғанынға пүтпеен, ааң абазы-ичезин қырыб-алтырлар. ¹⁹ Қырыб-алып, сурадылар: – По слердиде оолларың ма? Оолларың полза, ол қарақ чоқ туған ма? Қарақ чоқ туған полза, ам ааң қарақтары көрча ба? – теңдилер. ²⁰ Абазы-ичези айттылар: – По пистиде оолыбыс, шынап, ол қарақ чоқ туған, – теңдилер; ²¹ Ам ол қарақтығ теп пол-парғанын көрчабыс. Қайде ол қарақтығ пол-парғанын, кем ааң қарақтарын көрерге эткенин уңнабанчабыс. Ол постаң кижиде позы, аны постарың суразар, позынаң үчүн позы айтсын – теңдилер. ²² Кем Аны Христос теп адаза, андығ кижиде синагогадаң шығарарбыс теп, иудейлер айдыш-салдылар. Айдыш-салғанын уңнап, абазы-ичези, иудейлердең қоруғып, ээде айттырлар. ²³ Анаң ара абазы-ичези айттырлар: «Ол постаң кижиде теп, аны постарың суразар». ²⁴ Қарақ чоқ полған кижиде ийгинчи қада қырыб-алып, айттылар: – Қудайды пақтап айт. Ол Кижиде қыйаллығ Кижиде полғанын пис пилчабыс – теңдилер. ²⁵ Ол кижиде айтты: – Ол қыйаллығ ба, Ааң қыйалы чоқ па, мен уңнабанчам. Қарақ чоқ полғанымны, ам тезе мен қарақтығ поларын на уңнапчам – теңди. ²⁶ Ол кижидең пазоқ сурадылар: – Ол саға ноо небе иштеди? Қарақтарыңны қайде чарытты? – теңдилер. ²⁷ Ол кижиде ыларға айтты: – Мен силерге пайоқ айтқам, силер тезе уқпанчызар. Паза ноо небе уғар этчизар? Чоқ силер да Ааң ургенчиктери поларға санапчызар ба? – теңди. ²⁸ ылар, аны сөгүп,

айттылар: – Сен Ааң үргенчиксың, пис тезе Моисейдиң үргенчигибис – тедилер; ²⁹ Қудай Моисейбе чооқташқанын уңнапчабыс. По Кижиде тезе кем, қайдаң келгенин уңнабанчабыс – тедилер. ³⁰ Ол кижиде ыларға айтты: – Ааң қайдаң келгенин силер уңнабанчығаны таңзыныштығ. Ол, эзе, меең қарақтарымыны чарытқан-но – теди. ³¹ Қыйаллығ кижилерди Қудай уқпанчығанын уңнапчабыс. Аны улуғ тоолапчыған, Ааң көңнүнче этчиған кижилерди тезе Қудай уқча – теди. ³² Қарақ чоқ туған кижиде полза, ааң қарағын кем да чарытқанын по чашқа уқпадыбыс – теди. ³³ Ол Қудайдаң эбес полза, ноо да этпес эди, са – теди. ³⁴ Ол кижиге айттылар: – Туғаннаң ала қыйаллығ кижизиде, сен писти үргедерзиң ма? – теди. Ааң аны шығара сүрибистилер. ³⁵ Иисус, ол кижиде шығара сүрибискенин уғыб-алып, аны тап-келип, аға айтты: – Қудайдың Оғлунға сен пүтчаң ма? – теди. ³⁶ Ол кижиде айтты: – Кемнең үчүн айтчаң, Улуғ-Қаан? Кемге пүдерге? – теди. ³⁷ Иисус аға айтты: – Сен көрдиң Аны. Сееңме чооқташча Ол – теди. ³⁸ Ол кижиде айтты: – Пүтчам, Улуғ-Қаан! – тедип, ол Иисусқа пажырды.

³⁹ Иисус айтты: – Қарақ чоқтар қарақтығ ползыннар, қарақтығлар қарақ чоқ ползыннар теп, сананып, Мен чарғы эдерге по чарыққа келдим-но – теди. ⁴⁰ Поны уғыб-алып, Ааңма қожа полған фарисейлердиң қайзы Аға айттылар: – Пис таа қарақ чоқпыс па? ⁴¹ Иисус ыларға айтты: – Силер шынап қарақ чоқ полған ползаар, қыйаллығ полбас эдаар. Силер тезе, пис қарақтығыбыс теп, айтчызар, ааң аара силер қыйаллығзар – теди.

Иисус, Ол – чақшы қой қадаачызы

10 Иисус ыларға айтты: – Шын, шын айтчам силерге: қойдың шуланынға эжиктең кирбен, шеденни алып-кел кирген кижиде – чулғуш кижиде, қазыр-оорлаачы кижиде ол – теди. ² Эжиктең кирген кижиде тезе – қойдың қадаачызы – теди. ³ Эжикчи кижиде ол қадаачызынға эжик ашча, қойлар ааң үнүн уқчалар, ол поэзының қойларын адыба адап-келип, ыларды ташқарға шығарча – теди. ⁴ Қойларын ташқарға шығар-келип, парғаннарында, ылардың алдында парча. Қойлар, ааң үнүн танып, ааң сооба пара-берчалар – теди. ⁵ Пашқа кижиде полза, ааң үнүн таныбаан, аанаң тезерлер – теди. ⁶ Иисус ыларға по төйлеп айтқан сөзин айтты. Ылар тезе Ааң төйлеп айтқанын пилбеен қалдылар. ⁷ Ааң пазоқ Иисус ыларға айтты: шын, шын айтчам силерге: Мен – эжикчим, Менче қойларға кир-парчалар – теди. ⁸ Менең алында кир-парған кижилер – айдаң-на чулғуштар полған, айдаң-на қазыр-оорлаачы кижилер полған. Қойлар, эзе, ыларды уқпаан-салдылар – теди. ⁹ Мен – эжикчим: Менче кирген кижиде арғаланар; кирер да, шығар да,

оттағ чер да табар – теди. ¹⁰ Чулғуш кижиде чағыс оорларға, өдүрерге ле, чабал эдерге ле келча. Мен тезе, кижилерди тириғ эдерге келдим, аанаң да артығын перерге перерим – теди. ¹¹ Мен – чақшы қадаачыбым. Чақшы қадаачы қойларынаң үчүн поэзының тынын салча – теди. ¹² Чалчы кижиде тезе қадаачы эбес, қойлар аныиы эбес. Ол чалчы кижиде, пөрүни көреле, қойларды таштап, тезибисча. Пөрү қойларды тудып чөр, тарада сүргүлепча ыларды – теди. ¹³ Чалчы кижиде тезе, чаллаған кижиде полып, қойлардаң үчүн сағышрабан, тезип чүгүрча – теди. ¹⁴ Мен – чақшы қадаачыбым. Мен Менийин таныпчам, Менийи Мени таныпчалар – теди. ¹⁵ Адам Мени таныпча, Адамны Мен даа таныпчам. Қойларымаң үчүн Мен тынымны сал-саларым – теди. ¹⁶ По шуланнаң артық пашқа қойлар да Меең пар. Маға ыларды да ақкелерге керек. Ылар, Меең үнүн уғыб-алып, келерлер, пир өөр полар, пир Қадаачы полар – теди. ¹⁷ Мен өл-парып, ааң тирилип турарға пеленмин. Ааң аара Адам Мени көөленча – теди. ¹⁸ Тынымны Менең кем да күшпе албанча, Мен Поэзим аны салчам. Тынымны сал-саларға, ааң аны қарчы алыб-аларға күжүм чедер. Ол күжүмни Адам Маға перген-но – теди.

Иудейлердиң аразында Иисустаң үчүн талаш

¹⁹ По сөстерин уғыб-алып, иудейлер талажа-бердилер. ²⁰ Пиреелери айдыштылар: – Ол – айнаға туттырған кижиде, Ол алынып айтча-но. Аны ноо уғарға? – тештилер. ²¹ Пиреелери тезе айдыштылар: – По сөстер – айналығ кижиде сөстери эбес. Қарақ чоқ кижиде айна қарақтығ этча ба? – тештилер.

Иисус Христос, Ол – чағыс Қудайдың Оғлу

²² Ол тушта Иерусалимде Қудайдың Öргезин Наалатқаны теп пайрам чет-келди. Қышқы тем полған. ²³ Иисус Қудайдың Öргезиниң иштинде, Соломонның пүдүрген чабылығ черлерде пас чөртир. ²⁴ Иудейлер, Ааң эбире турғылап, Аға айттылар: – Писти үр алақтырарзың ма? Сен Христос ползааң, писке чажынман айт-перзең – тедилер. ²⁵ Иисус ыларға айтты: – Мен силерге айттым, силер тезе Маға пүтпенчизар. Адамның адын улуғ тоолап, Мен керектеримни этчам. Ол эткен керектерим Менең үчүн көрелеп айтчалар-но – теди. ²⁶ Пайа айтқанымча, силер Меең қойларым эбессар, ааң аара силер Маға пүтпенчизар – теди. ²⁷ Қойларым үнүнми таныпчалар, Мен ылардың пажын пилчам, ылар Мееңме пирге чөрчалар – теди. ²⁸ Мен ыларға тоозылбас-мөгү чадығ перчам, ылар по чашқа өлбестер, Меең қолымнаң ыларды кем даа оорлаб-албас – теди. ²⁹ Ыларды Маға перген Адам – эңне улуғ. Ыларды Адамның қолынаң кем даа оорлаб-албас – теди. ³⁰ Адамма

Мен – парчын пирбис – теди. ³¹ Поны уғыб-алып, иудейлер, Аны шабарға теп, таштарды пазоқ қаптылар. ³² Иисус ыларға айтты: – Абамның көп чақшы керектерин Мен силерге көргүстим. Қайы чақшы эткенимнең үчүн Мени ташпа шабар этчизар ба? – теди. ³³ Иудейлер Аға айттылар: – Пис Сени чақшы керектериңнаң үчүн эбес шабар этчабыс. Қудайға чабал айтқаныңнаң үчүн шабарбыс. Анаң тезе Сен, кижиде полчадып, Пос-Позыңны Қудайба теңнешчиғаннарыңнаң үчүн шабарбыс – тедилер. ³⁴ Иисус ыларға айтты: – Силер қудайлар теп, Мен айттым; ол Меең айтқаным силердің Чозақтарыңда пас-салған, са? – теди. ³⁵ Қудай Позының сөзин уқчыған кижилерди «қудайлар» теп, адаған. Ол пас-салған сөсти чоқ этпессин – теди. ³⁶ Қудай, Мени таллап, по чарыққа ысқан. Мен айтчам: «Мен – Қудайдың Оғлубым» теп. Нөöre силер Маға найнапчызар: «Қудайға чабал айтчазың?» теп – теди. ³⁷ Мен Абамның керектерин этпезеем, андығда Маға пүтпезар – теди. ³⁸ Мен тезе Абамның керектерин этчам. Маға пүтпезар, Меең эткен керектеримге пүтсар. Меең эткен керектеримге корүп, Абам Менде, Мен тезе Абамда теп, уңнаб-алып пүдерзар – теди. ³⁹ Пазоқ Аны тудыб-аларға тиледилер. Ол тезе, ылардың қолларынға кирбеен, кедре парыбысты. ⁴⁰ Ол пазоқ Иордан теп суғдың ол чанынға пара-берип, Ыйбаан крестеп чөрген черлеринге парып, анда қал-қалды. ⁴¹ Көп кижиде Иисусқа келтир. Келген қалық айдышты: – Ыйбан поэзи пир даа қайғал небе этпеди, Иисустаң үчүн тезе ааң парчын айтқаны шын – тештилер. ⁴² Анда Аға көп кижиде пүде-берди.

Лазарьдың өл-парғаны

11 Пир кижиде ағрыды. Ааң ады Лазарь теп полған. Ол Вифания теп аалда чатқан полтыр. Ааң ийгиде қыс қарындажы полған: Марияба Марфа. ² Мария, ағрыған Лазарьдың қыс қарындажы, пир темде Улуғ-Қаан Иисустың азақтарын миро теп чараш қайақпа сүрт-келип, анаң Ааң азақтарын поэзиңнің шажынма чосқан полтыр. ³ Ол Лазарьдың қыс қарындаштары, Иисусқа кижиде ызып: «Улуғ-Қаан! Сеең көөленчиған кижиде ағрыпча» теп, айдарға айттылар. ⁴ Иисус, ысқан кижиде уғыб-алып, айтты: – По Лазарьдың ағрыды, эзе, өлерге эбес, че Қудайдың пақтығ полғанынға шықты: по ағрыдынаң үчүн Қудайдың Оғлу пақтаттырар – теди. ⁵ Иисус Марфаны, ааң қыс қарындажын, Лазарьди да көөленди. ⁶ Лазарьдың ағрығанын уғыб-алған соонда, Иисус ийгиде күн олоқ турған черинде қалыб-одурды. ⁷ Ийгиде күн пажында үргенчиктеринге айтты: – Иудей черинге пазоқ парааңнар – теди. ⁸ Үргенчиктери Аға айттылар: – Үргедигчи! Ұр эбесте ле иудейлер Сени таштарба шелип өдүрерге тиледилер. Сен тезе пазоқ анаара

парар этчаң ма? – тедилер. ⁹ Иисус ыларға айтты: – Күнде он ийгиде час эбес пе? Кижиде күндүс чөрзе, күн чарығын көрүп, сүрүнмен чөрча, са – теди.

¹⁰ Қараағызын тезе чөрзе, чарықтығ эбес полып, сүрүннип чөре-берча – теди. ¹¹ Поны айтқан соонда ыларғоқ айтты: – Лазарь арғыжыбыс узубысты.

Мен, эзе, аны усқадыб-аларға парчам – теди.

¹² Үргенчиктери Аға айттылар: – Улуғ-Қаан! Ол узубысқанда, чазыл-парар-но – тедилер. ¹³ Иисус ааң өлгенинең үчүн айтқан-но, үргенчиктери тезе теген уйғузынаң үчүн айтча теп, санандылар.

¹⁴ Андығ сананғаннарында, Иисус ыларға чажынман айтты: – Лазарь өл-парды – теди. ¹⁵ Мен силерге көрүп, өргүнчам: Мен анда чоқпым, силер Маға пүде-берерзар. Че аға парааңнар – теди.

¹⁶ Ийгиде теп шолалығ Фома өске үргенчиктеринге айтты: – Пис таа парааңнар, Иисуспа пирге олибизеңнер – теди.

Иисус, Ол – тириғ чадығ перип, тирилип турғусча

¹⁷ Иисус келгенде, Лазарьдың өлген сөөгиде сөөк чығчаң қуйда төрт қонуқ қонтыр. ¹⁸ Вифания аал Иерусалим турадаң ырақ эбесте, үш перисте черде турған. ¹⁹ Қарындажы өлгенинең үчүн улуғ ачыға түшкен Марфаба Марияға тежиғ перерге көп иудейлер келтир. ²⁰ Марфа, Иисус келчиганын уғыб-алып, Аға үдүре парды. Мария чы эмде қалды.

²¹ Марфа Иисусқа айтты: – Улуғ-Қаан! Сен мында полған ползааң, қарындажым өлбес эди – теди.

²² Ам даа уңнапчам: Қудайдаң нооны да суразааң, Ол аны Саға перер – теди. ²³ Иисус Марфаға айтты: – Қарындажың тирилип турар – теди. ²⁴ Марфа Аға айтты: – Тирилер тушта, по чарықтың қалғанчы күнүнде, ааң тирилип турарын мен уңнапчам – теди. ²⁵ Иисус аға айтты: – Мен – тирилип турғаныба тириғ чадыды. Маға пүтчиған кижиде өл-парза да, тирилип турар – теди. ²⁶ Маға пүтчиған тириғ кижиде по чашқа өлбес. Пүтчаң ма айтқанымға? – теди.

²⁷ Марфа Аға айтты: – Эзе, Улуғ-Қаан! Сен Христоссың, по чарыққа келген Қудайдың Оғлузың теп, мен пүтчам – теди.

Өлген Лазарьдең үчүн Иисус ылғапча

²⁸ Ээде айтқан соонда Марфа парып, Марияны, қыс қарындажын, чуққа аққелди, аға айдып: – Үргедигчи мында, сени қыырча теп. ²⁹ Мария уғала, қапчығай турып, Аға пара-берди. ³⁰ Иисус аалға киргелек полған, Марфа Аны тоғашқан чердоқ турды. ³¹ Марияға тежиғ эткен, эминде қожа одурған иудейлер, ааң қапчығай ташқарға шыға-бергенин көреле, сөөк салчаң қуйға ылғарға парған полар теп, ааң сооба шыға-бердилер.

³² Мария чы, Иисус турған черге келип, Аны көриб-алып, Ааң азақтарынға түшти, айдып: – Улуғ-Қаан! Сен мында полған ползааң, қарындажым өлбес эди

– теди. ³³ Ааң ылғағанын, қожа келген иудейлердиң ылғағанын көреле, Иисус, улуғ ачыға кирип, қыйналып, ³⁴ айтты: – Ааң сөөгін қайда чаттыр-салғанзар? – теди. Аға айттылар: – Улуғ-Қаан! Парып, көрзең – тедилер. ³⁵ Иисустың қарақ чажы келди. ³⁶ Иудейлер айдышты: – Көрзең, Ол аны тың көөленген-но! – тештилер. ³⁷ Иудейлердең қайылары айдышты: – Ол, қарақ чоқ кижини қарақтығ эткени, по Лазарь даа өлбезин теп, эдерге полған эбес пе? – тештилер.

Иисус Лазарьды тирилип турғусча

³⁸ Иисус тезе, пазоқ улуғ ачыға кирип, өлген сөөк салған куйға пазып келди. Куйдың ақсы ташпа пектеген полды. ³⁹ Иисус айтты: – Ташты кедре салып, куйды ажаар – теди. Өлген кижиниң қыс қарындажы Марфа Аға айтты: – Улуғ-Қаан! Кижичыстана-берди, полар, аны анда салғанынаң төртинчи күн парча – теди. ⁴⁰ Иисус аға айтты: – Пүтсең, Қудайдың пақтығ полғанын көрерзиң теп, Мен саға тебедим ма? – теди. ⁴¹ Ташты кедре салып, өлген сөөк полған куйды аштылар. Иисус өре көрүп, айтты: – Абам! Мени уққаныңнаң үчүн Саға алғыш четтирчам – теди. ⁴² Сен Мени қачан да уқчаң теп, уңнапчам. Че по сөстерди по қалық уқсын теп, айттым. Меең айтқанымны уғыб-алып, қалық Сен Мени ысқанынға пүтсин теп – теди. ⁴³ Поны айтқан соонда Иисус, үн салып, қыра-берди: – Лазарь! Пеере шық! – теди. ⁴⁴ Өлген кижичық-келди. Қолы, азағы табарба орап-салған, чүзи платпа оралған полған. Иисус кижилерге айтты: – Аны шежиб-алаар, парзын – теди. ⁴⁵ Марияға келген көп иудейлер, Иисустың эткенин көриб-алып, Аға пүде-бердилер. ⁴⁶ Пашқалары тезе, фарисейлерге парып, анда Ааң эткенин айда-бердилер.

Иисусты өдүр-саларға фарисейлербе улуғ абыстар

чөптештилер

⁴⁷ Улуғ абыстарба фарисейлер, чыылыжып, айдыштылар: – Қайдербис? По Кижичөп қайғал небезтебиз, қалық Аға пүде-берер. Римның шериги келип, черибисты да, қалығыбысты да қолынға алыб-алар – тештилер. ⁴⁹ Ылардаң пирси, Каиафа теп аттығ, ол чылда паштапқы улуғ абыс полған кижизини, айтты: – Силер ноо даа небезуңнабанчызар ба – теди. ⁵⁰ Ноо да сананманчызар ба. Че қалық туйуғыба өлгенче, қалықтаң үчүн пир кижичөп-парза, чақшы полар эди ба, са? – теди. ⁵¹ Мыны ол поэнаң айтқан эбес, че ол чылда паштапқы улуғ абыс полған поэны, Иисустың қалықтаң үчүн өлерин көспектеп айттыр. ⁵² Чағыс қалықтаң үчүн эбес, че Қудайдың тарал-парған

палларын пирге чығарынаң үчүн өлер теп, ол көспектеп айттыр. ⁵³ Ол күннең ала Аны өдүрерге чөптежиб-алдылар. ⁵⁴ Анаң аара Иисус ам иудейлер аразына кирбеди. Эн-чердиң қырийындағы Ефраим теп тураға парып, үргенчиктеринме пирге анда турды.

⁵⁵ Иудейлердиң Пасха теп пайрамы чағынады. Пайрамның алында арығлайын теп, көп қалық Иерусалимге келди. ⁵⁶ Келген қалық Иисусты тилеп чөртир. Қудайдың Өргезинде турып, айдыштылар: – Пайрамға Ол келер ба, чоқ па? Мынаң үчүн кемниң сағыш пар ба? – тештилер. ⁵⁷ Кем Ааң полған черин уңнаб-алза, писке уғуссын теп, улуғ абыстарба фарисейлер кижилеринге айттылар. Ээде айдып, ылар Аны тудыб-аларға санабыстырлар.

Вифания теп аалда Мария Иисусты қайақпа сүртча

12 Пасхадаң алты күн алында Иисус Вифания теп аалға келип, өл-парған Лазарьды анда тирилип турғусты. ² Анда Аға иирги аш пелнеп-салдылар, Марфа столға салып чөрди, Лазарь Ааңма пирге одурғаннарының пирси полды. ³ Мария чы нард теп өзүмнең иштеген арығ қыймат миро теп қайақты пир фунт шен алып, Иисустың азақтарын сүртүп, поэнының шажынма Ааң азақтарын чозубысты. Эм ишти чақшы чыспа толдыра-берди. ⁴ Андығ полғанда, үргенчиктеринен пирси, Симонның оғлу Иуда Искариот теп, Иисусты садып перерге сананған кижизини, айтты: ⁵ – По миро теп қайақты үш чүс динарий ақчаға садыбызып, шыққан ақчаны чоқ кижилерге үлеп-перерге керек полған, са? – теди. ⁶ Иуда чоқ кижилердең үчүн сағышрабады, поэны чулғуш полғанынаң үчүн ол ээде айтты. Ол ақча чығчаң түүзекти, кижилер ақча анаара салзыннар теп, ал чөрүп, ақча алынды-но. ⁷ Иисус тезе айтты: – По тижичижини тегбелаар. По қайақты ол Мени чығчаң күнге шеберледи – теди. ⁸ Чоқ кижилер силердиң қыйзында қачан да поларлар. Мен тезе силербе по чашқа полбассым – теди. ⁹ Иудейлердең көп кижичөптежиб-алдылар, Иисустың анда полғанын уғала, чағыс Иисуспа тоғажарға эбес, че Ол тирилип турғусқан Лазарьды да көрерге келдилер. ¹⁰ Улуғ абыстар Лазарьды да өдүрерге чөптежиб-алдылар. ¹¹ Лазарьдың, эзе, тирилип турғанынға көре, иудейлердең көп кижичөптежиб-алдылар-но.

Иисус Христос Иерусалим теп тураға кирча

¹² Пазағы күн пайрамға көп қалық чыылған. Иисустың Иерусалимге келчиганын уғала, ¹³ пальма ағаштың салаларын тудунм-алып, Аға үдүре шық-келип, қыйғырдылар: – Осанна! Улуғ-Қаанның адыба келчиганы, Израиль Қааны

алғыштығ ползын! – тедилер. ¹⁴ Иисус тезе, қулун иштек-малын таб-алып, аға мұнди. Қудай Пичигинде пазылған: ¹⁵ «Қоруқпа, Сион қызы! Қааның, мына, қулун иштек-малға мұнип, саға кел-турча» теп. ¹⁶ Паштап үргенчиктери ноо полчығанын пилбен қалдылар. Соонда, Иисус пақтығ-шаптығ пол-парғанында, Аанаң үчүн ноо пас-салғаны, Аға ээде ноо иштегеннери ылардың сағыштарына кирди. ¹⁷ Ааңма пирге полған қалық көрелеп айт чөрди: Иисус, эзе, Лазарьди сөөк салчаң қуйдаң қырыб-алып, аны тирилип турғусты теп. ¹⁸ Ааң эткен қайғал небени уғыб-алып, қалық Аға үдүре шықтыр. ¹⁹ Фарисейлер өзере айдыштылар: – Нооны да эт полбанчабыс, көрчизар ба, са? Парчын қалық Ааңма пирге парча-но! – тештилер.

Гректер Иисуспа тоғажар этчалар

²⁰ Пайрамда пажырарға келген кижилердің аразында гректер полған. ²¹ Ылар, Галилей теп чердағы Вифсаида теп аалдаң келген Филипп теп аттығ кижиге келип, айттылар: – Филипп пеғ, пис Иисусты көрер этчабыс – тедилер. ²² Филипп парып, Андрей теп кижиге айтты. Филиппе Андрей қожа парып, Иисусқа айттылар. ²³ Иисус, ылардың айтқанын уғыб-алып, айтты: – Кижиге Оғлуның пақтығ теми келди теп – теди. ²⁴ Шын, шын айтчам силерге: черге түш-парып, өлбен қалған пуғдай үрени – чағысқа қал-қалар, черге түш-парып, өл-парған үрен тезе – көп үрен чайар – теди. ²⁵ Кижиге, позының чадыын көблензе, аны чидир-салар. Кижиге, позының чадыынға чабал көрзе, аны шеберлер, ааңма тоозылбас-мөгү чадыға кир-парар – теди. ²⁶ Маға полужып чөрген кижиге Мееңме пирге парзын. Мен қайдабым, ол андоқ ползын. Маға полужып чөрген кижиге Адам улуғлап қайралар – теди.

Иисус Позының өлеринме Позының тирилип

турарынаң үчүн көспектеп айтча

²⁷ Ам тыным ачығланып пастырча. Ноо айдайын? Адам! По тем полбазын теп, Саға айдар эдим. По темде поларға тезе Мен по чарыққа келдим-но – теди. ²⁸ Адам! Адыңны пақта – теди. Тегридең үн уғулды: – Пақтадым, паза да пақтарым! – тедилди.

²⁹ Мыны уғып турған қалық айдышты: – По күзүрек күзүреді теп, пиреелери тешти; пашқалары тезе: – По Ангел Аға айтты теп, тештилер. ³⁰ Иисус тезе айтты: – По үн Маға эбес, силерге уғулды – теди. ³¹ По чарықта чатчыған кижилер ам чарғыға түжерлер. Ам по чарықтағы кижилердің пийи мынаң сүрдүрер – теди. ³² Мен по чердең өре көдүрилгемде, парчын кижилерди Позымға тартыб-аларым – теди. ³³ Ол поны айдып,

қайдығ өлүмме өлерим теп, пилиштире уғуза айттыр. ³⁴ Қалық Аға айтты: – Христос по чашқа өлбес теп, Чозақта қыырдыбыс. Сен тезе айтчаң «Кижиге Оғлу өре көдүрилер» теп. Кижиге Оғлу, ол кем? ³⁵ Иисус ыларға айтты: – Чарық силербе үр эбес полар-но. Чарық пар полғанче, қараашқы чарықты алыб-албазын теп сананып, пас чөраар. Қараашқы пол-парза, парчыған кижиге қайаға парчығанын уңнабан парча-но – теди. ³⁶ Чарық силербе пар полғанче, чарыққа пұдаар, чарықтың ооллары теп, полаар – теди. Поны айт-салып, Иисус кедре парыбысты.

Ноодаң аара иудейлер Иисусқа пүтпенчалар

³⁷ Иисус ылардың көзүнче қанче-қанче қайғал небе эткен да полза, Аға пүтпентирлер. ³⁸ Исая пророк айтқан: – Улуғ-Қаан! Пистиң айтқаныбысқа кем пүткен? Улуғ-Қаанның күжү кемге ажилған? теп. Ам Исая айтқан сөстери пүт-парды. ³⁹ Ылар пүдүп та полбадылар – Исаяның паза айтқанынча ошқаш – ⁴⁰ «По қалықтың қарақтары сол-парды, чүректери тун-парды. Ылардың қарақтары көрбен-салча, чүректери пилинмен-салча. Маға да келбенчалар, писти эмне теп». ⁴¹ Исая, мыны айдып, Ааң пақтығ поларын көрүп, Аанаң үчүн айтқан полтыр. ⁴² Иисусқа көп пийлер да пүтти. Пүтселер да, писти синагогадаң шығарыб-албазыннар теп, фарисейлердең қоруғып, Иисусқа пүткенин айтпан чөрдилер. ⁴³ Қудайдың пақтығ полғаны эбес, кижиге пақтығ полғаны ыларға артық полтыр.

Қалғанчы күнүнде кижилерди Иисустың сөзи чарғылар

⁴⁴ Иисус уғуза айтты: – Маға пүтчиған кижиге, Маға эбес, че Мени Ысқанынға пүтча – теди. ⁴⁵ Мени көрчиған кижиге, Мени эбес, че Мени Ысқанын көрча – теди. ⁴⁶ Мен – Чарықтым, Маға пүтчиған кижиге қараашқыда қалбазын теп, по чарыққа Мен келдим-но – теди. ⁴⁷ Қай-пирее кижиге, Меең айтқанымға пүтпезе, Мен аны чарғылабассым. Мен, эзе, по чарыққа чарғылабасқа, арғаларға келдим-но – теди. ⁴⁸ Мени көрбес, сөзимни ұқпас кижиге чарғыға түжер: андығ кижиге по чарықтың қалғанчы күнүнде Меең сөзим чарғылар – теди. ⁴⁹ Мен, эзе, Пос-Позымнаң эбес, Мени Ысқан Адамнаң айттым-но. Адам, сөспектеп, Маға ноо айдарға-айтпасқа айтты – теди. ⁵⁰ Адамның сөспегі тоозылбас-мөгү чадыға кире аппарат теп, уңнапчам. Эткенде, Мен, айдып, Адамның Маға айтқанын айт чөрчам-но – теди.

Иисус Позының үргенчиктеринге азақтарын чунча

13 Пасха пайрамның алында Иисус, Ааң по чарықтаң Абазынға шығар теми келе-берген

теп, уңнады. По чарықта чатчаң Ааң Позының чон-қалығын тың даа көөленчадып, ам Ол ыларды тыңаарақ көөлене-берди. ² Иирги чиеш чиип одурғаннарында полған полтыр. Искарриот Симонның Иудазы андоқ полған полтыр, өштүғ кижилериниң қолынға Иисусты перибис теп, айна пайоқ Иудааң сағыжынға сағыш сал-салған полтыр. ³ Иисус, андоқ полып, Абазы Ааң қолынға парчын небени пере-берген теп, уңнады, анаң тезе Ол, Қудайдаң келген Позы, Қудайғоқ қарчы нанар теп, уңнадоқ. ⁴ Иирги аш чиир алында турып, Позының үстүнгү кептерин шурун-келип, чозунчақ алыб-алып, құрчаныбысты. ⁵ Анаң чунчаң айаққа суғ урыб-алып, үргенчиктериниң азақтарын чунуп, құрчанып алған чозунчақпа чоза-берди. ⁶ Иисус, Симон-Пётрға келип, азақтарын аға чунғанда, анзы Аға айтты: – Улуғ-Қааным! Азақтарымны чунмазаң, ол Сеең керегиң эбес-но – теди. ⁷ Иисус аға айтты: – Иштепчиғанымны ам пилбен қалчаң, че соонда пилиб-аларзың – теди. ⁸ Пётр Аға айтты: – Азақтарымны чундыртпассым – теди. Иисус айтты: – Чунарға пербезең, Мееңме пирге үлүште полбассың – теди. ⁹ Симон-Пётр Аға айтты: – Улуғ-Қааным! Чағыс азақтарымны эбес, қоларымны да, пажымны да чун – теди. ¹⁰ Иисус аға айтты: – Чунунған кижі ақ-арығ, аға азақтарын на чун-перерге керек. Силер да арығзар, че парчазы эбес – теди. ¹¹ Силер парчазы арығ эбессар теп, айдып, Аны өштүғ кижилериниң қолынға перибизер кижини уңнап-келип айттыр. ¹² Ылардың азақтарын чунм-алып, Позының кебин кезинип, Ол, қыйын одур-келип, ыларға айтты: – Силерге ноо эткенимни уңнапчызар ба? – теди. ¹³ Силер Мени Үргедигчи теп, Улуғ-Қаан теп, адапчызар, са. Ээде адапчығаннарың шын: Мен андығ поларым – теди. ¹⁴ Мен, Улуғ-Қааннарың, Үргедигчилериң да полып Позы, азақтарыңны чунчам. Силерге да, азақтарыңны өзере чунужарға керек-но. ¹⁵ Силер, Мен қайде эткеним, ээдеоқ иштерзар теп, сананып, Мен силерге көргүзе иштедим, эзе – теди. ¹⁶ Шын, шын айтчам силерге: кул поэнының ээзинең улуғ эбес, элчи поэнының ысқанынаң улуғ эбес – теди. ¹⁷ Силер ам шынның кижилерзар. Уңнаб-алған шынны иштезаар, ырыстығ поларзар. ¹⁸ Силердің парчазынаң эбес айтчам. Позым таллағаннарымны уңнапчам. Қайдығ да полза, «Мееңме пирге қалаш чиипчиған кижі Маға қолын көдүрди» теп, Қудай Пичигинде пазылғаны пүт-парзын – теди. ¹⁹ Ам Мен силерге полғалақ небени айтчам. Соонда, по Меең айтқан небелер пүт-парза, по Менбим теп, силер пүдерзар. ²⁰ Шын, шын айтчам силерге: Меең ысқан үргенчигимни киириткен кижі, эткенде, Мени кииритча; Мени тезе киириткен кижі, эткенде, Мени ысқан Қудайды поэныңа кииритча.

Иуда Аны садыбызар теп, Иисус көргүсти

²¹ Мыны айдала, Иисус, тыныба өкпеленип, көрелеп айтты: – Шын, шын айтчам силерге: силердең пирси Мени садыбызар – теди. ²² Үргенчиктери, өзере көрүжип, кемнең үчүн айтқанын пил полбадылар. ²³ Үргенчиктеринең пирси, Иисустың көөленгени, Аға қошта қыйын одуртыр. ²⁴ Симон-Пётр ол үргенчигинге көргүсти: Ол айтқан кижизи кем? – сура теп. ²⁵ Анзы Иисусқа төштеп, сурады: – Улуғ-Қааным! Ол кем? – теди. ²⁶ Иисус айтты: – Қалашты айаққа суғып, кемге перзем, ол полар – теди. Олоқ қалашты айаққа суғып, Симон Искарриоттың оғлунға Иудаға перди. ²⁷ Қалашты перген соонда Иуданың иштинге шайтан кир-парды. – Этчең небени қапчығай эт – теп, Иисус аға айтты. ²⁸ Че Иисус ноодаң үчүн аға ээде айтқанын қыйын одурған кижилердең қайзы да уңнабады. ²⁹ Иуда ақча чығчаң түүзектиғ кижизи полды. Анаң аара кижилердең қайзы: «Этчең небени қапчығай эт» теп айдып, Иисус «Парып, пайрамға керек небе садыб-ал» теп, эбезе «Чоқ кижилерге пирее небени перзең» теп, айтқанын санандылар. ³⁰ Иуда, перген қалашты алып, олоқ шыға-берди. Қараашқы тем полған.

Иисустың наа сөспеги

³¹ Ол шығып парыбысқанда, Иисус айтты: – Кижі Оғлу ам пақтығ пол-парды, Ааңма пирге Қудай да пақтығ пол-парды – теди. ³² Ааңма пирге Қудай пақтығ пол-парғанда, Қудай да Позы Аны пақтар. Ылтам Аны пақтар – теди. ³³ Палларым! Силердің аразында поларға Маға үр эбес қалды. Мени тилеп чөрерзар, че «Парар черимге чет полбассар» теп, иудейлерге айтқанымны ам силерге да айтчам – теди. ³⁴ Силерге наа сөспеқ перчам: «Өзере көөленижаар» теп. Мен силерди қайде көөленгем, силер эдоқ өзере көөленижаар – теди. ³⁵ Өзере көөленишсаар, по Меең үргенчиктери теп, парчын кижі көрүп пилер – теди.

Пётр нана-түжер теп, Иисус көспектеп айтты

³⁶ Симон-Пётр Аға айтты: – Улуғ-Қааным! Сен қайаға парчаң? – теди. Иисус аға айтты: – Мен парчыған черге сен ам Мееңме пирге пар полбанчаң, соонда парарзың – теди. ³⁷ Пётр Аға айтты: – Улуғ-Қааным! Мен Сееңме пирге ам парар полбанчам ма? Керек полза, мен Сенең үчүн ол-парарға да пеленмин-но – теди. ³⁸ Иисус аға айтты: – Менең үчүн өлер этчаң ма? Шын, шын айтчам саға: питик қыйғырғанче, сен Менең үш қада нана-түжерзиң – теди.

Чол, Шын, Чадыҕ – ол Менмин

14 Чүректериң аҕрыбазын. Қудайға пұдаар, Маға да пұдаар – теди. ² Адамның эминде чатчаң чер көп. Чер ас полған полза, Мен силерге айдар эдим: Мен силерге чер пелнерге парчам теп. ³ Мен парып, силерге черди пелнеп-салғамда, нандыра айланып, силерди Позымға аларым. Мен қайда ползам, силер да анда ползар теп – теди. ⁴ Меең қайаға парчығанымны силер уңнапчызар, чолды да уңнапчызар – теди. ⁵ Фома Аға айтты: – Улуғ-Қааным! Қайаға парчығаныңны уңнабанчабыс-но. Чолды да қайдаң пилербис? – теди. ⁶ Иисус аға айтты: – Мен чолбым, Мен шынбым, Мен чадығбымоқ. Кем да, Мени эртиспен, Адамға четпес. ⁷ Мени уңназаар, Адамны да уңнапчызар. По темнең ала силер Аны уңнапчызар, Аны көргензар – теди. ⁸ Филипп Аға айтты: – Улуғ-Қааным! Писке Абазыңны көргүссең, ол ла небе писке чедер – теди. ⁹ Иисус аға айтты: – Мен қанче-қанче тем силербе пирге, сен тезе Мени ам даа таныбанчаң ма, Филипп? Мени көрген кижиде, Адамны да көрген. Эткенде, нөöre «Писке Абазыңны көргүссең» теп, сурапчаң? – теди. ¹⁰ Мен Адамда полғанымға, Адам тезе Менде полғаныңға сен пүтпенчаң ма? Силерге сөс айтчығамда, Мен Позымнаң эбес айтчам. Менде полчаң Адам парчын небе иштепча – теди. ¹¹ Мен Адамда полчығанымға, Адам тезе Менде полчығаныңға пұдаар. Пүтпезаар, Меең небе иштегенимни көрүп, Маға пұдаар – теди. ¹² Шын, шын айтчам силерге: Маға пүткен кижиде Меең эткен ижимни андигоқ иштер. Ол кижиде Менең да артық иштер. Мен, эзе, Адамға парчам-но – теди. ¹³ Мени улуғ тоолап, Адамнаң нооны да суразаар, парчын иштеп-перерим. Оғлунма пирге Адам пақтығ ползын теп – теди. ¹⁴ Адымны улуғ тоолап, Менең суразаар, Мен иштеп-перерим – теди.

Адам силерге пашқа Полушчыны перзин

¹⁵ Мени көөлензаар, сөспектеримни эдерзар – теди. ¹⁶ Адам силерге пашқа Полушчыны перзин теп, Мен Адамнаң суранарым. Ол Полушчы силербе пирге по чашқа пар полар – теди. ¹⁷ Ол полар Полушчы – Шынның Тын полар. Кижилер, Аны көр полбан, пил полбан полыптар, постарына чағын эт полбастар. Силер тезе Аны уңнапчызар, Ол, силербе пирге полып, анаң силердиң иштинде полар – теди. ¹⁸ Мен силерди өксүс қалдырбассым, силерге қарчы айланарым – теди. ¹⁹ Чүче полза, по чарықта чатчаң кижилер Мени паза пирда көрбестер, силер тезе Мени көрерзар. Мен, эзе, тириғбим, силер да тириғ қаларзар – теди. ²⁰ Ол күн силер пилиб-аларзар: Мен Адамма пирге, силер Мееңме пирге, Мен да силербе пирге полчам теп –

теди. ²¹ Сөспектеримни алып, тутчаң кижиде, Мени көөленчиған кижизиде полча. Мени көөленчиған кижиде Адам да көөленер. Мен да аны көөленип, аға Позым келип көрүнерим – теди. ²² Иуда – Искариот эбес, пашқа Иуда – Аға айтты: – Улуғ-Қааным! Сен ноо, кижилерге эбес, писке ла Позың келип көрүнерзиң ма? – теди. ²³ Иисус аға айтты: – Мени көөленген кижиде Меең айтқан сөзимни тудар. Адам аныоқ көөленер. Пис Адамма, аға келип, ааңма пирге чадарбыс – теди. ²⁴ Мени көөленменчиған кижиде сөзимни тутпанча. Силер мына ам уқчыған сөс Менийи эбес, Мени ысқан Адамныйи – теди. ²⁵ Силербе пирге полғамче, Мен мыны айттым – теди. ²⁶ Адам, Мени улуғ тоолап, силерге Ақ-Арығ Тын полчыған Полушчыны ызар. Ол ысқан Полушчы силерди парчын небеге үргедер. Меең да по айтқан сөстеримни Ол пазоқ айдар – теди. ²⁷ Силерге абыр перчам, Позымның абырымны силерге перчам. Меең перчиған абырым, ол – кижиде перген абыры эбес. Чүрексинмен, қоруқпалаар – теди. ²⁸ «Силердең парып, силергоқ келерим» теп, пайа айтқанымны уққанзар. Мени көөленген кижилер ползаар, Адамға парчығанымны уғып, өргүнер эдаар. Адам Менең улуғ-но – теди. ²⁹ Небе полғалақта Мен силерге ам ол небе поларын айтчам. Соонда, Меең по айтқан небелер пүт-парза, силер Маға пүт-парарзар теп, – теди. ³⁰ Маға силербе чоқтажарға көп чоқ қалды. Кижиниң қара қааны, эзе, келча-но. Менде ааң пирда небе чоқ – теди. ³¹ Меең Адамны көөленчиғанымны по чарықтағы кижилер уңназыннар. Маға Адам сөспектеп айтқанынча эт чөрчам. Тураар, мынаң парааңнар – теди.

Иисус, Ол – шын виноград ағажы

15 Мен – шын виноград ағашпым, Адам тезе – виноград өстүреечи – теди. ² Честек пербенчыған Меең саламны Адам кес-салча, честек тезе перчыған саламны, көп честектиғ ползын теп, Адам аарлапча – теди. ³ Мен да силерге чарлап, сөзимме силерди аарлапчам – теди. ⁴ Силер Мееңме пирге полаар, Мен да силербе пирге поларым. Сала, ағажы чоқ полза, пос-позынма честектиғ полбас. Силер да эдоқ, Мен чоқ ползаар, честектиғ полбассар – теди. ⁵ Мен виноград ағашпым, силер тезе салаларзар. Кижиде Мееңме пирге полза, Мен да ол кижиде пирге полғамда, ол кижиде көп честектиғ полар. Мен чоқ, эзе, силер пирда небе иштеп полбанчызар-но – теди. ⁶ Мееңме пирге полбанчыған кижиде, кескен сала чилеп, кедре ташталып, қур-парар. Андығ қуруғ салаларды чығып, отқа өртепчалар, көйзиннер теп – теди. ⁷ Мееңме пирге ползаар, сөстерим силердиң сағыштарыңда полза, ноо да сананғаннарың суразаар, парчын небе пүт-парар –

теди. ⁸ Көп честектиг полып, үргенчиктерим теп ползаар, Адамны пақтаттырарзар – теди.

Христостың көбленгенинде поларзар

⁹ Адам Мени қайде көбленди, Мен силерди эдоқ көбленерим. Силер Меең көбленгенимде полаар – теди. ¹⁰ Адамның сөспектерин тут-келип, Мен Адамның көбленгенимде полчам. Силер да Меең сөспектеримни тутсаар, Меең көбленгенимде поларзар – теди. ¹¹ Меең өргүнижим силерде ползын, өргүништериң толдырзын теп, по мыны слерге айттым – теди. ¹² Меең сөспектерим – мына-бо: Мен силерди қайде көбленчам, силер өзере эдоқ көбленижаар – теди. ¹³ Арғыжынаң үчүн тынын салған ползаң, андығ көбленгенинең артық көбленгени чоқ. ¹⁴ Меең сөспектеримде айтқанын пүдүрзаар, Меең арғыштарым поларзар. ¹⁵ Ам Мен силерди қулларым теп, адабанчам. Қул, ол ааң ээзи эдер небелерин уңнабанча. Адамнаң уққанымны силерге чоқтап-перип, анаң аара Мен силерди арғыштарым теп, ададым – теди. ¹⁶ Силер Мени эбес, Мен силерди таллаб-алғам. Ызып, силердиң көп үрен күтсин теп, ыстым. Көп үренниг ползаар, Мени улуғ тоолап, Адамнаң нооны да суразаар, силерге парчын перилер – теди. ¹⁷ Эткенде, Меең сөспегим силерге: өзере көбленижаар! – теди.

Христосты көрелеп айтқан кижилерге қалық чабал көрер

¹⁸ По чарықтың қалықтары силерге чабал көрзе, ол қалықтар силердең алдында Маға да чабал көрген теп, уңнаар – теди. ¹⁹ Силер по чарықтың кижилери полған ползаар, по чарық поэныыйын көбленер эди. Силер тезе по чарықтың кижилери эбессар. Мен, эзе, силерди по чарықтағы қалықтаң таллаб-алғам, анаң аара қалық силерге чабал көрча – теди. ²⁰ «Қул поэнының ээзинең улуғ эбес» теп, силерге айтқан сөзимни сағыштарыңа салынаар. Мени сүрзелер, силерди да сүрерлер. Меең сөзимни тутсаар, силердиң сөстериңни да тударлар – теди. ²¹ Че слер Меең адымны тоолапчығанын көрүп, ээде эдерлер. Мени ысқан Қудайды да уңнабан, эдерлер – теди. ²² Ыларға келбен, ыларға айтпан ползам, ылар қыйаллығ полбас эдилер. Че ам ылар, пистиң қыйалларым чоқ теп, айтпастар – теди. ²³ Маға чабал көрген кижі, Адамға да чабал көрча – теди. ²⁴ Менең пашқа кем да иштеп полбас небелерин иштебен ползам, ылар қыйаллығ полбас эдилер. Ам тезе ылар, иштеген небелеримни көрүп, Маға да, Адамға да чабал көрчалар – теди. ²⁵ «Маға чабал көрдилер тептеген» теп, ылардың Чозағында пасқан сөс пүт-парзын – теди. ²⁶ Адамнаң Мен силерге Полушчыны ызарым. Ол келер Полушчызы – Адамнаң шыққан Шыннығ Тын

полар. Ол Полушчызы Менең үчүн көрелеп айдар – теди. ²⁷ Силер да, паштапқызынаң ала Мееңме пирге чөрген постары, Менең үчүн көрелеп айдарзар – теди.

16 Силерге соонда аақ-теек полбасқа теп, Мен поны силерге айттым – теди. ² Силерди синагогалардаң шығара сүрерлер. Силерди өдүрип, мен Қудайға чақшы небе этчам теп, кижі ээде санапчыған тем келча – теди. ³ Адамны да, Мени да пилбен кижилер ээде қылынып чөрерлер – теди. ⁴ Ол тем келгенде, Меең по айтқан сөстерим силердиң сағыштарыңа кирзин теп, Мен ам силерге по небелерин айтчам-но. Алында силербе пирге полып, анаң аара нооны да айтпадым-но – теди.

Шыннығ Ақ-Арығ Тын силерге келер

⁵ Ам тезе Мени ысқан Адамға Мен парчам. «Қайаға парчаң» теп, силердең кемниң да сурары чоқ – теди. ⁶ Мен тезе силерге поны айдып, чүректің қунанып толдырдым – теди. ⁷ Че Мен шын айтчам силерге: Мен парыбыссам, силерғоқ чақшы полар. Мен парбазам, Полушчы силерге келбес. Мен парзам ла, Аны силерге ызарым – теди. ⁸ Ол Полушчы келип, қыйалды, шынны, чарғыны кижилерге көргүзер – теди. ⁹ Маға кижі пүтпенчиғанда, ол – қыйал – теди. ¹⁰ Мен Адамға парчам, Мени паза көрбессар, ол – шын – теди. ¹¹ Чер үстүнің пийи чарғыға түшти, ол – чарғы – теди. ¹² Мынаң да көп небе силерге айдарға пар, ам тезе силер аны пил полбассар – теди. ¹³ Ол, Шыннығ Тын, келип, силерге парчын шынны айдар: Поэнының тапқанын эбес, Адамнаң уққанын айдар, шынап поларын көспектеп айдар – теди. ¹⁴ Ол Менийинең алып, силерге четтирер. Ээде эдип, Мени пақтадар – теди. ¹⁵ Адамның қанче-қанче пар небелери – Менийи. Анаң аара Менийинең алып, силерге перер теп, айтчам – теди.

Силердиң қунаныштарың өргүнишке айлан-парар

¹⁶ Мен Адамға парчам, анаң аара чүче полза, силер Мени паза көрбессар, че анаң тем-тем пажында пазоқ көрерзар – теди. ¹⁷ Үргенчиктеринең қай-прелери өзере айдышты: – «Чүче полза, силер мени паза көрбессар, анаң тем-тем пажында пазоқ көрерзар» теп, паза «Мен Адамға парчам» теп, Ааң писке айтқанының тилаазы қайдығ? – тештилер; ¹⁸ «Чүче полза» теп, айт-келип, Ол ноо небени айтча? Ааң айтқанын пилбен қалчабыс – тештилер. ¹⁹ Иисус, ылардың ноо небе сурар этчиғаннарын пилиб-алып, ыларға айтты: – «Чүче полза, Мени паза көрбессар, анаң тем-тем пажында Мени пазоқ көрерзар» теп айтқанымның тилаазын өзере сурашчызар ба? –

теди. ²⁰ Шын, шын айтчам силерге: силер ылғап сықтарзар, по чарық тезе өргүнер. Силер қунанарзар, силердің қунаныштарың тезе өргүнишке айлан-парар – теди. ²¹ Эпчи кижі, пала туғарда, ааң теми четти теп, ағрып эреленча. Пала туғыб-алза тезе, по чарыққа наа кижі келди теп, өргүн-келип, эреленгенин ундут-салча – теди. ²² Силер да ам қунанышчызар. Мен пазоқ силербе анаң көрүшсем, силер өргүнерзар. Силердің өргүнерин анда кем да чоқ этпес – теди. ²³ Ол күн тоғашабыс, Менең пирда небени сурабассар. Шын, шын айтчам силерге: Мени улуғ тоолап, нооны да Абамнаң суразаар, Ол парчын небе силерге перер – теди. ²⁴ По темге четтире, Мени улуғ тоолап, Қудайдаң нооны да сурабадаар. Ам сураар, сурағаннарыңны аларзар. Силерди мағат өргүдерге санапчам – теди.

Христос по чарықты негиб-алды

²⁵ Амдығы темге четтире Мен төйлеп айттым. Че ам төйлеп айтпай, Абамнаң үчүн чажынман, ажилдыра айдар тем келча-но – теди. ²⁶ Ол күн, Мени улуғ тоолап, Менең сурарзар. Силердең үчүн Абамнаң сурарым ма, аны Мен айтпанчам – теди. ²⁷ Силердің Маға көленгенин көрүп, Меең Қудайдаң шыққаныма пүткеннериң көрүп, Абам Позы силерди көленча-но, – теди. ²⁸ Мен Абамнаң шық-келип, по чарыққа келдим. Ам Мен по чарықты пазоқ артызып, Абамға нанчам – теди. ²⁹ Ұргенчиктери Аға айттылар: – Мына, ам Сен төйлеп эбес, теген айттың – тедилер; ³⁰ Көрчабыс: Сен парчазын уңнапчаң теп, кижиге Сенең небе сураарға керек чоқ теп. Анаң аара пүтчабыс: Сен Қудайдаң келгензиң – тедилер. ³¹ Иисус ыларға айтты: – Ам пүтчизар ба? – теди. ³² Темнериң келча, пайоқ келди: Мени таштап-кел, силер таралып тезерзар. Мени чағысқаа артызарзар. Мен тезе чағысқа эбессим, Мееңме пирге Абам – теди. ³³ Менде чарық-абыр силер табаар теп, поны айттым. По чарықта қыстаттырып чөрерзар. Аңдығ да полза, пек тудунаар: Мен по чарықты негиб-алдым – теди.

Иисус үргенчиктеринең үчүн пашқойып суранча

17 Мыны айтқан соонда Иисус, тегриге өре көрүп, айтты: – Абам! Темим четти. Позының Оғлуңны пақтат, Оғлуң да Сени пақтадар – теди. ² Сен Аға кижиниң пажын пилерге күш пердиң. Ол даа ол кижилерге тоозылбас-мөгү чадыйын перер – теди. ³ Кижі Сени, чағыс шын Қудайды, Сеең ысқан Иисус Христосты уңназа, тоозылбас-мөгү чадығлығ полар – теди. ⁴ Мени ысқан керегиңни иштеп-салып, Мен Сени по чарықта пақтаттым – теди. ⁵ Ам тезе Сен, Абам, Мени Позының пағыңма пақтабыс. Мен, эзе, по чарық чайалған алында Сееңоқ

пағыңма пақтығ полғаным-но – теди. ⁶ Мен Сеең Маға по чарықта перген кижилерге Сеең адың аштым. Ылар Сенийи полғаннар, ыларды Сен Маға пергензиң, ылар сөзиңни шеберлеп туттылар – теди. ⁷ Ам ылар пилиб-алдылар: парчын Меең небелерим – Сеннең алған небелери-но – теди. ⁸ Маға перген сөстериңни ыларға айда-бердим. Ылар, сөстериңни алынып, Мен Сеннең келгем теп, пилиб-алдылар, Сен Мени ысқанзың теп, пүттилер – теди. ⁹ Мен ылардаң үчүн суранчам. Парчын по чарықтағы кижилердең эбес, Сеең Маға перген кижилердең не үчүн суранчам, ылар Сенийи-но – теди. ¹⁰ Меең парчын кижилерим – Сенийи, Сеең парчын кижилериң – Менийи. Ол кижилериңнең үчүн Мен пақтаттырдым – теди. ¹¹ Мен ам по чарықта эбессим, ылар тезе по чарықта пар. Мен, эзе, Саға парыб-одурчам. Ақ-Арығ Абам! Сеең Позының адың тоолап, ыларды, пайа Сеең Маға перген кижилерди, маттап көрзең. Пис Сееңме пир полчабыс, олоқ ошқаш ылар пир ползыннар – теди. ¹² Мен ыларба по чарықта полғамда, Сеең адың тоолап, ыларды, пайа Сеең Маға перген кижилериңни көрдим. Ылардаң кем да чит-парбады, Қудай Пичигинде пазылған чағыс «өлүм оғлы» ла чит-парды – теди. ¹³ Ам тезе Мен Саға парчам. Меең өргүнгеним ыларды да толдырзын теп, по чарықта Мен мыны айтчам – теди. ¹⁴ Сөзиңни ыларға четтирдим. Че ылар, Меноқ чилеп, по чарықтаң эбестер. Анаң аара по чарықтағы кижилер ыларға чабал көрчалар – теди. ¹⁵ Ыларды по чарықтаң алыб-ал теп, суранманчам, чабалдаң ыларды шеберле теп, Мен Сенең суранчам – теди. ¹⁶ Мен по чарықтаң эбессим, ылар эдоқ по чарықтаң эбестер-но – теди. ¹⁷ Сен ыларды шынынма ақ-арығ иште. Сеең сөзиң шын-но – теди. ¹⁸ Сен Мени по чарыққа ысқан чилеп, Мен да ыларды по чарықтағы кижилердің аразынға ыстым – теди. ¹⁹ Ылар да Сеең шынынма ақ-арығ постарында иштензиннер теп, Мен Позымны Саға перчам – теди.

²⁰ Мен ылардаң на үчүн суранманчам, үргенчиктеримниң сөстерин уғып, Маға пүткен пашқа кижилердең үчүн суранчам – теди. ²¹ Ол кижилер пир ползын. Сен, Абам, Мееңме пир, Мен да Сееңме пироқ, ылар да Писпе андығоқ пир ползыннар. По чарықтағы кижилер Сеең Мени по чер үстүнге ысқанға пүтсиннер – теди. ²² Маға перген пақтығ полғанын Мен ыларға пердим: Пис пир, ылар андығоқ пир ползыннар – теди. ²³ Мен ылардың иштиннеринда, Сен да Меең иштимде полчаң. Ылар пир ползыннар. Сеең Мени ысқаныңны по чарық уңнаб-алзын. Мени чилеп, Сеең ыларды көленгениңни по чарық уңнаб-алзыноқ – теди. ²⁴ Абам! Мен қайда да полғамда, Сеең Маға перген кижилериң, Мееңме пирге андоқ ползыннар теп, санапчам. Сеең Маға перген

пақтығ полғанымны ылар көрзиннер. Сен, эзе, по чарық чайалғалақта Мени көөленгензиң-но – теди.
²⁵ Шынның Абам! По чарықтағы кижилер Сени пилбен қалды, Мен тезе Сени пилиб-алдым. Мени Сеең ысқанын пылар да пилиб-алдылар – теди.
²⁶ Мен ыларға Сени уңнаттым, паза да уңнадарым. Сеең Мени көөленгениң ыларда қалзын. Мен да ыларба пирге қалайын – теди.

Иисусты тудыб-алып, пағлабысқаннар

18 Поны айдыб-одурып, Иисус үргенчиктеринме пирге Кедрон теп суғдың ол чандағы ағаш аразынға кирди.

² Аны садыбызар Иуда эдоқ ол ағаш арызын уңнаған полған, Иисус үргенчиктеринме пирге маң-сайа анда чыылышқаннар-но. ³ Эткенде, Иуда анаара келтир. Ааңма пирге шағчы кижилер, улуғ абыстардың, фарисейлердің кижилери полтыр. Чарытқыштарын, қылыштарын тудун-келип, келтирлер. ⁴ Иисус, парчын Ааңма поларын уңнап, ыларға үдүре шығып, айтты: – Кемни тилепчизар? – теди. ⁵ Аға: – Назареттең шыққан Иисусты – теп, айттылар. Иисус ыларға: – Ол Менмин – айтты. Ыларба қожа Аны садыбызар Иуда турды. ⁶ «Ол Менмин» теп, Иисус айтқанда, ылар, қарчы паскыла, тизелен түштилер. ⁷ Ол пазоқ: – Кемни тилепчизар? – теп, сурағанда, ылар пазоқ: – Назареттең шыққан Иисусты – теп, тедилер. ⁸ Иисус ыларға айтты: – Мен, эзе, «Ол Менмин» теп, айттым-но силерге. Силер Мени тилепчизар, ыларды тезе тегбелаар, парзыннар – теди. ⁹ «Сеең Маға перген кижилердең кемни даа чидирбен чөрдим» теп, Ааң айтқан сөзи пүт-парзын – теди. ¹⁰ Симон-Пётр тезе, қылыштығ полған позы, қылыжын шурун-келип, улуғ абыстың қулын шап, оң қулағын аға кезе шапты. Ол қулдың ады Малх теп полды. ¹¹ Иисус, Симон-Пётрдың эткенин көриб-алып, айтты аға: – Қылыжың қынынға қарчы суқ-сал. Маға ноо, Абамның перген қыйналлығ чолба ам парбасқа ба? – теди.

Иисусты улуғ абыстардың алынға ақкелдилер

¹² Ээде полза, шағчы кижилер, ылардың улуглары, иудейлердің иштеечи кижилери – ылар Иисусты тудыб-алып, пағлабысқаннар. ¹³ Эңне паштап Аны Аннаға ақкелдилер. Ол Анна Каиафаның қасты полтыр. Ол Каиафа ол чыл эң улуғ абыс полған полтыр. ¹⁴ Ол Каиафа иудейлерге: «Қалық туйуғыба өлгенче, пир кижі өл-парзын» теп, чөп пертир.

Пётр нана-түшти

¹⁵ Иисус сооба Симон-Пётр, анаң Ааң пашқа үргенчиги пардылар. Ол пашқа үргенчиги улуғ абыстың таныжы полған полтыр, анаң аара Иисустаң соонда улуғ абыстың эжик-алынға кир-

партыр. ¹⁶ Пётр тезе эжик-алынға кир полбан, таштында қалды. Чүче полған соонда, улуғ абысқа таныш полған үргенчиги шығып, эжикчи тижі кижиге ноо-ноо айдып, Пётрды киритти. ¹⁷ Ол эжикчи тижі кижі Пётрға: – По Кижиниң үргенчиктеринең пирси сензиң, эбес пе? – теп, айтты. Пётр: «Чоқ» теп, айттыр. ¹⁸ Сооқ полған, чалчыларба қадаачылар ташында от салып, от қырыйында турып, чылындылар. Пётр да ыларба қожа чылынды.

Эң улуғ абыс Иисустаң сураштырча

¹⁹ Эң улуғ абыс Иисустаң Ааң үргенчиктеринең үчүн, анаң үргедийинең үчүн сурады. ²⁰ Иисус аға айтты: – Мен по чарықтағы кижилерге нооны да теген айт чөрдим. Мен иудейлердің чыылышқан черлерде – синагогаларда, Қудайдың Өргезинде да үргеттим. Чажынып, пирда небени айтпадым – теди. ²¹ Менең ноо сурапчазың? Мени уққан кижилердең сура. Ана, ылар Меең айтқанымны уңнапчалар-но – теди. ²² Ол ээде айтчығанда, Ааңма қошта турған қадаачылардаң пирси, Аны наағынаң шап, айтты: – Улуғ абысқа ээде айдарға чарабас, пилдиң ма? ²³ Иисус аға айтты: – Айтқаным чарабас полза, айт-пер, ноо небе чарабас теп. Чарар полза, Мени ноо керек шапчазың? – теди. ²⁴ Анна пағлатқан Иисусты улуғ абыс Каиафаға ызыбысты.

Пётр Иисустаң үчүн пазоқ нана-түшти

²⁵ Симон-Пётр турып чылынды. – Сен да Ааң үргенчиктеринең пирси, эбес па? – теп, аға айттылар. Ол нана-түжип, айтты: – Чоқ теп. ²⁶ Эң улуғ абыстың қулларынаң пирси, Пётр қулағын кезе шапқан кижиниң қарындажы, аға айтты: – Ағаш аразында Ааңма пирге мен сени көргем, эбес пе? – теди. ²⁷ Пётр пазоқ нана-түшти. Олоқ темде питик қыйғыра-берди.

Иисус Пилаттың алында

²⁸ Каиафадаң Иисусты Рим қаанның пийиниң өргезинге аппаратдылар. Керек эртен полған. Абыстар постары ол өргезинге кирбен-салдылар. Ол өргезинге кирзелер, чудаң пол-парар эдилер, Пасха теп пайрамның чиижин чиибес эдилер. ²⁹ Пилат ыларға үдүре шығып, айтты: – По Кижі ноо иштеп-салған теп, найнапчызар? – теди. ³⁰ Ылар айттылар: – Ол чабал этпезе, пис Аны саға ақкелбес эдибис – тедилер. ³¹ Пилат ыларға айтты: – Аны алып, постарының Чозақтарыңма Аны чарғылаар – теди. – Кижини өлүмге чарғыларға пистиң чарары чоқ – теп, иудейлер тедилер. ³² Иисус пайа айтқан-но, қайдығ өлүмме өлерин, ам Ааң сөзи пүт-пара чөр. ³³ Андығ полғанда, Пилат, өргезинге кирип, Иисусты позынға қырыб-алып, айтты: – Сен

иудейлердің Қаанызың ма? – теди. ³⁴ Иисус аға айтты: – Сен, поны айдып, позың уңнағаның айтчаң ма, чоқ саға пашқа кижиди айтты ба? – теди. ³⁵ Пилат айтты: – Мен иудей пеедим? Маға Сени позының қалығыңма улуғ абыстарың перебердилер-но. Ноо небе иштеп-салдың? – теди. ³⁶ Иисус аға айтты: – Меең қаан-черим по чарықта эбес. Қаан-черим по чарықта полған полза, Меең кижилерим Менең үчүн туружып, Мени иудейлерге пербес эдилер. Че амдығы темде Меең қаан-черим мында эбес – теди. ³⁷ Пилат Аға айтты: – Эткенде, Сен Қаан кижизиң ма? – теди. Иисус айтты: – Сен «Қаан кижизиң» теп, Мени ададың. Мен по чарыққа шынны көрелеп айдарға туғ келгем. Парчын шынның кижиди Меең айтқанымны уқча – теди. ³⁸ Пилат: – Шын, ол ноо небези? – теп, айдып, иудейлерге пазоқ шығып, ыларға айтты: – По Кижиниң пир да қыйалын таппадым – теди. ³⁹ Силердің пир чозақ пар: Пасха пайрамда мен силердің пир кижини түрмедең пожатчам. Иудейлер Қаанын силерге жожадайын ма? – теди. ⁴⁰ По сөстерин уғала, қалық парчазы қыйғырышты: – Аны эбес, Варавваны пожат – тештилер. Варавва тезе өдүреечи кижиди полған.

19 Андығ полғанда, Пилат, Иисусты алып, қамчыба сөгерге айтты. ² Шағчылар қазалчық тегелекти өруб-алып, ол тегелекти Ааң пажынға кестилер. Аға Позыңа қызыл кеп кезип, ³ айттылар: – Эзен ползын, Иудейлер Қааны! – теп. Эде айт-келип, Аны чүзүнең шаптылар. ⁴ Пилат, пазоқ шығып, қалыққа айтты: – Мына, мен Аны силердің алдынға турғусчам. Аны по турғус-келип, Мен Ааң пир даа қыйалын таппадым теп, айтчам – теди. ⁵ Ааң пажында қазалчық тегелектиғ, қызыл кеп кескен Иисус шықты. – Мына, по Кижиди! – теп, Пилат ыларға айтты. ⁶ Улуғ абыстарба қадаачылар, Аны көриб-алып, қыйғырыштылар: – Аны креске кере тарт, кере тарт-сал Аны! – тештилер. Пилат ыларға айтты: – Постарың Аны алаар, креске кере тартсар, мен тезе Ааң пир даа қыйалын таппан қалдым – теди. ⁷ Иудейлер аға айттылар: – Пистиң Чозақ пар. Пистиң Чозаққа көре, Ол Позыңны «Қудайдың Оғлубым» теп, адағаннаң аара өл-парзын – тедилер. ⁸ Пилат, по айтқанын уғыб-алып, қоруқ-парды. ⁹ Пазоқ өргезинге кирип, Иисустаң сурады: – Сен қайдаң келгензиң? – теди. Иисус тезе үн шығарбан турды. ¹⁰ Пилат Аға айтты: – Маға пирда айдарға санабанчаң ма? Меең Сени керек жожадарға, керек кере тартарға күжим пар, аны уңнабанчаң ма? – теди. ¹¹ Иисус айтты: – Саға өрертин перген полбаза, Маға ноо да иштебес эдиң. Ааң аара сен эбес, Мени саға ақкелген кижилер қыйаллығлар – теди. ¹² По темнең ала Пилат Аны жожадарға ағлақ тилеп чөре-берди. Иудейлер тезе қыйғырдылар: – Аны пожатсаң, Рим қаанынға арғыш полбассың. Позыңны қаан теп

адапчаң кижиди Рим қаанынға өштүф кижиди ол, са – тедилер. ¹³ Пилат, по айтқанын уғыб-алып, Иисусты кедре аппарып, позы тезе чарғычы черинге одур-салды. Ол чер Лифостротон теп, адалған чери, еврейлеп – Гаввафа теп. ¹⁴ По керек Пасха пайрамның алдында, пятницада күндүс полтыр. Пилат қалыққа айтты: – По силердің Қааннарың, көраар! – теди. ¹⁵ Қалық тезе қыйғыра-берди: – Ол өл-парзын! Өл-парзын! Аны креске кере тарт-сал! – тештилер. Пилат айтты: – Қааннарыңны мен қайде креске кере тарт-салай? – теди. Улуғ абыстар аға: – Рим қаанынаң паза қаан пистиң чоқ-но – тедилер. ¹⁶ Андығ полғанда, Пилат Аны креске кере тартарға перибисти. Иисусты алып, аппаратдылар.

Иисус Христосты креске кере тарттылар

¹⁷ Позының крезин эңнеп аппарып, Ол «Қабақ черге», еврейлеп Голгофа теп черге шықты. ¹⁸ Анда Аны креске кере тарттылар. Ааңма пирге ийги кижини эдоқ креске кере тарттылар: пиреезин Иисустаң пир чанынаң, пиреезин пашқа чанынаң, Иисус ылардың ортазында полды. ¹⁹ Пилат чартыда «По Назареттың Иисусы, Иудейлер Қааны» теп пичик пастырып, креске шаптырды. ²⁰ Иисустың креске кере тартылған чери турадаң ырақ эбес полғаннаң аара, ол пичикти иудейлердең көбүзи қыйырды. Ол пичик еврей, рим, грек тиллербе пазылған полды. ²¹ Иудейлердің улуғ абыстары Пилатқа келип, айттылар: – Сен «Иудейлер Қааны» теп эбес, «Ол айтқан, Мен Иудейлер Қааныбым теп» пазарға керек полған-но – тедилер. ²² Пилат ыларға айтты: – Меең пасқаным пасқанынча қалзын – теди. ²³ Шағчылар, Иисусты кере тарт-салып, Ааң кептерин алып, аны төрт тең үлүшке үледилер: кижиге пир үлүжинең. Хитон теп узун қалады қалды. Ол пөлүктербе тиккен эбес, ол туйуғыба соққан полтыр. ²⁴ Ылар өзере айдыштылар: – По қаладын чара тартпан, кемге четкей-не, шереби таштаңнар – тештилер. Пичигинде пазылғаны: «Кескен кебимни талажып, шереби таштадылар» теп, пүт-парды. Шағчылар эде иштедилер.

²⁵ Иисустың крес-ағаш төзүнде Ааң ичези, ичезиниң қыс қарындажы – Мария Клеопова, Мария Магдалина турғаннар. ²⁶ Иисус Позының ичезин көриб-алтыр. Ааңма қошта көленген үргенчиги туртыр, аны көреле: – Эпчи кижиди, по сеең оғлуң полар! теп, Позының ичезинге теди. ²⁷ Ааң: – По сеең ичең полар! теп, ол үргенчигинге теди. По темнең ала ол үргенчиги Иисустың ичезин позыңа алып, көртир.

Иисус Христос өл-парды

²⁸ Ааң соонда Иисус, парчын небе пүт-парғанын уңнап, Пичигинде пазылғаны пүт-парзын теп,

айтты: – Суқсапчам – теди. ²⁹ Анда толдыра уксустығ тўус турған. Шағчылардаң пирси шўберекти уксуққа суғып, аны иссоп теп ағаштаң эткен тайақ пажынға қазап-салып, Ааң ақсынға четтирди. ³⁰ Иисус, Аға перген уксусты иш көрүп, айтты: – Парчын пўт-парды! – теди. Пажын тўжүрип, тыны шық-парды.

³¹ Ол күн пятница полды, пазағы күнде, эзе, – суббот күнде, иудейлердиң Пасха пайрамы полар полтыр. Анаң аара ол кере тартылған кижилердиң сөөктерин суббот пайрам күнге артыспасқа теп, ылардың чодаларын сындыра шап, сөөктерин тўжүрип чығарға теп, иудейлер Пилаттаң сурандылар. ³² Шағчылар келип, Иисуспа пирге кере тартылған кижилердең пирсиниң, анаң пашқазының чодаларын сындыра шапқыладылар. ³³ Иисусқа келип, Ол ол-парғанын көриб-алып, Ааң чодаларын сындыра шаппантырлар. ³⁴ Че шерифчылардаң пирси Ааң қабырғаларын чыдаба кезе шажыбысқан, анартын қанма суғ аға-берди. ³⁵ Кижиде, поны айдып, позы көргенин айтча, анаң аара ааң айтқаны шын. Шын айтчығанын ол уңнапча, силер аға пўдаар теп, сананып, ол шынын айтча. ³⁶ «Ааң үйе-сөөги сындыра шабылбас» теп, Пичигинде пазылғаны пўт-парды. ³⁷ Пичигинде паза пир черинде пазылғаны пўт-парды: «Чыдаба шаштырған кижиге көрерлер» теп.

Иисус Христосты чығ-салдылар

³⁸ Мынаң соонда Аримафея теп аалдаң шыққан Иосиф теп кижиде Пилатқа келтир. Иисустың сөөгин тўжүриб-алайын ма теп, ол Иосиф Пилаттаң сураптыр. Ол Иосиф Иисустың үргенчиги полған полтыр, че иудейлердең қоруғып, кемге да аны айтпандыр. Пилат Иосифтың айтқанын чараттыр. Анаң аара Иосиф парып, Иисустың сөөгин крестең тўжүриб-алтыр. ³⁹ Анаң Никодим келтир. Ол Никодим алында пир қада қараағызын Иисусқа чөрген полтыр. Ам тезе ол Никодим пир чүс фунт алойлығ, смирналығ қайақ ақкелтир. ⁴⁰ Ылар Иисустың сөөгин алып, иудейлердың чозағынма Аны чығ-салдылар: чақшы чыстығ қайақ арығ кеденге урып, ол табарға Аны орап-салдылар. ⁴¹ Ааң кере тартылған чердең ырақ эбесте ағаштар өскен полтыр. Ол ағаш черде пир пош куй полған полтыр, кижиниң сөөгин чығарға теп, иштеткен куйы. ⁴² Ол куй чағын полчыған, анаң аара анда Иисустың сөөгин чығ-салдылар. Иудейлердиң пятница күн эртчиғаннаң аара Аны эде маңзрап чығ-салдылар.

Иисус Христос тирилип турды

20 Недлениң паштапқы күнүнде Мария Магдалина эртен эрте, таң атқалақта, куйға келди. Келип, анаң көргени – куйды пектеген тажы

аңдарыл-парып, кедре чатча. ² Андығ небени көриб-алып, Мария Симон-Пётрға, анаң Иисустың көөленген пашқа үргенчигинге чүгүр парып, ыларға айтты: – Улуғ-Қаанның сөөгин сөөк салчаң куйдаң аппарыбыстылар, қайаға аппарыбысқаннарын уңнабанчабыс – теди. ³ Пётрба пашқа үргенчиги шығып, сөөк салчаң куйға пара-бердилер. ⁴ Ылар чүгүрдилер, паштап пирге, анаң пашқа үргенчиги Пётрдаң қапчығарақ чүгүрип, сөөк салчаң куйға пурнада келтир. ⁵ Куйдың иштинге мөккей-келип көргени – Аны орал-салған полған кеден табары анда черде чат-қалғанын көриб-алды, куйға кирбен-салды. ⁶ Анаң Симон-Пётр келе-берип, куйға кирди. Куйға киргени – кеден табары ла черде чатча, ⁷ анаң пажынға тартыл-салған полған плат андоқ, кеден табарынма пирге эбес, пашқа черде чатча. ⁸ Пурнада келе-берген полған үргенчиги анаң куйға кир-парды. Куй иштин көриб-алып, Аға пўде-берди. ⁹ Че Ол тирилип турар теп, Пичигинде пазылғанын ылар уңнабадылар-но. ¹⁰ Андығ полғанда, үргенчиктери эмге нандылар.

Тирилип турған Христос Мария Магдалинаға көрүнди

¹¹ Мария чы сөөк салчаң куйдың қыйзында ылғап турды. Ылғап турып, куйдың иштинге мөккей-келип көргени – ¹² Иисустың өлген сөөги чатқан черинде ийги ақ кеп кескен ангел одурча: пиреези паш чатқан чанында, пиреези азағы чатқан чанында. ¹³ Ол ангеллар аға айттылар: – Эпчи кижиде Сен ноо ылғапчазың? – тедилер. Ол Мария ыларға айтты: – Улуғ-Қаанымны аппарыбыстырлар, қайаға аппараттарың уңнабанчам-но – теди. ¹⁴ Мыны айт-келип, анаң қарчыйлан көргени – анда Иисус турчаттыр. Ол турған Иисусты Мария таныбан қалды. ¹⁵ Иисус аға айтты: – Эпчи кижиде Сен ноо ылғапчазың? Кемни тилеп чөрчаң? – теди. Ол Мария, Иисусты танып полбан, ол кижиде – ағаш-чачықтар көрчиған кижизиде теп сананып, Аға айтты: – Қааным! Сен Аны қайдығ черге аппарат-салғанзың? Ол қайда полғанын маға айт-перзең, Аны алыб-алайын – теди. ¹⁶ Иисус аға айтты: – Мария! – теди. Мария, айланып, Аға айтты: – Раввуни! – теди. (Пистиң тилбе «Үргедигчи» теп). ¹⁷ Иисус аға айтты: – Мен Абамға өре шыққалақпым, Мени тегбе. Че қарындаштарыма парып, ыларға: «Мен Абамға, силердиң да Абаларыңа, Қудайымға, силердиң да Қудайларыңа өре шығыб-одурчам» теп, айт-пер. ¹⁸ Мария Магдалина парып, Улуғ-Қаанны көргенин, Ол аға ноо айтқанын үргенчиктеринге чоқтап-перди.

Тирилип турған Христос үргенчиктеринге көрүнди

¹⁹ Олоқ күн, недлениң паштапқы күнниң ииринде, үргенчиктери иудейлердең қоруғып, эжиктерин пектеп-келип, чыылышқаннарында, ыларға Иисус келди. Иисус келип, ылардың ортазында тур-салып: «Абыр силерге ползын!» теп, теди. ²⁰ Ээде айт-келип, Ол ыларға Позының қолларын, азақтарын, қабырғаларын көргүсти. Улуғ-Қаанын көреле, үргенчиктери өргүндилер. ²¹ Иисус ыларға ийгинчизин айтты: – Абыр силерге ползын! Адам Мени ысқан, андығоқ Мен силерди ысчам – теди. ²² Ээде айдып, Ол ыларға үбүрди. Үбүрди, айтты: – Ақ-Арығ Тынын алаар – теди. ²³ Кемге қыйалларын таштазар, ылардың қыйаллары ташталзын. Кемниң қыйалларын артыссар, ылардың қыйаллары қалзын – теди. ²⁴ Иисус келгенде, он ийгидең пирси, Ийгис теп шолалығ, Фома теп үргенчиги ылардың аразында полбаандыр. ²⁵ – Пис Улуғ-Қаанны көрдибис – теп, аға өске үргенчиктери айттылар. Ол ыларға айтты: – Ааң позуғдаң палығлығ қолын көрзем ле, падырбажымма ол позуғдаң палығын тегзем ле, қолымма Ааң қабырғаларын тегзем ле, анда ла пүде-берерим – теди.

Тирилип турған Иисуспа Фома теп үргенчиги

²⁶ Сегис күнниң пажында Ааң үргенчиктери пазоқ эмде полдылар, Фома ыларбоқ пирге полды. Эжик пектиғ да полған полза, Иисус кир-парды. Үргенчиктеринең ортазында тур-салып: «Абыр силерге ползын!» теп, айтты. ²⁷ Ааң Фома теп үргенчигинге айтты: – Қолыңны пеере суғунып, қолларымны тегиб-ал. Қолыңны қабырғаларымға салып, көр. Пүтпес полбан, пүт-турған кижиде пол – теди. ²⁸ Фома Аға айтты: – Меең Улуғ-Қааным, меең Қудайым! – теди. ²⁹ Иисус аға айтты: – Сен, көриб-алып, пүттиң. Көрбен пүткеннери ырыстығ – теди.

По ном нооға пас-салғанынаң үчүн

³⁰ Иисус үргенчиктеринге мынаң да көп қайғал небе чайаған. Че по номда ылардаң үчүн пазылбан қалды. ³¹ Иисустың – Христос, Қудайдың Оғлу полғанынға пүт-тураар теп, Аға пүт-келип, Ааңма пирге тириғ қалаар теп, мынаң үчүн по ном пасқан полған.

Тирилип турған Иисус Христос талайда полған

үргенчиктеринге көрүнди

21 Мынаң соонда Иисус Тивериада-талайының қажында пазоқ үргенчиктеринге көрүнди. Көрүнгени мындығ полды. ² Симон-Пётр, Ийгис теп шолалығ Фома, Галилейдағы Кана теп турадаң

шыққан Нафанаилы, Зеведейдиң оолары, ааң ийги Ааң пашқа үргенчиги, ылар пирге полған полтырлар. ³ Симон-Пётр ыларға: – Мен палықтап парчам – теп, айтты. Ылар: – Пис та сееңме парчабыс – теп, тедилер. Кебеге кирип, парыбыстылар, ол қараағызын пир да палық тутпадылар. ⁴ Таң адып, чарық пола-бергенде, Иисус талай қажында туртыр. Үргенчиктери тезе Аны таныбадырлар. ⁵ Иисус ыларға айтты: – Палларым! Силердиң чиирге пирее небе пар ба? – теди. – Чоғул – теп, үндештилер. ⁶ Ол ыларға айтты: – Ағларың кебениң оң чанынаң таштазар, палық аңнарзар – теди. Ылар ағларың оң чанынаң таштап, палық эң көп кир-парғаны: ағларың суғдаң шығарып полбадылар. ⁷ Андығ полғанда, Иисустың көөленген үргенчиги Пётрға: – По – Улуғ-Қааныбыс! – теп, айтты. Симон-Пётр, Ол Улуғ-Қаан теп, уғыб-алып, чылаш полған эди-чанын кеппе қурчанып, суға аттып, суғ қажынға чүзе-берди. ⁸ Өске үргенчиктери тезе, палықтығ ағларың тартқанче, кебебе ықтылар. Суғ қажы ырақ та эбес полды, пирее ийги чүс қол қарызында полған полтыр. ⁹ Суғ қажынға шыққаннары: от көйча, ол оттың үстүнде палықпа қалаш. ¹⁰ Иисус ыларға айтты: – Аңнаб-алған палықты ақкелаар – теди. ¹¹ Симон-Пётр парып, ағларың қажынға шығара сөртеб-алды. Ағларында қозур палық көп полған, пирее пир чүс элиғ үш палық полған полтыр. Андығ көп палық таа полза, ағлары талалбан қалды. ¹² Иисус ыларға: – Келип, азыранаар – теп, айтты. Үргенчиктеринең пир даа кижиде «Сен кемзиң» теп, Аанаң сурабады. Ааң Улуғ-Қаан полғанын ылар уңнадылар. ¹³ Иисус пас-келип, қалаш алып, ыларға перди. Палықты да перди. ¹⁴ Пееде Иисус, тирилип турған соонда, үжүнчи қада үргенчиктеринге көрүнди.

Иисуспа Пётр

¹⁵ Ылар чииб-одурғаннарында, Иисус Симон-Пётрға айтты: – Ионаның оғлу Симон! Сен Мени ылардаң артық көөленчаң ма? – теди. Пётр Аға: – Эзе, Улуғ-Қааным! Меең Саға көөленгенимни уңнапчаң-но – теп, айтты. Иисус аға: – Меең қойларым қадарып чөр – теп, теди. ¹⁶ Ааң ийгинчи қада: – Ионаның оғлу Симон! Мени көөленчаң ма сен? – теп, теди. Пётр Аға: – Эзе, Улуғ-Қааным! Меең Саға көөленгенимни уңнапчаң-но – теп, айтты. Иисус: – Қойларымны қадарып чөр – теп, айтты. ¹⁷ Үжүнчи қада айтты: – Ионаның оғлу Симон! Мени көөленчаң ма сен? – теди. Мени көөленчаң ма сен теп, үжүнчи қада сурағаннаң үчүн Симонның ачийы келди. Симон айтты: – Улуғ-Қааным! Сен парчын небе уңнапчаң-но. Меең Саға көөленгенимни уңнапчаң-но – теди. Иисус аға: – Қойларымны қадарып чөр – айтты; ¹⁸ Шын, шын айтчам саға: сен чаш полғанда, поэң қур

қурчанып, қайаға саназаң, анаара пардың. Қар-парзаң тезе, пашқа кижі қолларың өре көдүртип, сени қурчанып, сен санабан черге аппарат – теди.

¹⁹ По небени айт-келип, Иисус Пётрға, ол қайдығ өлүмме өлерин пилдиртир. Мыны айт-келип, «Мееңме пирге пар» теп, теди.

Иисуса Ааң көбленген үргенчиги

²⁰ Пётр тезе қарчыйлан анаң көргени: ааң соонында Иисустың көбленген үргенчиги парча. Пайа, иирги аш чиип одурғаннарында, по үргенчиги, Иисустың төжүнге қыйын чат-келип, Иисустан: – Улуғ-Қааным! Сени кем, эзе, садыбызар? – теп, сураған полған. ²¹ Ол үргенчигин көриб-алып, Пётр Иисусқа айтты: – Улуғ-Қааным! Ааңма ноо полар? – теди. ²² Иисус аға айтты: – Мен

пазоқ нан келгемче, ол полып қалзын теп, санапчам. Мен ээде саназам даа, сеең керегиң пар ба? Сен Мееңме пирге парзаң – теди. ²³ По сөс уққан қарындаштар аразында табыш шықты, ол көбленген үргенчиги өлбес теп. Иисус: «ол өлбес» теп, айтпады. Ол: «Меең пазоқ нан келгемче, ол полып қалзын теп, санапчам. Мен ээде саназам даа, сеең керегиң пар ба?» теп, айтты ла.

Соондағы сөс

²⁴ Ана ол үргенчиги көрелеп айтқанын мында пас-салды. Ааң көрелеп айтқаны шын теп, уңнапчабыс.

²⁵ Мынаң да пашқа Иисустың иштегени көп. Че аны парчазын пас-салзаң, ол пасқан номнары по чарыққа сыңмас теп, уңнапчам. Аминь.